

MGA YOUNG ADULT

**ANDAM NA ALANG SA USA
KA BAG-ONG SINUGDANAN?**

*Mga young adult mipakigbahin sa
ilang mga istorya sa paghinulsol ug
pagbalik ngadto sa Manluluwas.*

42

KABATAN-ONAN

**2020 NGA TEMA SA
KABATAN-ONAN**

56, 60,
64

MGA GINIKANAN

**GAMITA KINI NGA
TSART SA BASAHON
NI MORMON SA
PAGBASA NIINI
NGA TUIG!**

H12

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

Liahona

Pagpalambo SA INYONG **Pagtuon** SA **Basahon ni Mormon**

mga pahina 5, 34, 38

**Ang Pagpangalagad
Mahimong Labaw
pa sa "Usa pa ka
Butang nga Buhaton"** page 8

**Ang Kamot sa Ginoo sa
Pag-andam sa Kalibutan
alang sa Pagpahiuli** pahina 12

Kabataan ug Kabatan-onan

Mga Lider sa Simbahan Nagtubag
og 9 ka Pangutana pahina 20

4 ka paagi sa Pagtabang sa Kabatan-onan
Pag-ila ug Pagkab-ot sa Ilang mga Tumong
pahina 26

ANG
SIMBAHAN
ANIA DINHI

Leipzig Germany

Sa Leipzig kaniadtong 1519, si Martin Luther miapil sa pakigdebate nga nakapalig-on sa Protestant Reformation, nagtabang sa pag-andam sa kalibutan alang sa Pagpahiuli.

Ania ang pipila ka mga kamatuoran mahitungod sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw didto sa Germany karon: Mga Stake (usa nga nahimutang sa sentro sa Leipzig)

Mga Stake (usa nga nahimutang sa sentro sa Leipzig)

3

KIRCHE
JESU CHRISTI
UND SEINER
EVANGELIEN

Mga Misyon

Mga templo

2

39,917

Mga miyembro sa Simbahan

Mga kongregasyon

152

1843

Unang kongregasyon na-organisar sa Darmstadt.

1961

Tulo ka mga stake natukod.

1985

Ang Templo sa Freiberg gipahinungod nga kanhi East Germany; gipahinungod pag-usab niadtong 2016.

2019

Ang Templo sa Frankfurt nga gipahinungod pag-usab niadtong Oktubre.

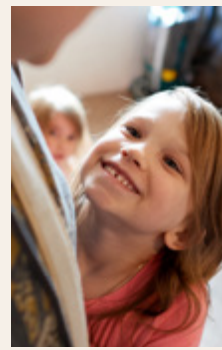

LITRATO GIKAN SA GETTY IMAGES

**Pagpundok sa
Israel pinaagi sa
Pagpangalagad**

8

**Kabataan ug
Kabatan-onan:
Nagsugod og Kalig-on
20**

**Giunsa sa Ginoo Pag-andam ang Kalibutan
alang sa Pagpahiuli**

Presidente M. Russell Ballard

12

**Pag-awhag sa
Nagtubo nga
Henerasyon**

Wendy Ulrich

26

Nagplano sa Umaabut, Nadasig sa Nangagi

Alang sa kadaghanan sa kalibutan, ang bag-ong tuig
mao ang panahon sa paghunahuna sa umaabut. Apan
kini usab usa ka panahon sa pagkat-on gikan sa nangagi.
Niini nga interseksyon kon diin kita gikan ug asa kita padu-
long, makaplagan nato ang mga oportunidad sa paglambo.

Niana nga diwa, kini nga isyu wala lamang magpagawas
og makapadasig nga bag-ong mga kausaban alang sa
umaabut, apan kini usab nagsusi sa atong nangagi aron
masabtan ang atong bahin sa unsa ang moabut.

Niini nga tuig atong gisaulog ang ika-200 nga anibersar-
yo sa Unang Panan-awon. Ang Unang Kapangulohan ug ang uban nag-andam og usa ka sunod-
sunod nga mga artikulo nga nagsusi sa nangagi ug nagtabang kanato sa paghulma sa atong
umaabut. Niini nga bulan si Presidente M. Russell Ballard, Akting nga Presidente sa Korum sa
Napulog Duha ka mga Apostoles, nagtabang kanato sa pagsabut sa atong buluhaton sa nagpada-
yong Pagpahiuli sa gingharian sa Dios ug sa Iyang mga paningkamot sa pag-andam kanato alang
sa Ikaduhang Pag-anhi (tan-awa sa pahina 12).

Nagplano sa umaabut, kini nga isyu naghatag usab og mga kapanguhaan alang sa bag-ong
paningkamot sa Simbahan sa pagsuporta sa mga kabataan ug kabatan-onan (tan-awa sa pahina
20 ug 26) ug nagsugod og kurso sa pagtuon sa Basahon ni Mormon alang sa mga indibidwal
ug mga pamilya (tan-awa sa mga pahina 34 ug 38). Ang sulod sa atong mga mensahe alang sa
kabatan-onan nagpaila sa bag-ong tema sa mga kabatan-onan (tan-awa sa mga pahina 56 ug 60).

Kami nanghinaut nga ang *Liahona* magpadayon nga usa ka bililhong kapanguhaan sa pagsu-
porta sa inyong panimalay nga nakasentro sa pagtuon sa ebanghelyo samtang kita nag-uban sa
pagpadayon, nadasig pinaagi sa kauswagan sa nanglabay nga panahon.

Ni Adam C. Olson

Tigdumalang Editor

Mga Sulod

- 5 Mga Panabut sa Basahon ni Mormon**
Kinsa si Jesukristo? 🕒
- 6 Mga Hulagway sa Hugot nga Pagtuo**
Rachel Lighthall—California, USA 🕒
Ang hugot nga pagtuo mitabang kaniya sa pag-ila sa kamot sa Dios diha taliwala sa makaugdaw nga sunog.
- 8 Mga Baruganan sa Pagpangalagad**
Pagpundok sa Israel pinaagi sa Pagpangalagad
Tan-awa kon sa unsang paagi ang pagpangalagad mihaum sa tambag sa propeta sa pagpundok sa Israel.
- 12 Giunsa sa Ginoo Pag-andam ang Kalibutan alang sa Pagpahiuli**
Ni Presidente M. Russell Ballard
Daghang mga kabag-ohan sa tibuok kasaysayan mga kabahin nang daan sa plano sa Ginoo.
- 20 Kabataan ug Kabatan-onan: Nagsugod og Kalig-on**
Mga lider sa Simbahan motubag sa inyong mga pangutana.
- 26 Pag-awhag sa Nagtubo nga Henerasyon**
Ni Wendy Ulrich
Hunahunaa kining upat ka mga giya samtang nagtabang kamo sa inyong mga anak sa paghimo ug sa pagkab-ot sa ilang mga tumong.
- 30 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw 🕒**
Usa ka anak nga babaye nakakaplag sa iyang pundohanan sa pagpamatuod; mga bunyag diha sa templo naghiusa og pamilya; tambag mobalik aron pagdala og kalinaw; usa ka trahedya nahimong bag-ong oportunidad.
- 34 Ang Pagkasayud Maayo apan Dili Igo**
Ni Steven C. Harper
Ilha kadtong kinsa nakahimamat sa mga saksi sa Basahon ni Mormon.
- 38 Dali, Sunod Kanako: Basahon ni Mormon 🕒**
Mahimo nimong gamiton kining sinemana nga mga artikulo aron sa pagpalambo sa imong pagtuon sa Basahon ni Mormon niining tuiga.

🕒 Dali nga Mabasa

Anaa sa Hapin
Gillitratohan ni
Christina Smith

Mga Seksyon

Mga Young Adult

42

Ang mga sayop kabahin sa kinabuhi, apan dili sila kinahanglang mohulagway kanato. **Ang Manluluwas naghigugma kanato** ug motabang kanato nga mausab. Basaha ang mga istorya gikan sa mga young adult mahitungod kon unsaon **ang paghinulsol mahimong usa ka panalangin.**

Kabatan-onan

50

Pagkat-on kon sa unsang paagi ang **Kabataan ug Kabatan-onan alang kaninyo**; ang Kinatibuk-ang mga Kapangulohan sa Young Women ug Young Men nagpakigbahin mahitungod sa **tema sa kabatan-onan karong tuiga**; usa ka misyonaryo nag-abli sa **gahum sa Basahon ni Mormon.**

Kabataan

Higala

Mahala ang bililhong Basahon ni Mormon. Basaha ang mahitungod sa mga miyembro sa Simbahan sa Mongolia. Pagkat-on kon sa unsang paagi **ikaw molambo sama sa gibuhat ni Jesus.**

DIGITAL LAMANG NGA MGA ARTIKULO SA ENERO

Gigiyahan sa Espiritu, sa wala pa Gani Ako Nasayud Niini*Ni Raisa Schreiter*

Usa ka young adult sa Brazil nakaamgo nga gibati niya nga ang Espiritu naggiya kaniya sa pagpasakop sa Simbahan.

Pagbalik diha sa Dalan human sa Akong Wala Planoha nga Pagmabdos*Ni Jori Reid*

Usa ka young adult gikan sa Delaware, USA, mipakigbahin sa iyang panaw balik ngadto ni Kristo.

Pagpili sa Kahangturan*Ni Evita Alabodi*

Usa ka young adult gikan sa Belgium mipakigbahin sa iyang istorya kabahin sa paghinulsol ug sa pagpasaylo sa iyang kaugalingon.

Sa Unsang Paagi ang Basahon ni Mormon Miabli sa Kalangitan Alang Kanako*Ni Jessica Patterson Turner*

Usa ka young adult mipakigbahin kon sa unsang paagi ang Basahon ni Mormon: Lain nga Tugon ni Jesukristo nag-usab kaniya nga mahimong mas mamaayo.

PANGITA PA OG DUGANG

Diha sa Gospel Library nga app ug sa liahona.ChurchofJesusChrist.org, ikaw makahimo nga:

- Makapangita sa kasamtangan nga isyu.
- Makadiskubre og digital lamang nga sulod.
- Makapangita sa milabay nga mga isyu.
- Makasumiter sa imong mga istorya ug feedback.
- Maka-subscribe o makahatag og regalo nga subskripsyon.
- Makapalambo sa pagtuon gamit ang mga himan nga digital.
- Makapaambit og paboritong mga artikulo ug mga video.
- Maka-download o maka-imprinta og mga artikulo.
- Makapaminaw sa imong paboritong mga artikulo.

KONTAKA KAMI

I-email ang imong mga pangutana ug feedback ngadto sa liahona@ChurchofJesusChrist.org.

I-sumiter ang imong makapalambo sa hugot nga pagtuo nga mga istorya sa liahona.ChurchofJesusChrist.org o ipadala paagi sa koreyo ngadto sa:

Liahona, floor 23

50 E. North Temple Street

Salt Lake City, UT 84150-0023, USA

ENERO 2020 VOL. 23 NU. 1
LIAHONA 16716 853

Internasyonal nga magasin sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw

Ang Unang Kapangulohan: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Ang Korum sa Napulog Duha ka mga

Apostoles: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Editor: Randy D. Funk

Mga Adviser: Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Walter F. González, Larry S. Kacher, Adrián Ochoa, Michael T. Ringwood, Vern P. Stanfill

Tigdumalang Direktor: Richard I. Heaton

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: Adam C. Olson

Luyo-luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Tig-abag sa Pagmantala: Camila

Castrillon

Pagsulat ug Pag-edit: David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Aaron Johnston, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdoch, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Desinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hincley, Eric P. Johnson, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Emily Chieko Remington, Mark W. Robison, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property: Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Produksyon: Ira Glen Adair, Julie Burdett, José Chavez, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marissa M. Smith

Prepress: Joshua Dennis, Ammon Harris

Direktor sa Pag-imprinta: Steven T. Lewis

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Nelson González

Paghubad: Shahlom Alinsug

Mailing address: *Liahona*, FL 23, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0023, USA.

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa Dateline Philippines sa Liahona, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Sa pag-subscribe ug pag-renew sa magasin, bisitahi ang <http://store.ChurchofJesusChrist.org>. Palihug ayaw kalimti sa pagbutang sa imong ward/branch isip address asa ipadala ang imong subskripsyon.

Kon dunay mga pangutana mahitungod sa subskripsyon palihug tawag sa Church's Global Service Center (GSC) sa 1800-8-680-3950 alang sa mga subscriber sa PLDT ug Smart o 1800-1-441-0687 alang sa mga subscriber sa Globe.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana online sa liahona.ChurchofJesusChrist.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, FL 23, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-

0023, USA; o i-e-mail sa: liahona@ChurchofJesusChrist.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabut nga "kompas" o "direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, and Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi depende sa pinulongan.)

© 2020 pinaagi sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gimprinta sa Estados Unidos sa Amerika ug sa Pilipinas.

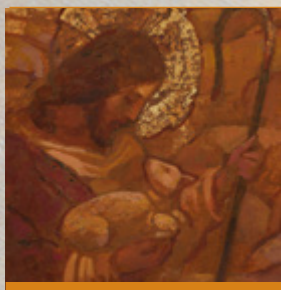
Copyright nga impormasyon: Gawas kon sa laing paagi gipasabut, ang mga indibidwal mahimong mokopya sa materyal gikan sa *Liahona* alang sa ilang personal, dili pangkomersyo nga paggamit (lakip sa mga calling sa Simbahan). Kini nga katungod mahimong kuhaon pag-usab sa bisan unsang panahon. Ang biswal nga material dili mahimong

kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang copyright nga mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; email: cor-intellectualproperty@ChurchofJesusChrist.org.

For Readers in the United States and Canada: January 2020 Vol. 23 No. 1.

LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

SI JESUKRISTO MAO ANG . . .

USA NGA BALAAAN SA ISRAEL

TIGLALANG

MANLULUWAS

KORDERO SA DIOS

ANAK SA DIOS

Bugtong nga Anak

MANUNUBOS

MESIYAS

MAAYO NGA MAGBALANTAY

"Tan-awa, ang dalan sa tawo mapig-ot, apan kini gihan-ay sa usa ka matul-id nga agianan sa iyang atubangan, ug ang magbalantay sa ganghaan mao ang **USA NGA BALAAAN SA ISRAEL**; ug wala siya mogamit og sulugoon didto" (2 Nephi 9:41).

"Siya pagatawgon og Jesukristo, ang Anak sa Dios, ang Amahan sa langit ug sa yuta, ang **TIGLALANG** sa tanan nga mga butang gikan sa sinugdanan" (Mosiah 3:8).

"Kon kini mao nga kamo motuo kang Kristo, ug gibunyagan, una uban sa tubig, unya uban sa kalayo ug uban sa Espiritu Santo, nagsunod sa panig-ingnan sa atong **MANLULUWAS**, . . . kini mahimo nga maayo diha kaninyo sa adlaw sa paghukom" (Mormon 7:10).

"Ang **KORDERO SA DIOS** mao ang Anak sa Amahan sa Kahangturan, ug ang Manluluwas sa kalibutan; ug . . . tanang mga tawo kinahanglan gayud nga moduol ngadto kaniya, o sila dili maluwas" (1 Nephi 13:40).

"Tungod kay siya nagpuyo diha sa lawas siya pagatawgon nga **ANAK SA DIOS**" (Mosiah 15:2).

"Busa bisan kinsa ang maghinulsol, ug dili magpatig-a sa iyang kasingkasing, siya makaangkon sa kalooy pinaagi sa akong **BUGTONG ANAK**, ngadto sa kapasayloan sa iyang mga sala" (Alma 12:34).

"Ako nasayud nga ikaw natubos na, tungod sa pagkamatarung sa imong **MANUNUBOS**; kay ikaw nakasabut nga diha sa kahingpitan sa panahon siya moabut nga magdala sa kaluwasan ngadto sa mga tawo" (2 Nephi 2:3).

"[Si Lehi] mipamatuod sa mga butang diin siya nakakita ug nakadungog, ug ingon usab sa mga butang nga siya nakabasa diha sa basahon, dayag nga nagpakita sa pag-anhi sa usa ka **MESIYAS**" (1 Nephi 1:19).

"Ang **MAAYO NGA MAGBALANTAY** nagtawag kaninyo; oo, ug diha sa iyang kaugalingon nga ngalan siya nagtawag kaninyo, diin mao ang ngalan ni Kristo" (Alma 5:38).

Rachel Lighthall

California, USA

Lakaw libut sa mga abo ug dugmok nga mga tisa [bricks] diin si Rachel kanhiay nagpuyo, ug sa tinuod imong makita nga ang tanan naugdaw na. Apan bisan human sa sunog nga miguba sa Paradise, California, mamatikdan ninyo ang hugot nga pagtuo ni Rachel samtang siya nagsulti kabahin sa unsang paagi iyang nakita ang impluwensya sa Dios diha sa iyang kinabuhi.

RICHARD M. ROMNEY, LITRATISTA

Ang tanan kinsa nagtuo sa Dios nakakita sa Iyang impluwensya diha niini nga sunog. Tingali dili ka makaprobar ngadto sa usa ka tawo nga adunay Dios tungod sa usa ka dakong milagro, apan ang Dios nakahimo og usa ka milyong gagmay nga mga milagro dinhi sa Paradise. Kon ikaw nagtuo sa Dios, imong makita ang Iyang impluwensya sa tanang dapit. Bisan tuod kini mahagit-on, kini nahimo usab nga milagroso. Ang Dios nagtabang kanato nga makakat-on sa eksakto kon unsay kinahanglan natong makat-unan.

Ang Dios naglihok uban kanako sulod sa mga katuigan aron sa pag-andam kanako alang niini nga sitwasyon. Ako adunay ubang “mga kapildihan” sa akong kinabuhi nga nagtabang kanako nga masayud nga ang Dios maayo kaayong naggiya sa akong kinabuhi.

Walay lisud nga akong naagian nga walay hingpit ug nindot nga katuayan ug kahulugan. Akong nabantayan nga kon akong tugutan ang Dios sa pagtudlo kanako, kanunay akong nakakat-on gikan sa akong mga hagit. Ang Dios nagtugot kanato nga moagi niini nga mga hagit aron kita moabut nga mosalig Kaniya ug mahigugma Kaniya. Nasayud ako nga kon ang mga butang magkalisud, anaa Siya kanunay.

PAGDISKOBRE PA OG DUGANG

Tan-awa pa og dugang ang mahitungod sa panaw sa hugot nga pagtuo ni Rachel, diha sa online o Gospel Library nga bersyon niini nga artikulo diha sa [ChurchofJesusChrist.org/go/1206](https://www.ChurchofJesusChrist.org/go/1206).

Si Presidente Russell M. Nelson mipakigbahin sa iyang kasinatian sa pakighimamat sa mga biktima sa sunog sa Paradise, California, ug mipakigbahin sa unsay labing importante sa kinabuhi diha sa [ChurchofJesusChrist.org/go/1207](https://www.ChurchofJesusChrist.org/go/1207).

Mga Baruganan sa Pagpangalagad

PAGPUNDOK SA ISRAEL PINAAGI SA PAGPANGALAGAD

Ang pagpangalagad usa ka oportunidad sa pagsunod sa tambag sa propeta sa pagpundok sa Israel.

Si Presidente Russell M. Nelson nagdapit kanato sa pagtabang sa pagpundok sa Israel—“ang labing importante karong nahitabo dinhi sa yuta.”¹

Alang niadtong kinsa gusto nga mahimong kabahin niini nga buhat sa pagpundok sa Israel, ang pagpangalagad mahimong usa ka talagsaon nga oportunidad. Tungod kay ang buhat sa Ginoo sa kaluwasan tanan usa ra ka buhat, ang pagpangalagad usa ka dinasig nga paagi sa pagbag-o sa kinabuhi sa mga tawo. Bisan kon kita nangalagad ngadto sa less active nga mga miyembro o nagdapit kanila sa pagtabang kanato samtang kita nagserbisyo niadtong gawas sa atong tinuohan, ang pagpangalagad naghatag og mga oportunidad sa pagpundok sa Israel.

Pagtambayayong sa Usag Usa nga mga Alantuson

“Ang atong karnero tingali nasakit, nawala, o gani tuyo nga nahisalaag; isip ilang magbalantay, mahimo kitang usa sa nag-unang makakita sa ilang panginahanglan. Kita makapaminaw ug makahigugma nga walay paghukom ug motanyag og paglaum ug tabang uban sa mapanid-anong giya sa Espiritu Santo.”
—Bonnie H. Cordon²

“Hilum nakong gi-obsorbahan ang babaye nga naglingkod tupad kanako sa akong biyahe pauli sa panimalay sa 7:00 sa buntag. Siya mi-order og ilimnong makahubog sa wala pa molupad ang eroplano, ug sa dihang siya nangutana kanako kon ako minyo, ang akong **negatibong mga paghukom** kabahin niya misugod sa pagdaghan.

“Oo, ako adunay upat ka anak ug upat ka apo,’ mitubag ako uban sa garbo.

“Misulti dayon siya kanako og usa ka butang nga naka-pausab sa tanan. Ang iyang bana namatay sa miaging adlaw human ma-coma sulod sa lima ka adlaw. Bisan tuod siya usa ka emerhensya nga doktor, wala siya makahimo sa pagluwas kaniya human siya nakuyapan samtang nagbakasyon.

“Ako naulaw sa akong dali nga mga paghukom sayop kaa-yo. Unsay akong isulti ngadto kaniya? Samtang gikalma ko ang akong kaugalingon, gibati ko ang Langitnong Amahan nga **mibu-bu sa Iyang Espiritu** aron ako makapangalagad niini nga babaye ug makapaambit og pipila ka bililhong mga kamatuoran sa ebanghelyo.

“Akong **nahibaloan** nga bisan tuod siya wala magtambungan og bisan unsa nga simbahan, siya mituo ni Jesukristo ug mibasa sa Biblia. Sa dihang nangutana ako kon siya nasayud ba mahitungod sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, siya mitubag nga nahibalo siya og gamay kaayo. Ako mipakigbahin kaniya og kinatibuk-ang komperensya nga mensahe ni Elder Richard G. Scott (1928–2015) nga giulohan og, ‘Ang Mahangturong mga Panalangin sa Kaminyoon,’ ug dayon **mipamatuod** kabahin sa mahangturong mga pamilya ug sa unsang paagi ang Langitnong Amahan nakaila ug nahigugma sa matag usa kanato sa tinagsa-tagsa. Akong nahibaloan nga siya padulong ngadto sa Hawaii, USA, diin siya nagdako, ug ako **miawhag** kaniya sa pagbisita sa Templo sa Laie Hawaii.

“Nagbulag kami sa airport sa Siyudad sa Salt Lake, Utah. Ako mapasalamaton kaayo nga ang Ginoo nakagamit kanako, bisan pa sa akong mga sayop, sa pagtabang sa usa ka sister nga nagkinahanglan og gugma ug kahupayan.”

John Tippetts, Utah, USA

MGA BARUGANAN NGA HUNAHUNAON

“Negatibong mga paghukom”

Ang dali nga pagpanghukom makapugong kanato sa pagkakita sa balaang potensyal (tan-awa sa Mateo 7:1).

“Nagbu-bu sa Iyang Espiritu”

Salig sa saad sa Dios nga ihatag kanato kon unsay isulti diha mismo nga higayona (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 100:5–6).

“Nakat-on”

Pangutana kon unsa ang gituohan sa uban, pamati uban ang kalooy, ug tagda ang ilang mga pagtuo nga may dignidad.

“Ipamatuod”

Pangita og mga oportunidad sa pagpakigbahin og pagpamatuod kon sa unsang paagi ang Ginoo nagtrabaho diha sa inyong kinabuhi (tan-awa sa Mosiah 24:14).

“I-awhag”

Dapita sila sa pagbuhat sa kamatuoran aron ang Espiritu Santo makapamatuod ngadto kanila (tan-awa sa Juan 7:17; Moroni 10:5).

MGA BARUGANAN NGA HUNAHUNAON

“Mibisita kanako matag bulan, bisan pa sa iyang allergy sa mga iro”

Unsaon nimo sa pagpakita nga ikaw nagpakabana niadtong imong gipangalagaran sa uban pang mga butang? (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121:44).

“Mga Pangutana”

Ang pagpangutana sa husto nga mga pangutana makatabang sa pag-awhag og pagtimbang-timbang sa kaugalingon. Hinumdumi nga ang atong pagpangalagad adunay katuyoan nga molapas pa sa pagkasosyal.⁴

“Naghulat kanako”

Kinahanglan ang tanan mobati nga giabi-abi (tan-awa sa 3 Nephi 18:32).

“Diha sa akong kiliran sa panahon sa akong pagpanaw og balik”

Ang atong suporta makahimo og importanting kalainan ngadto niadtong kinsa nagpanuko sa pagbalik ngadto sa Manluluwas ug mamaayo (tan-awa sa Mga Hebreohanon 12:12–13).

Pagluwas sa Mibalik nga mga Miyembro

“Uban sa gugma isip ang hinungdan, mga milagro mahitabo, ug makakita kita og mga paagi sa pagdala sa atong “nawala” nga mga kaigsoonan ngadto sa tibuok nga pagdawat sa ebanghelyo ni Jesukristo.” —Jean B. Bingham³

“Ako nahimo nga dili aktibo sulod sa dili mominos og unom ka tuig sa dihang ang akong bana ug ako mibalhin sa usa ka bag-ong lungsod. Ang akong bag-ong presidente sa Relief Society mibisita kanako, nangutana kon makapadala ba siya og usa ka sister nga mobisita kanako. Uban sa kahadlok, miuyon ko. Kini nga sister **mibisita kanako matag bulan, bisan pa sa iyang allergy sa mga iro**—ug ako adunay usa ka iro nga mahigugmaon kaayo! Nagpadayon sulod sa duha ka tuig ang iyang pagpangalagad, ug kini adunay dakong epekto ngari kanako.

“Bisan tuod og ang iyang mga pagbisita sa kasagaran pulos sosyal, usahay siya nangutana kanako **og mga pangutana** nga migiya kanamo ngadto sa espirital nga mga panag-istoryahanay. Kini mihimo kanako og gamay nga pagkadili komportable, apan kini miaghat kanako sa paghukom kon mopadayon ba sa ebanghelyo o magpabilin kon hain ako. Kini nga desisyon usa ka pakigbisog alang kanako, apan mipili ako sa pagpakig-istorya sa mga sister nga misyonaryo.

“Sa adlaw nga miadto ako sa pagtambong sa miting sa sakramento sa unang higayon sulod sa unom ka tuig, ako nahadlok nga mosulod. Sa dihang ako misulod na sa simbahan, ang akong tigpangalagad nga sister **nagpaabut kanako**, ug siya milakaw uban kanako ngadto sa chapel. Pagkahuman, giubanan ako niya ngadto sa akong sakyanan, nangutana kanako kon unsay iyang mabuhat aron sa pagtabang kanako sa labing maayo samtang nagtubo nga mas nagkaduol ako ngadto sa Manluluwas.

“Ang panahon ug ang gugma sa akong tigpangalagad nga sister mitabang sa paggiya kanako balik ngadto sa pagkaaktibo, ug akong gihuptan ang iyang mga paningkamot isip usa sa labing mahinungdanon nga gasa nga nahatag sukad ngari kanako. Ako mapasalamaton kaayo nga siya **diha sa akong kiliran sa panahon sa akong panaw balik** ngadto sa Simbahan sa Manluluwas.”

Ang ngalan wala gibutyag, British Columbia, Canada

Pagpangalagad ug Pagpundok

“Sa bisan unsang mga paagi nga ingon og sagad o naandan nimo, ipaambit sa mga tawo ngano nga si Jesukristo ug ang Iyang Simbahan importante nganha kanimo. . . .

“ . . . Inyong tahas mao ang pagpakigbahin kon unsa ang anaa sa inyong kasingkasing ug ang pagpuyo sumala sa inyong mga gituohan.” —Elder Dieter F. Uchtdorf⁵

Ang pagpangalagad ug ang pagpakigbahin sa ebanghelyo mag-uban. Ania ang pipila ka mga paagi nga kita makapundok sa atong mga higala ug mga silingan samtang kita nangalagad—o mangalagad samtang nagpundok kita sa atong mga higala ug mga silingan:

- **Pagserbisyo og dungan.** Pangita og mga oportunidad sa pagdapit og usa ka higala o silingan kinsa dili miyembro sa pag-apil kaninyo sa pagpangalagad ngadto sa mga panginahanglan sa usa ka tawo. Hangyoha sila sa pagtabang kanimo sa pag-andam og pagkaon alang sa usa ka bag-ong inahan, pagtrabaho diha sa nataran alang sa usa ka tigulang nga silingan, o sa paglimpyo sa balay sa usa ka tawo kinsa may sakit.
- **Pagtudlo og dungan.** Hunahunaa ang pagdapit og usa ka higala o silingan kinsa dili kanunay nga motambong sa pagpasiugda og usa ka leksyon sa misyonaryo diha sa ilang panimalay alang sa usa ka tawo nga makigkita sa mga misyonaryo, sa pagsuporta kanimo sa pagpasiugda og leksyon diha sa imong panimalay, o sa pagkuyog kanimo sa usa ka leksyon ngadto sa laing panimalay.

- **Tabang.** Agig dugang sa pagpangalagad niadtong kinsa gi-assigned kaninyo, kamo usab makatabang sa uban kon kamo makakita sa panginahanglan. Itanyag ang pagpasakay kanila ngadto sa mga miting sa simbahan. Dapita ang ilang mga anak ngadto sa mga kalihokan sa kabatan-onan o sa Primary. Unsa ang ubang mga paagi nga kamo makapangalagad ug makapapundok?
- **Gamita ang mga kapanguhaan nga gihatag sa Simbahan.** Ang Simbahan nagtanyag og daghan nga mga kapanguhaan alang sa mga miyembro aron sa pagtabang kanila sa pagpakigbahin sa ebanghelyo. Makatan-aw ka ngadto sa “Misionaryo” nga seksyon sa Gospel Library nga app, makatan-aw sa mga video nga “Come and See” (sa [ChurchOfJesusChrist.org/go/12011](https://www.ChurchOfJesusChrist.org/go/12011)), ug bisitaha ang [ComeUntoChrist.org](https://www.ComeUntoChrist.org) alang sa mga ideya kon unsaon pagpundok sa Israel diha sa atong mga komunidad. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Russell M. Nelson, “Hope of Israel” (tibuok kalibutan nga debosyonal sa kabatan-onan, Hunyo 3, 2018), [HopeofIsrael.ChurchOfJesusChrist.org](https://www.HopeofIsrael.ChurchOfJesusChrist.org).
2. Bonnie H. Cordon, “Pagkahimong usa ka Magbalantay,” *Liahona*, Nob. 2018, 76.
3. Jean B. Bingham, “Pagpangalagad sama sa Gibuhay sa Manluluwas,” *Liahona*, Mayo 2018, 106.
4. Tan-awa sa “Mga Baruganan sa Pagpangalagad: Ang Katuyoan Nga Makapausab sa Atong Pagpangalagad,” *Liahona*, Ene. 2019, 8–11.
5. Dieter F. Uchtdorf, “Misionaryo nga Buhay: Pagpakigbahin sa Unsay Anaa sa Inyong Kasingkasing,” *Liahona*, Mayo 2019, 17.

THE FORCES OF LIGHT AND DARK, NI WARREN LUCH,
 SA MAAYONG KABUT-ON SA CHURCH HISTORY MUSEUM
 ULTRATO SA SACRED GROVE [SAGRADO NGA KAKAHAYAN] NI TROY CORBETT

**Ni Presidente
M. Russell Ballard**

Aking nga
Presidente sa
Korum sa Napulog
Duha ka mga
Apostoles

GIUNSA SA GINOO

Pag-andam ang Kalibutan

ALANG SA PAGPAHIULI

Sa dili maihap nga mga paagi, giandam sa Ginoo ang kalibutan alang sa Pagpahiuli sa Iyang ebanghelyo aron sa pagpanalangin sa mga indibidwal, mga pamilya, mga komunidad, mga nasud, ug sa kalibutan.

Giandam sa Ginoo ang kalibutan alang sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ni Jesukristo kaniadtong dugay pa kaayo ang Amahan ug ang Anak mipakita ngadto ni Joseph Smith sa 1820. Sa pagkatinuod, ang pagpangandam sa Ginoo sa pagpahiuli sa kahingpitan sa Iyang ebanghelyo sa ulahing mga adlaw misugod sa wala pa malalang ang yuta.

Sa Oktubre 1918 nga pagpadayag nailhan isip Doktrina ug mga Pakigsaad seksyon 138, nadawat ni Presidente Joseph F. Smith (1838–1918), atong nahibaloan nga ang unang mga lider sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug daghang “uban nga mga pinili nga mga espiritu . . . gitagana sa pagtungha diha sa kahingpitan sa mga panahon sa pag-apil sa pagpahiluna sa mga sukaranan sa dako nga buluhaton sa ulahing mga adlaw” (Doktrina ug mga Pakigsaad 138:53; emphasis gidugang).

Nakita ni Presidente Smith “nga sila usab mao ang mga hamili ug halangdon kinsa gipili sa sinugdanan” (Doktrina ug mga Pakigsaad 138:55). Midugang siya nga “sila, uban sa daghan, midawat sa ilang unang mga leksyon didto sa kalibutan sa mga espiritu ug naandam sa pag-anhi sa tukma nga panahon sa Ginoo aron sa paghago diha sa iyang ubasan alang sa kaluwasan sa mga kalag sa mga tawo” (Doktrina ug mga Pakigsaad 138:56; emphasis gidugang).

Human sa paglalang sa yuta, “ang mga propeta sukad pa sa karaang kapanahonan” nag-istorya, nanganta, nagdamgo, ug nanagna mahitungod sa umaabut nga “pagpahiuli sa tanang butang” (Mga Buhat 3:21; tan-awa usab sa Lucas 1:67–75).

Usa sa labing importante nga mga paagi nga ang Ginoo miandam sa kalibutan alang sa Pagpahiuli mao ang usa ka rebolusyon sa manuskrito nga mitukma sa mga imbensyon ug paggamit sa mga papyrus ug parchment. Ubos: Papyrus nga pahina sa labing karaan nga manuskrito sa Bag-onug Tugon.

Namulong sa piho nga paagi mahitungod sa unang propeta sa Pagpahiuli sa ang Simbahan ni Jesukristo, naobserbahan ni Presidente Brigham Young (1801–77) “Ang panan-aw sa Ginoo anaa nganha ni [Joseph Smith], ug nganha sa iyang amahan, ug nganha sa amahan sa iyang amahan, ug ngadto sa ilang mga kagikan tin-aw kaayo balik kang Abraham, ug gikan ni Abraham ngadto sa baha, gikan sa baha ngadto ni Enoch ug gikan ni Enoch ngadto ni Adan. Siya nagbantay niana nga pamilya ug kana nga dugo ingon nga kini nagdagan gikan sa tuburan niini ngadto sa pagkatawo niana nga tawo. Si [Joseph Smith] giorden nang daan diha sa kahangturan sa pagdumala niining katapusang dispensasyon.”¹

Samtang kita nagsaulog sa ika-200 nga anibersaryo sa Unang Panan-awon niini nga tuig, kini angay nga mahinumduman ang daghang mga babaye ug lalaki sulod sa daghang mga siglo kinsa gidasig sa Ginoo samtang giandam Niya ang kalibutan alang sa Pagpahiuli nga misugod sa dihang ang Amahan ug ang Anak mipakita ngadto sa batan-ong Joseph Smith, kinsa nangita og kapasayloan ug direksyon kaniadtong 1820.

Samtang kita naghinumdom sa kasaysayan, atong madiskubrihan nga daghang mga

rebolusyon miapekto sa tibuok kalibutan nag-andam sa mga katawhan alang sa Simbahan sa Ginoo nga ipahiuli sa katapusang mga adlaw.²

REBOLUSYON SA MANUSKRITO

Usa sa labing importante nga mga paagi nga ang Ginoo miandam sa kalibutan alang sa Pagpahiuli sa Iyang ebanghelyo mao ang usa ka rebolusyon sa manuskrito nga mitubo gikan sa pag-imbento ug paggamit sa mga papyrus ug parchment.³

Ang parchment, gikan sa panit sa hayop, gigamit sa karaang panahon ug sayo sa moder-nong panahon isip usa ka sulatanan.⁴ Ang unang nailhang mga kopya sa Hebreohanon nga Biblia (Daang Tugon) ug sa daghang importanting ulahi nga mga kopya sa Biblia gipreserbar diha sa parchment.⁵

Ang papyrus, gikan sa subok sa mga papyrus nga tanom, usa ka lain nga materyal nga gigamit sa karaang mga panahon isip usa ka sulatanan. Ang labing unang mga kopya sa mga basahon sa Bag-ong Tugon gipreserbar diha sa papyrus.

Kining mga materyal nga sulatanan naka-pahimo niini nga sayon, kon itandi sa pagsulat diha sa bato o mga papan nga lapok, alang sa mga tigsulat sa pagrekord sa mga pulong sa Dios nga nadawat pinaagi sa dinasig nga mga propeta ug mga apostoles. Ang paggamit niini nga mga materyal sa pagsulat, sa daghang dili maihap ug wala mailhi nga tigsulat nga makugihong gikopya, gipadala, ug gitipigan nga sagradong mga sinulat sa dinaghang mga kopya aron ang kayo sa hugot nga pagtuo dili gayud mapalong.

Sama pananglit, bag-ohay ko lang nahibaloan nga “adunay sobra sa usa ka gatus ka manuskrito sa Ebanghelyo ni Mateo nga gisulat sa Griyego,” uban sa daghang lain nga biblikanhong mga manuskrito nga gihimo atol sa Tunga-tungang mga Panahon sa parchment.⁶

REBOLUSYON SA PAG-IMPRINTA

Sama sa akong kanunay nga gitudlo, ang Ginoo midasig og laing usa ka importante kaayong lakang sa pag-andam sa kalibutan alang sa

Si Johannes Gutenberg usa ka instrumento diha sa kamot sa Ginoo sa pagpalambo sa kahibalo, panabut, ug relihiyosong pagtuo sa kalibutan. Layo sa tuo: Kinulit nga pahina sa Gutenberg Bible.

Pagpahiuli sa Iyang makaluwas nga ebanghelyo sa dihang usa ka Aleman nga tigbuhat og mga butang nga bulawan, si Johannes Gutenberg, mipahi-uyon sa mga teknolohiya sa pag-impronta nga unang gipaila didto sa Tsina aron sa paghimo og impritahanan kaniadtong 1439 o 1440.⁷

Si Gutenberg usa ka instrumento diha sa kamot sa Ginoo sa pagpalambo sa kahibalo, panabut, ug relihiyosong pagtuo sa kalibutan.⁸ Ang iyang imbensyon misugod og rebolusyon sa pag-impronta nga nakapausab sa kalibutan sa hangtud pinaagi sa pagtabang sa tumang pagkaylap sa mga ideya ug impormasyon nga nahimong “mga tigpasiugda sa kausaban.”⁹

Ang mga eskolar mibana-bana nga mga 30,000 ka mga basahon didto sa Uropa sa panahon nga gimantala ni Gutenberg ang Biblia diha sa iyang impritahanan. Sulod sa 50 ka tuig human sa iyang imbensyon, sobra sa 12 ka milyon ka mga basahon nakaplagan sa Uropa.

Ang Protestant Reformation migamit sa imbensyon ni Gutenberg aron sa pagpakaylap niini nga mga ideya ug sa pagdala sa Biblia ngadto sa ordinaryong mga tawo sa mga paagi nga walay usa sa nag-unang henerasyon makahunahuna gayud.

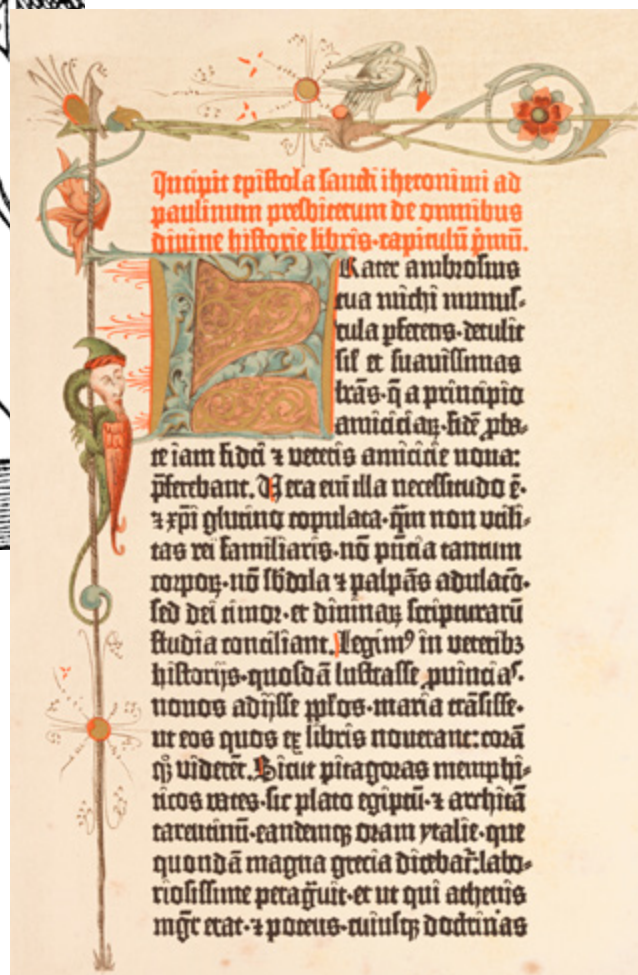
REBOLUSYON SA KAHIBALO OG ANG PAGHUBAD SA BIBLIA

Ang rebolusyon sa pag-impronta mitabang pinaagi sa nagtubo nga kahibalo ug sa usa ka nagtubo nga tinguha diha sa ordinaryong mga tawo sa Uropa sa pagbasa sa sagrado nga mga pulong sa kasulatan diha sa ilang kaugalingong mga pinulongan.

Ang Latin nga Biblia, gihubad gikan sa Griyego ug Hebreo diha sa ikalimang siglo AD, nahimong opisyal nga Biblia sa kasadpang Katoliko nga simbahan sulod sa 1,000 ka tuig.¹⁰ Sa daghang mga siglo daghang taga Uropa nakakat-on mahitungod sa Biblia hapit tanan pinaagi sa mga wali nga gihatag sa mga pari.

Apan sa ika-15 ug ika-16 nga siglo, ang relihiyosong mga tigreporma mihimo og bag-ong mga hubad sa Biblia diha sa sagad nga mga pinulongan sa Uropa, sama sa Aleman, Italian, Iningles, Kinatsila, ug French. Kini nga mga hubad mga kasagaran pinasikad sa orihinal nga mga basahon sa Hebreo ug Griyego—dili sa Latin nga Biblia. Sila nakahimo sa napulo ka liboan sa mga tigbasa sa pagsinati sa mga istorya ug mga pagtulun-an sa Biblia diha sa ilang kaugalingong pinulongan.

Si Martin Luther, natawo sa 1483, maoy usa sa mga lider sa pagmantala sa Biblia diha sa pinulongan sa iyang panahon. Ang iyang Aleman nga

hubad gimantala kaniadtong 1534—usa ka mahinungdanon nga tuig sa kasaysayan sa Kristiyanismo sa kasadpan.¹¹ Ang pagtuo ni Luther diha sa gahum sa mga kasulatan mitabang sa pagdasig sa Reformation. Ang uban nga mga tigreporma mipasiugda og edukasyon nga magamit dayon sa tawo aron ang tanan adunay oportunidad sa pagbasa sa mga kasulatan alang sa ilang mga kaugalingon.

Ang ubang mga lider sa relihiyon nabalaka nga ang pagkaylap og basa sa Biblia moresulta ngadto sa mga pagtulun-ang supak sa pagtuo, sa pagdaot sa mga awtoridad sa simbahan, ug gani sa sibil nga kagubot. Sila milihok pinaagi sa pagpabilanggo, pagpasakit, ug gani sa pagpahamtang og kamatayon sa daghan kinsa nadiskubrehan nga naghubad sa Biblia ngadto sa sagad nga pinulongan sa panahon o sa pagpanag-iya sa mga hubad sa mga kasulatan sa sagad nga pinulongan.

Si William Tyndale, natawo sa mga 1494, misugod sa trabaho sa panahon sa maisugong buhat ni Martin Luther sa Aleman nga hubad sa Biblia.¹²

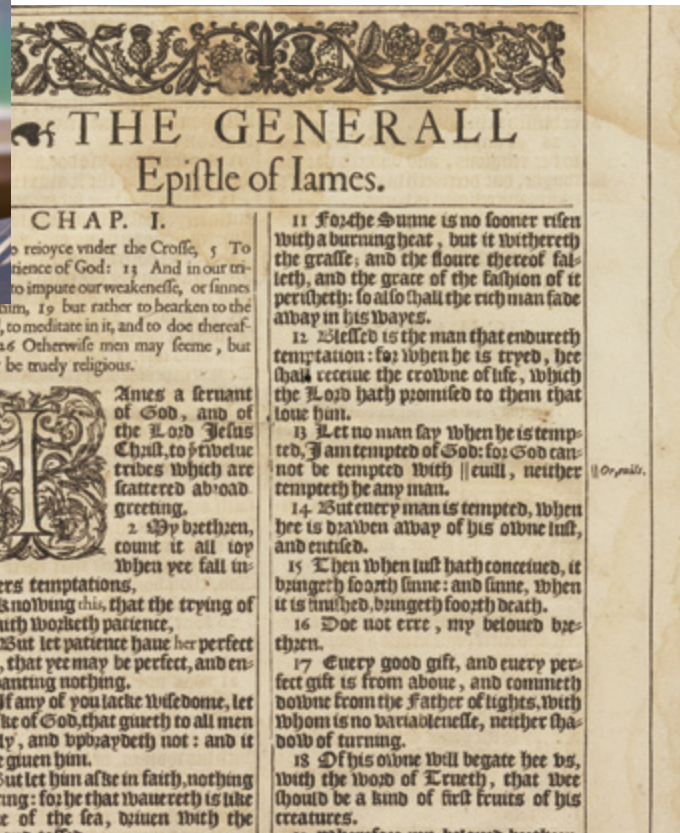
Sa katapusan, si William Tyndale, sama sa ubang daghan nga mga lalaki ug babaye kinsa gusto nga ang ordinaryong mga tawo makabasa sa mga kasulatan diha sa ilang kaugalingon nga pinulongan, gipatay tungod sa kawsa ni Jesukristo. Sa Tuo: Pahina gikan sa orihinal nga King James Bible.

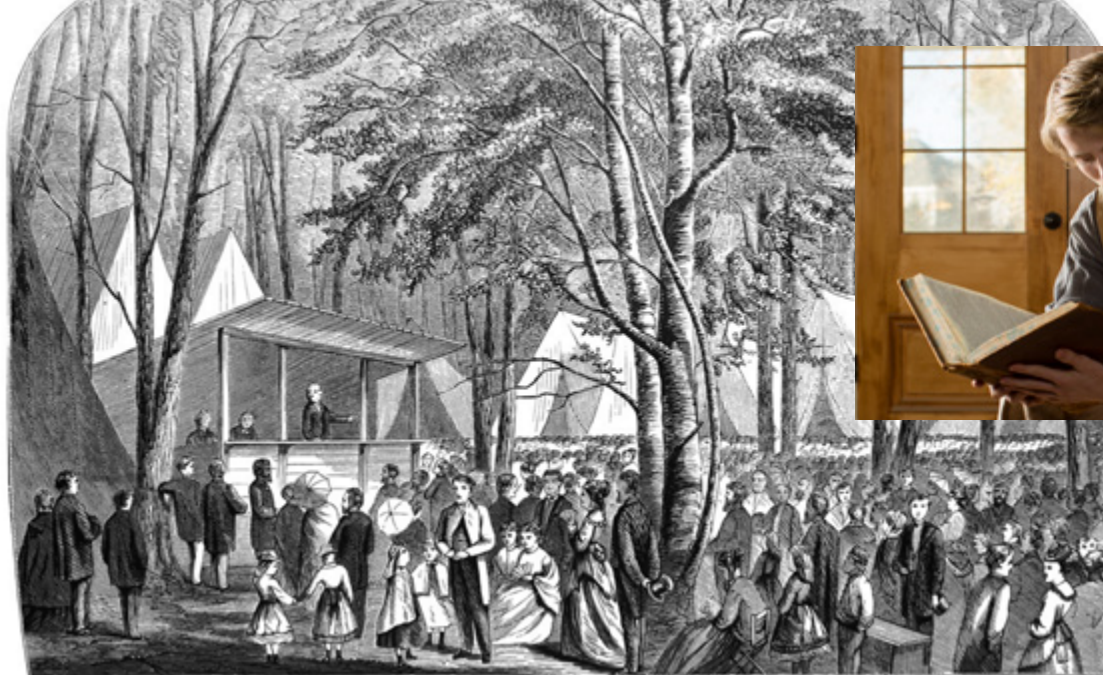
Samtang usa ka batan-ong lalaki pa, si Tyndale nakahunahuna og ideya nga maghimo og usa ka bag-o ug mas maayo nga bersyon sa Biblia sa Iningles ibase sa orihinal nga mga pinulongan nga Hebreo ug Griyego.

Sa mga 1523 siya nangayo og tabang ug pag-awhag gikan sa Katoliko nga obispo sa London aron paghimo sa maong bersyon apan maisugong gisalikway. Tungod sa usa ka pagdili batok sa paghubad sa Biblia nga gipasaka pinaagi og miting sa Oxford kaniadtong 1408, si Tyndale nagkinahanglan og opisyal nga pagtugot sa pagpadayon nga walay pagsamok.

Maunungon sa buhat sa paghubad sa Biblia ngadto sa Iningles, sekretong gisugdan ni Tyndale ang iyang trabaho ug nahuman ang paghubad sa Bag-ong Tugon kaniadtong 1525. Gi-imprinta sa Cologne, Germany, ang hubad ni Tyndale tago nga gipadala ngadto sa Inglatera, diin gibaligya kini sayo sa 1526.

Sa katapusan, si Tyndale, sama sa ubang daghan nga mga lalaki ug babaye kinsa gipahamtangan og

Samtang ang Ginoo mipasanay sa Iyang Propeta, Siya midasig sa mga lalaki ug babaye sa pag-imbento og mga teknolohiya aron ang ebanghelyo mahimong mogawas ngadto sa tibuok kalibutan.

kamatayon tungod sa katuyoan nga ang ordinar-yong mga tawo makabasa sa mga kasulatan diha sa ilang kaugalingon nga pinulongan, gituok samtang gigaid ngadto sa haligi sa sayong bahin sa Oktubre 1536.¹³ Bisan pa niana, ang iyang hubad sa Iningles nagpadayon tungod kay ang iyang mga pulong ug mga hugpong sa mga pulong ug ang tibuok nga mga seksyon sa iyang hubad gilangkub ngadto sa King James Version¹⁴

Ang King James Version, gimantala sa 1611, opisyal nga gigamit sa Simbahan sa England ug sa kadugayan mi-impluwensya sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ni Jesukristo sa pipila ka makahuluganong mga paagi.¹⁵ Kini mao ang labing gibasa nga Biblia sa Iningles sa panahon sa pagkatawo ni Joseph Smith kaniadtong 1805. Nianang higayuna kadaghanan sa mga pamilya, lakip nianang kang Joseph ug Lucy Mack Smith, nanag-iyang og usa ka Biblia ug mibasa niini sa kanunay. Sa pagkatinuod, daghang mga tawo ang nakakat-on sa pagbasa pinaagi sa pagkadungog niini nga gibasa diha sa panimalay ug sa pagtuon niini sa ilang mga kaugalingon.

ANG POLITIKAL UG KOMUNIKASYON NGA MGA REBOLUSYON

Ang mga rebolusyon sa pag-imprinta, pag-hubad, ug kahibalo miandam sa agianan sa rebolusyon alang sa politikal ug teknolohiya nga mga rebolusyon nga mikaylap tadlas sa Uropa ug Amerika tali sa ika-17 ug ika-19 nga siglo. Ang pagkausab sa politikal nga kahimtang sa Uropa ug America mihatag sa mga katawhan og mas dakong kagawasan sa pagpili sa ilang kaugalingon nga relihiyosong dalan. Ang kagawasan sa relihiyon mao ang usa sa daghang mga resulta sa

politikanhong mga rebolusyon nga nahitabo niini nga panahon.

Ang Ginoo misugod usab sa “pagbu-bu sa [Iyang] espiritu ibabaw sa tanang unod” (tan-awa sa Joel 2:28; Joseph Smith—Kasaysayan 1:41), lakip niadtong kinsa andam sa pagpangandoy og bag-o nga transportasyon ug mga teknolohiya sa komunikasyon nga mopalihok sa Iyang Pagpahiuli sa mahinuklugong paagi.

Samtang ang Ginoo mipasanay sa Iyang Propeta, midasig Siya og mga lalaki ug babaye sa pag-imbento og teknolohiya, sama sa kanal nga kaagian og bapor, mga telegraph, mga agianan sa tren, ug sa mga makina nga gipadagan sa inalisngaw sa kainit, aron ang ebanghelyo makagawas ngadto sa tibuok kalibutan.

Sa dili maihap nga mga paagi, ang Ginoo miandam sa kalibutan alang sa Pagpahiuli sa Iyang ebanghelyo aron sa pagpanalagin sa mga indibidwal, mga pamilya, mga komunidad, mga nasud, ug sa kalibutan.

NAGGIYA SA PAMILYANG SMITH

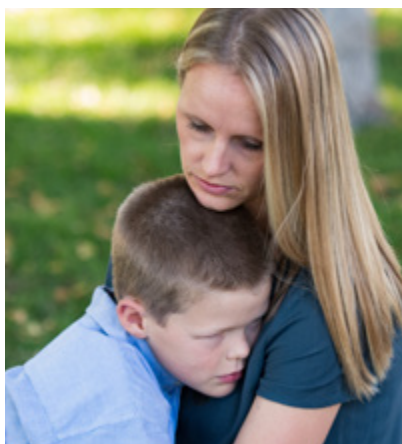
Samtang atong hunahunaon kon sa unsang paagi giandam sa Ginoo ang kalibutan alang sa Pagpahiuli, kinahanglan nga atong hinumduman kanunay nga kadaghanan sa unsay Iyang nahimo gipaagi sa mga kinabuhi sa mga indibidwal—ordinaryo nga mga lalaki ug babaye kinsa, sa pipila ka mga sitwasyon, nakahimo og talagsaong mga butang.

Daghang mga indibidwal ug mga pamilya sa mga nasud sa tibuok kalibutan giandam sa pagdawat sa mensahe sa Pagpahiuli. Kini naglakip sa mga ginikanan sa Propeta, si Joseph ug Lucy Mack Smith, duha ka espirital kaayo nga mga indibidwal kinsa gipadako diha sa usa ka kultura nga nagtudlo kanila sa paghigugma ni Jesukristo ug sa pagtuon sa Biblia.

Sulod sa mga katuigan, si Joseph ug Lucy nakasinati og pinansyal, panglawas, ug ubang mga kalisdanan sa New England, sa amihanang silangang suok sa Estados Unidos. Sa 1816, sa dihang sila namatyan sa ilang mga tanom tungod sa kausaban sa klima sa tibuok kalibutan nga hinungdan sa pagbuto sa Mount Tambora sa Indonesia, walay kapilian si Joseph ug Lucy kon dili ang pagbiya sa New England ug paghimo og usa ka maisugong desisyon nga mobiya sa panalipod sa pamilya, mga higala, ug komunidad.

Ingon nga gipahayag sa volume 1 sa bag-ong kasaysayan sa Simbahan: gipangga pag-ayo ni Joseph Sr. ang iyang asawa ug mga anak, apan wala

siya makahimo sa paghatag kanila og igong kalig-on sa kinabuhi. Ang kawalay swerte ug dili malampuson nga mga pamuhunan mipabilin sa pamilya nga kabus ug walay permanenting pinuy-anan. Tingali ang New York lahi.”¹⁶

pagpangita sa gahum sa Ginoo diha sa atong mga kinabuhi nagkinahanglan og espiritwal nga pagkasensitibo ug, sa daghang mga sitwasyon, panahon ug panan-aw. Maayo gani, ang patriyarkal nga mga panalangin, kaugalingon nga mga

Ang Ginoo makahimo sa paglig-on kanato, pagtudlo kanato og bag-o nga mga leksyon, ug pag-andam kanato pinaagi sa mga kapakyasan ug mga kalisdanan alang sa usa ka lahi kaayong umaabut kay sa atong mahunahuna.

Sa daghang paagi, ang mga kapakyasan sa pamilyang Smith sa New England mitukmod kanila ngadto sa kasadpang New York, diin mitubo ang kaguliyang sa relihiyon ug midasig ni Joseph Smith Jr. sa pagtinguha sa Ginoo sa iyang pagpangita og kapasayloan ug paggiya. Kini mao usab diin ang bulawang mga palid gitago, naghulat kaniya nga makit-an, mahubad, ug mamantala kini.

PAG-ILA SA GAHUM SA GINOO DIHA SA ATONG MGA KINABUHI

Sama sa gibuhat sa Ginoo sa mga kapakyasan sa pamilya Smith, Siya makahimo usab sa paglig-on kanato, pagtudlo kanato og bag-ong mga leksyon, ug pag-andam kanato pinaagi sa mga kapakyasan ug mga kalisdanan alang sa usa ka lahi kaayong umaabut kay sa atong mahunahuna.

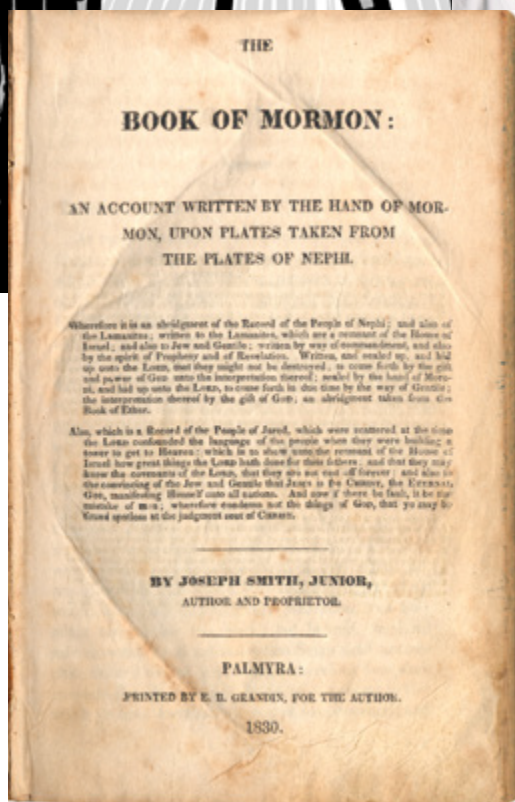
Samtang atong hunahunaon kon giunsa ang gahum sa Ginoo gipakita diha sa mga kinabuhi sa pamilyang Smith, kinahanglan natong ilhon nga ang Iyang gahum gipakita usab diha sa matag usa sa atong mga kinabuhi. Ang

journal ug kaugalingon nga mga kasaysayan sa kinabuhi makahatag og klarong panan-aw aron makita kon giunsa ang gahum sa Ginoo gipakita diha sa atong mga kinabuhi.

Sa usa ka pagpadayag nga gihatag kaniadtong 1831, ang Ginoo mipahimangno sa kalibutan, “Ug walay butang nga ang tawo makapasakit sa Dios, o batok ni bisan kinsa nga ang iyang kasuko mapukaw, gawas niadto kinsa dili mokumpisal sa iyang sayop diha sa tanan nga mga butang, ug wala mosunod sa iyang mga sugo” (Doktrina ug mga Pakigsaad 59:21).

Ang atong kaandam sa pagsunod sa mga sugo ni Ginoong Jesukristo, ilabi na sa duha ka dagkong mga sugo sa paghigugma sa Dios ug sa atong silingan sama sa atong mga kaugalingon, mapalambo samtang kita mangita ug moila sa gahum sa Ginoo diha sa atong mga kinabuhi ug sa Iyang impluwensya sa pag-andam sa kalibutan alang sa Pagpahiuli sa Simbahan ni Jesukristo. Kini mao ang “kahibulongan nga buhat ug usa ka katingalahan” (2 Nephi 25:17).

Ang Ginoo karon nag-andam sa kalibutan alang sa Iyang Ikaduhang Pag-anhi, sama lamang nga

Ang Ginoo karon nag-andam sa kalibutan alang sa Iyang Ikaduhang Pag-anhi, sama lamang nga Siya miandam sa kalibutan alang sa Pagpahiuli sa Iyang mahangturong ebanghelyo. Sa Wala: Ulohan nga pahina sa usa ka 1830 nga Basahon ni Mormon.

Siya miandam sa kalibutan alang sa Pagpahiuli sa Iyang mahangturong ebanghelyo. Usab, ang Iyang gahum makita dili lamang sa mga panghita-bo sa makasaysayanong mga kausaban apan usab diha sa mga kinabuhi sa mga indibidwal.

Sa dihang si Joseph Smith miadto sa kaka-hoyan nga karon atong gitawag nga sagrado, siya nangita og kapasayloan ug paggiya sa iyang kinabuhi.¹⁷ Sa usa ka pagsabut, mitubag Siya sa dinasig nga pagdapit sa Ginoo nga narekord diha sa Ebanghelyo ni Mateo:

“Umari kanako, kamong tanan nga nabudlay ug nabug-atan, ug papahulayon ko kamo.

“Isangon ninyo ang akong yugo diha kaninyo, ug pagtuon kamo gikan kanako; kay ako maaghap ug mapaubsanon sa kasingkasing: ug makakaplag kamog pahulay alang sa inyong mga kalag.

“Kay masayon ang akong yugo, ug magaan ang akong luwan” (Mateo 11:28–30).

Ako mopamatuod nga diha sa sinugdanan, ang impluwensya sa Ginoo miandam sa kalibutan

alang sa Pagpahiuli sa “tinuod, putli ug yano nga ebanghelyo” ni Jesukristo, ang “makaluwas nga mga doktrina ni Kristo” nga anaa alang sa tanang mga anak sa Dios.¹⁸ Ako usab mopamatuod nga ang gahum sa Ginoo anaa sa indibidwal natong mga kinabuhi nagdapit kanato sa pagsunod Kaniya, pagserbisyo sa uban, ug sa paghigugma Kaniya samtang Siya nag-andam sa kalibutan alang sa Iyang mahimayaon nga Ikaduhang Pag-anhi. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Brigham Young, sa *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 544; tan-awa usab sa Brigham Young, “Remarks,” *Deseret News*, Okt. 26, 1859, 266.
2. Transportasyon, komunikasyon, engineering, ug medikal nga mga kalamboan mga mahinungdanong bahin sa pagpangandam sa Ginoo alang sa Pagpahiuli sa Iyang ebanghelyo ug Simbahan.
3. Tan-awa sa L. D. Reynolds ug N. G. Wilson, *Scribes and Scholars: A Guide to the Transmission of Greek and Latin Literature*, 4th ed. (2013).
4. Sama pananglit, ang U. S. Declaration of Independence, opisyal nga Acts of the British Parliament, mga linukot nga Torah ang gigamit diha sa mga sinagoga sa Judeo, ug sa mga diploma sa pipila ka mga unibersidad.
5. Tan-awa sa Timothy H. Lim ug John J. Collins, *The Oxford Handbook of the Dead Sea Scrolls* (2010) ug Bruce M. Metzger ug Bart D. Ehrman, *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption, and Restoration*, 4th ed. (2005).
6. Thomas A. Wayment, *The New Testament: A Translation for Latter-day Saints, A Study Bible* (2019), 2.
7. Tan-awa sa Diana Childress, *Johannes Gutenberg and the Printing Press* (2008).
8. Tan-awa, pananglit sa, M. Russell Ballard, “Ang Milagro sa Balaang Biblia,” *Liahona*, Mayo 2007, 80–82.
9. Tan-awa sa Elizabeth L. Eisenstein, *The Printing Press as an Agent of Change* (1980), 703.
10. Tan-awa sa James Carleton Paget and Joachim Schaper, eds., *The New Cambridge History of the Bible, Vol. 1, From the Beginnings to 600* (2013); tan-awa usab sa mga vol. 2–4.
11. Kining ikaupat nga siglo sa Latin nga hubad nahimong opisyal nga bersyon sa simbahang Katoliko; tan-awa sa Richard Marius, *Martin Luther: The Christian between God and Death* (1999).
12. Tan-awa sa David Daniell, *William Tyndale: A Biography* (1994).
13. Patay nga lawas ni Tyndale gisunog diha sa haligi.
14. Ang Iningles nga hubad ni William Tyndale, bisan tuod wala panumbalinga, gipatunhay diha sa 1611 King James Version sa Biblia.
15. Tan-awa sa David Norton, *The King James Bible: A Short History from Tyndale to Today* (2011).
16. Tan-awa sa *Saints, Vol. 1: The Standard of Truth, 1815–1846: The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days* (2018), 6.
17. Tan-awa sa “First Vision Accounts,” Gospel Topics, topics.ChurchofJesusChrist.org.
18. Tan-awa sa Joseph F. Smith, sa M. Russell Ballard, “Ang Tinuod, Putli ug Yano nga Ebanghelyo ni Jesukristo,” *Liahona*, Mayo 2019, 29.

KABATAAN UG KABATAN-ONAN: Nagsugod og Kalig-on

Ang mga lider sa Simbahan nakigbahin kon unsaon sa mga ginikanan ug sa mga ward pagtabang sa mga kabataan nga mahimong sama sa Manluluwas.

Bisan kon ikaw naghinamhinam o nabalaka og gamay mahitungod sa bag-ong paningkamot sa Simbahan—Kabataan ug Kabatan-onan—tingali kamo adunay mga pangutana: “Unsaon niini pagtabang sa akong mga anak?” “Unsaon nato kini pagbuhat?” “Unsa ang akong tahas niini?”

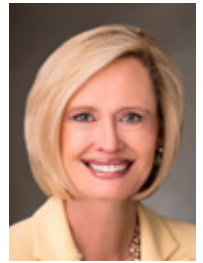
Ang mga lider sa Simbahan naghatag og pipila ka mga tubag.

Nganong ang Simbahan naghimo niini nga kausaban?

Sister Bonnie H. Cordon: Sama sa gitudlo ni Presidente Russell M. Nelson, kitang tanan nagkinahanglan sa pagpalambo sa atong kapasidad sa pagdawat og pagpadayag.¹ Ang Kabataan ug Kabatan-onan giandam sa pagdapit sa mga indibidwal ug mga pamilya sa pagpangita og inspirasyon gikan sa Espiritu kon unsaon pag-uswag ug sa pagpangita og hingpit nga kalipay diha sa dalan sa pakigsaad. Usa kini ka talagsaon nga panig-ingnan sa unsay gihanduraw sa propeta alang sa matag usa kanato.

Brother Stephen W. Owen: Si Presidente Nelson usab nagtudlo kanato nga kita usa ka nakasentro sa panimalay nga Simbahan, walay pagsapayan kon unsay hitsura sa atong mga panimalay.² Dili kita usa ka nakasentro sa programa nga Simbahan. Ang mga lider ug mga magtutudlo sa Simbahan makatabang sa atong mga anak nga makakat-on ug makasunod sa mga doktrina, apan kana nga responsibilidad nagsugod diha sa panimalay, ug usa kini ka kada adlaw nga responsibilidad.

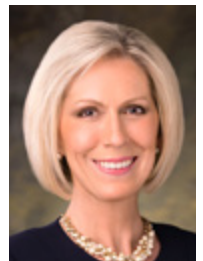
Sama sa gitudlo sa propeta, kita kinahanglang magtinguha og pagpadayag ug mosunod sa Espiritu, ug ang Kabataan ug Kabatan-onan motabang kanato sa pagbuhat niana—sa usa ka bahin tungod kay kini usa ka pagpayano. Sa nangagi, dihay mga gatusan ka mga kinahanglanon alang sa mga ginikanan sa pagsubay ug pagsabut sa Personal nga Kauswagan, Katungdanan ngadto sa Dios, Hugot nga Pagtuo diha sa Dios, ug uban

Bonnie H. Cordon
Kinatibuk-ang
Presidente sa
Young Women

Stephen W. Owen
Kinatibuk-ang
Presidente sa
Young Men

Joy D. Jones
Kinatibuk-ang
Presidente sa
Primary

nga mga programa sa Simbahan samtang nag-uswag ang ilang mga anak ngadto sa ilang pagkatin-edyer. Kining bag-o nga pamaagi naglakip sa kabatan-onan ug kabataan sa pagtinguha og inspirasyon samtang sila naghimo og mga tumong sumala sa ilang mga panginahanglan ug mga interes.

Sister Joy D. Jones: Kini usa ka makapaukyab nga oportunidad alang sa atong kabataan ug kabatan-onan, sa nagtubo nga henerasyon, sa pagpalawom sa ilang hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo. Samtang magkat-on sila sa pagtinguha ug pagsanong sa paggiya sa Espiritu Santo, sila mas makasabut og maayo sa ilang mahang-turong pagkatawo ug katuyoan ug sa unsang paagi sila makahimo sa pag-uswag ug makabati sa gugma sa Langitnong Amahan alang kanila. Ang gipatigbabaw sa Kabataan ug Kabatan-onan makapanalangin ug makapalig-on sa atong kabatan-onan ug sa ilang pamilya sa pagbuhat ug pag-amuma og mga relasyon diha sa ilang mga panimalay, sa simbahan, ug ngadto sa ilang Langitnong Amahan.

Unsa ang unang mga lakang nga mahimo sa mga pamilya aron sa pagsugod og gamit sa Kabataan ug Kabatan-onan?

Sister Jones: Paghiusa sa pag-ampo alang sa paggiya sa Espiritu. Ang mga ginikanan makasugod pinaagi sa pagpakig-istorya uban sa ilang pamilya mahitungod sa tulo ka mga dapit sa paggamit sa Kabataan ug Kabatan-onan: pagkat-on sa ebanghelyo, pagerbisyo ug mga kalihokan, ug personal nga kalamboan. Unsa ang ilang gibuhay sa pagkakaran? Unsaon nila pagtubo isip mga indibidwal ug isip usa ka pamilya diha niining tulo ka mga dapit? Sa unsang paagi ang pagtutok diha sa Lucas 2:52 makatabang sa paggiya sa ilang mga plano ug paghimo og tumong sa paghinumdom ug pagsunod sa Manluluwas? Unsa ka talagsaon nga oportunidad sa paglig-on sa kabatan-onan, panimalay, ug sa pamilya sa labing yano, makanunayon ug makahuluganon nga mga paagi.

Sister Cordon: Magsugod kita og ginagmay sa matag higayon. Ang paglakaw sa dalan sa pakigsaad sa tinuod sama lamang nga nagbutang sa usa ka tiil unahan sa usa. Paghimo og usa ka tumong. Pagsugod sa yanong paagi. Ang mga giya alang sa kabatan-onan ug kabataan mohatag kanato og talagsaon nga mga sumbanan nga sundon.

Brother Owen: Kita kinahanglang dili mohimo niini nga komplikado kaayo. Kini yano kaayo. Basaha ang Lucas 2:52. Sugod didto. Ang usa ka ginikanan makahatag dayon og panahon sa ilang bata o batan-on diha sa panimalay ug maghisgot mahitungod niini. “Unsaon ka namo sa pagtabang nga motubo sa kaalam ug sa gidak-on ug sa kahimuot sa Dios ug sa tawo?” “Unsa ang atong tun-an o buhaton og dungan?” “Unsa nga mga tumong ang imong himoon?” Himoa lamang kini nga yano.

Kon adunay usa ka butang nga gusto nimo nga mahibalo ang kabataan ug kabatan-onan samtang kini gisugdan sa paggamit, unsa kana?

Sister Cordon: Kini usa ka talagsaong oportunidad nga motubo sama sa gibuhay sa Manluluwas! Kon kita naghunahuna, “Unsa ang akong ipatigbabaw?” makahinumdom kita nga ato nang nabuhay ang daghang mga butang nga mahimong sama Kaniya. Ang pagkat-on sa ebanghelyo nahitabo diha sa daghang mga panimalay ug sa simbahan. Kita nagserbisyo ug nag-apil sa mga kalihokan. Kining bag-o nga paningkamot usa ka yanong paagi alang kanato nga mahimong matuyoon ug may tulubagon mahitungod sa pagbuhay sa unsay atong nakat-unan—ug sa pagpatigbabaw niana nga pagtubo diha sa upat ka mga dapit nga mitubo ang Manluluwas: sa espirituwal, sosyal, pisikal ug intelektwal nga paagi (tan-awa sa Lucas 2:52). Kini modala og hingpit nga kalipay, kalinaw ug mahangturong kalipay kanatong tanan samtang kita nagsunod sa Manluluwas!

Sister Jones: Ang pagpalambo nagtutok diha sa Manluluwas, gisentro diha sa pamilya, ug gisuportahan sa Simbahan. Mao kini ang pagpayano ug paghimong personal samtang kita nagpalayo gikan sa nangaging mga programa. Ang pagtubo moabut sa taga-tagas nga paagi. Manghinaut ako nga ang kabataan, kabatan-onan, mga lider ug ang ilang mga pamilya mosabut nga kini makab-ot, mapahiangay nga paagi alang sa tanang mga anak sa Langitnong Amahan sa tibuok kalibutan aron mouswag og dungan ug mosinati og malungtarong hingpit nga kalipay diha sa dalan sa pakigsaad. Dili kini usa ka dako nga kausaban o usa ka dugay nga makat-unan. Kini mao ang paglihok pa og dugang sa unsay ato nang gibuhay, samtang kita gigiyahan sa Espiritu, aron ang atong sinsero nga paningkamot makapatubo sa atong abilidad sa mahigugmaon ug epektibo nga paagi sa pagsunod sa Manluluwas.

Nganong importante alang sa kabatan-onan ug kabataan nga molambo sama sa Manluluwas?

Sister Jones: Una ug labaw sa tanan, sila naghimo og mga pakigsaad sa pagsunod Kaniya sa kanunay. Naghimo sila og mga pakigsaad nga “mobarug ingon nga mga saksi sa Dios sa tanan nga mga panahon ug diha sa tanan nga mga butang, ug diha sa tanan nga mga dapit” (Mosiah 18:9). Busa sila kinahanglan nga molambo sama nga Siya milambo: sa espirituwal, sa sosyal, sa pisikal, sa intelektwal nga paagi. Ang ilang mga pakigsaad dili lamang ang *katarungan* nga sila kinahanglang mobuhay niana, apan kini naghatag usab og gahum nga *makahimo* sa pagtabang kanila nga matuman ang ilang mga tumong.

Brother Owen: Ang atong tibuok nga katuyoan sa kinabuhi mao ang pagsunod ug mahimong sama sa atong Langitnong Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo. Kita gusto nga mahisama Kanila. Magsugod kita sa pagbansay niini sa batan-ong edad, aron kita adunay usa ka sumbanan

alang sa tibuok natong kinabuhi. Ug sa tinuoray kita nagsunod sa Manluluwas kon kita mobuhay sa butang nga Iyang gihimo.

Sister Cordon: Ang Manluluwas mao ang atong ehemplo sa tanang mga butang. Magtuon kita sa Iyang kinabuhi ug misyon ug mga pagtulun-an tungod kay Siya mao ang tanan nga atong gitinguha nga mahisama kita. Apan tungod kay ang matag usa kanato lahi, matag usa kanato adunay mga kinaiya ug mga kahanas nga atong kinahanglan nga palamboon aron mahimong sama Kaniya. Kining bag-ong paagi naghatag sa kabataan ug kabatan-onan og gipahum nga oportunidad sa pagtubo diha niadtong lahi nga mga paagi, sa pagpalambo sa ilang indibidwal nga mga gasa, ug sa pag-ila niadtong mga butang nga ilang gibati nga giaghat sa pagbuhay aron mas mahisama sa Manluluwas. Kana ang nakahimo niini nga personal kaayo. Walay gitakda nga listahan. Ang mga tumong nga matag usa atong gitakda aron makapadayon diha sa dalan sa pakigsaad mahimong lahi, apan mag-uban kitang magkat-on ug motubo ug mas mopaduol sa atong Manluluwas.

Unsa ang imong gilauman nga pagabation sa kabataan ug kabatan-onan kon sila moapil?

Sister Cordon: Ako nanghinaut nga sila makaangkon og mas lawom nga pagsabut sa ilang mahangturong pagkatawo ug mobati nga sila nahisakop. Kon kita nasayud kinsa kita ug kang Kinsa kita, molihok kita sa lahi nga paagi. Sila makakat-on sa pag-ila nga unsa ang gisulti sa pipila ka sosyal media dili tinuod, tungod kay sila nakasinati kon sa unsang paagi ang Espiritu nakigsulti nganha kanila. Makaangkon sila og pagsalig diha sa ilang mga kaugalingon ug sa ilang balaanong potensyal isip anak nga mga babaye ug mga lalaki sa Dios.

Sister Jones: Gusto nato kanila nga mobati og hugot nga pagtuo ug paglaum diha ni Jesukristo, nga mobati sa kalinaw nga moabut gikan sa pagsunod sa mga sugo, nga mosinati og maayo nga mga relasyon, nga mokat-on sa pagkalig-on, nga mobati sa hingpit nga kalipay sa pagserbisyo ngadto sa uban, ug nga mobati sa kalipay ug katumanan sa pag-apil diha sa buhat sa kaluwasan.

Brother Owen: Ako manghinaut nga ang kabataan mosabut sa ebanghelyo sa paagi nga ilang masabtan gikan sa intelektwal nga paagi

ngadto sa pagbaton og tinguha sa pagsunod. Dili kini mahitungod sa paghuman sa mga buluhaton. Usa kini ka proseso sa pagkat-on ug paghi-mo nga mahisama sa Manluluwas. Manghinaut gayud ako nga ang atong mga anak ug ang atong gipangalagaran mobati og igo ka masaligon diha sa ilang pagsabut sa ebanghelyo sa pagtudlo niini ngadto sa uban. Sama pananglit, ako manghinaut nga kita makapangutana sa atong mga anak mahitungod sa ebanghelyo ug makadungog kita og kinasingkasing kaayo nga tubag tungod kay ilang nakat-unan kini ug kabahin kini kon kinsa sila.

Sa unsang paagi ang mga ginikanan makahibalo kon ang Kabataan ug Kabatan-onan malampuson diha sa ilang panimalay?

Brother Owen: Ako mangita sa mga bunga sa Espiritu nga gihisgutan sa mga Taga-Galacia 5, sama sa dugang nga kalinaw sa panimalay. Sa akong hunahuna ang ilang mga anak mahimong mas mabination, mas mahigugmaon. Ang ilang mga anak gusto nga makig-uban sa pamilya. Sila mas malagmit nga mag-ampo ug magtinguha og mga tubag. Sila makakita og kalamboan dili lamang sa espiritwal apan usab sa sosyal, pisikal, ug intelektwal nga paagi.

Sister Jones: Sila makahibalo nga kini malampuson samtang ang mga relasyon nalg-on, samtang ang mga sakop sa pamilya nagsinati og tinud-anay nga paglambo ug nagpadayon sa pagpaninguha bisan kon sila nan-limbis, samtang sila nagpakita og isig suportahay ug pag-amumahay sa usag usa, ug ingon nga ang impluwensya sa Espiritu Santo aktibong gitinguha ug anaa sa ilang panimalay. Ang mga sakop sa pamilya mahi-mong makakita og mas klaro nga koneksyon tali sa unsay ilang gibuhit matag adlaw ug sa kinabuhi ni Jesukristo. Tingali adunay mas dakong pagdayeg sa kabubut-on ug paghinulsol, napalambo nga mga kinaiya, nagtubo nga pagsalig, mga paningkamot sa pagtabang sa uban kay sa magpalayo sa kaugalingon, ug usa ka mas dako nga pagdayeg alang sa Manluluwas, sa Iyang kinabuhi, sa Iyang mga pagtulun-an, sa Iyang ehemplo, ug sa Iyang Pag-ula ug sa Pagkabanhaw.

Unsa ang imong itambag ngadto sa mga ginikanan kinsa tingali mobati og gamay nga kabalaka mahitungod sa pagbiya sa nangagi nga mga programa sa Simbahan?

Sister Cordon: Sa tinuod nagustuhan nato ang nangaging mga pro-grama, tungod kay ang matag usa kanato milambo ug may oportunidad sa pagtan-aw sa uban nga naglambo sulod niadto nga mga programa. Sila nadasig sa ilang panahon. Apan dili ba kita mapasalamaton alang sa nagpadayon nga pagpadayag? Ang Ginoo nagkinahanglan kanato sa pagpadayon sa pag-uswag ug sa pag-usab, ug Siya nagkinahanglan sa atong mga programa sa pag-uswag ug sa pag-usab aron matubag ang panginahanglan sa mga miyembro sa tibuok kalibutan. Kita kanunay naningkamot nga molambo ug mahimong ang Simbahan ug ang mga katawhan nga ang atong Langitnong Amahan nakaila ug nagkinahanglan kanato nga mamahimo.

Sister Jones: Kita hilabihan ka napanalanginan pinaagi sa programa sa nangagi ug mapasalamaton sa tanan nga atong nakat-unan ug nasinati. Kini usa ka talagsaon nga bag-ong panahon, ug kini usa ka oportunidad sa pagtinguha sa paggiya sa Ginoo sa pagkat-on ug sa pagtubo diha sa bag-o ug dinasig nga mga paagi.

Sa unsang paagi ang mga lider makatabang sa kabataan ug kabatan-onan nga molambo sa personal nga kalamboan?

Brother Owen: Una sa tanan, nagtuo ako nga ang hamtong nga lider kinahanglan nga motan-aw niana nga bata o nianang batan-ong lalaki o batan-ong babaye sama sa pagtan-aw sa Dios kanila, nagpasabut kon mahimong kinsa kana nga tawo sa umaabut, dili lamang kon kinsa sila karon. Sugdi uban sa hunahuna kon unsay gusto nimo nga matuman sa katapusan. Pagbaton og taas nga panglantaw. Kini mokabat og taas nga panahon. Tan-awa kon mahimong unsa ang kabataan ug kabatan-onan sa umaabut. Pagpalambo og igo nga relasyon nga kon ikaw nagkinahanglan nga mosulti ngadto sa mga kabatan-onan, sila motahud kanimo igo sa pagpaminaw.

Usab, ila-ilaha ang mga ginikanan. Susiha gikan kanila kon sa unsang paagi ikaw makatabang. Tahura ang ilang tahas isip mga ginikanan.

Sister Jones: Ang Primary walay organisasyon sa korum ug mga presidente sa klase nga ang young men ug young women aduna. Ang mga lider ug mga magtutudlo sa primary, ingon man usab sa pagpangalagad nga mga kaigsoonan, naghatag og tabang alang sa kabataan kinsa walay suporta sa ebanghelyo diha sa ilang mga panimalay. Kini importante, hinoon, nga kita kanunay nga motahud sa relasyon tali sa kabataan, kabatan-onan, ug sa ilang mga ginikanan, bisan unsa pa tingali ang sitwasyon sa panimalay. Ang Kabataan ug Kabatan-onan makahatag og usa ka paagi sa pagdapat sa tibuok pamilya sa pagduol ug pagtan-aw ug sa pagduol ug pagtabang. Kini mahimong usa ka paagi sa paglig-on sa tibuok pamilya, bisan man o dili sila mga miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

Sister Cordon: Kita adunay daghang kabataan ug kabatan-onan nga wala ang ilang mga ginikanan sa simbahan ma-Dominggo apan sa gihapon adunay mahigugmaong mga ginikanan. Ako moawhag sa mga lider nga ila-ilahon ang mga ginikanan ug susihon kon unsa nga mga damgo ug pangandoy sila aduna alang sa ilang mga anak. Makatabang kita. Samtang nagtambayayong kita sa pagtrabaho uban sa mga ginikanan, kita naglig-on sa mga indibidwal ug sa ilang mga panimalay ug usab nag-awhag sa kabataan ug kabatan-onan sa paglig-on sa usag usa nga panimalay.

Unsay inyong isulti sa nabug-atan nga mga ginikanan kinsa nahadlok nga sila dili makahimo sa pagtabang sa ilang mga anak nga molampus sa Kabataan ug Kabatan-onan?

Sister Cordon: Ang importanting butang mao nga ato nang gibuhat ang kadaghanan niini. Ang mga pamilya nag-uban na pagkat-on sa ebanghelyo. Nagbuhat na kitag serbisyo ug mga kalihokan. Kita kanunay adunay paningkamot sa usa ka personal nga kalamboan; karon kita nagtutok na lamang sa mga paagi nga si Kristo nagtubo.

Kon kita molingkod uban sa atong mga anak, nagtuo ako nga kita sa tinuod malingaw niini. Makapaminaw ka lamang sa mga tinguha sa inyong mga anak sa sagad, yano nga paagi. Ang atong Langitnong Amahan gusto nga ang inyong anak molambo, makakaplag og hingpit nga kalipay, ug makabalik sa pagpuyo uban Kaniya. Mabati ninyo ang paggiya sa Espiritu Santo kanimo samtang *nag-uban* kamong maningkamot sa paghimo sa ebanghelyo ug sa atong Manluluwas nga si Jesukristo nga kabahin sa matag aspeto sa inyong kinabuhi.

Sister Jones: Sugdi sa paagi nga kini nahimo alang sa imong pamilya. Salig nga ikaw adunay tabang sa langit. Tinguha ang paggiya sa Espiritu. Ang Kabataan ug Kabatan-onan mahimong usa ka bililhong himan sa pagkaginikanan. Adunay daghang mga panginahanglan sa mga ginikanan karon samtang sila naggiya ug nag-amuma sa ilang mga pamilya. Kini sayon usahay bation nga nabug-atan. Ang Kabataan ug Kabatan-onan makatabang sa mga ginikanan sa pagpunting sa unsay gikinahanglan gikan sa unsay importante. Ang pagtabang sa atong mga pamilya nga makakat-on kon unsaon pagsunod ang Manluluwas pinaagi sa inspirasyon sa Espiritu Santo labing importante alang kanatong tanan ug magdala sa gugma ug mga panalangin sa Ginoo.

Brother Owen: Ako naghunahuna nga ikaw sa tinuod makahimo sa pagtabang sa imong kabataan ug kabatan-onan. Dili kinahanglan nga ikaw mohimo og pipila ka dagkong mga butang. Labing importante niini ang pagkamatinud-anon ug pagkamainampoon ug paghimo sa pipila ka balaan nga mga pamatasan ug matarung nga naandan nga mga kalihokan sa inyong pamilya. Sugdi uban sa pipila ka sukaranan, yano, matarung nga mga nabatasan, ug imong makita ang mga milagro nga mahitabo sa mga kinabuhi sa imong mga anak. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Russell M. Nelson, "Pagpadayag alang sa Simbahan, Pagpadayag alang sa Atong mga Kinabuhi," *Liahona*, Mayo 2018, 93–96.
2. Tan-awa sa Russell M. Nelson, "Pasiuna nga Pakigpulong," *Liahona*, Nob. 2018, 6–8.

MGA KAPANGUHAAN SA PAGTABANG

Diha sa *Liahona*:

- Wendy Ulrich, "Pagdasig sa Bag-o nga Kaliwatan," *Liahona*, Ene. 2020, 26.
- Heather Bergeson ug Amanda Dunn, "mga Kabataan ug Kabatan-onan: usa ka Tumong alang sa matag Adlaw nga Kinabuhi," *Liahona*, Ene. 2020, 52.
- Joy D. Jones, "Arang-arang og Dyutay Matag Adlaw," *Higala*, Ene. 2020, H8.
- Brittany Beattie, "Pagpangalagad ngadto sa Kabataan ug Kabatan-onan," *Liahona*, Dis. 2019, 36.

Online: childrenandyouth.ChurchofJesusChrist.org

Pag-awhag sa Nagtubo nga Henerasyon

Ania ang upat ka mga paagi sa pagtabang sa inyong mga anak
sa paghimo ug pagtuman og makahuluganon nga mga tumong
nga molambo sama sa gibuhay sa Manluluwas.

Ni Wendy Ulrich, PhD

I sip mga ginikanan ug mga lider, kita buot nga motabang sa kabataan ug kabatan-onan nga mahimong tibuok kinabuhi nga mga disipulo ni Jesukristo kinsa nadasig sa kaugalingon sa pagserbisyo sa Ginoo ug sa pagtuman sa ilang personal nga mga misyon.

Ang Kabataan ug Kabatan-onan mao ang usa ka yano apan gamhanan nga hugpong sa mga kapanguhaan aron matabangan ang kabataan ug kabatan-onan nga motubo sa espirital, sosyal, pisikal ug intelektwal nga paagi, sama sa gibuhay sa Manluluwas (tan-awa sa Lucas 2:52). Kini mahimong mahitabo samtang nagkat-on sila ug nagpuyo sa ebanghelyo ni Jesukristo, nag-apil sa makahuluganon ug makalingaw nga serbisyo ug mga kalihokan, ug naghimo ug nagtuman sa ilang kaugalingon nga mga tumong. Sama sa mga ginikanan sa istorya nga naa sa ubos, hinoon, kita mahimong mobati nga nabugatan na kaayo nga wala magdugang og mga tumong sa laing tawo sa atong lista. O tingali kita mabalaka nga ang atong mga anak dili motubo gawas kon gipugos.

Panagsultihanay mahitungod sa Paghimo og tumong, Ehempro 1:

Si Alana, 15, naglingkod uban sa iyang inahan, si Raquel, nagpakli sa lista nga ilang gihimo sa potensyal nga mga tumong nga matrabaho ni Alana. Ang papa ni Alana, si Jeff, miagi. "Hain niini ang kinahanglan kong buhaton, Pa?" Nangutana si Alana.

Si Jeff mitan-aw sa iyang relo, nagkulismaut og gamay, ug mitan-aw sa lista. "Um, kining usa ingon og sayon. Unsa kaha kon 'Magmemorya og himno'? Makahaman ka niana og dali. Unsa pa ang murag sayon?"

Misagbat si Raquel, nahinumdom kon giunsa ka nagdikidiki si Alana sa pagsulay alang sa team sa lumba sa eskwelahan. "Sa tinuod, tingali kinahanglan kang mosulay og usa ka butang nga lisud! Unsa kaha kon usa ka butang nga may ehersisyo?" misugyot siya.

"Ugh," yamyam ni Alana, nagkuha sa iyang telepono. "Nagtuo ko nga nahuman na ko."

Sa Unsang Paagi ang mga Ginikanan ug mga Lider Makatabang?

Ang mga ginikanan ug mga lider makahimo og daghan aron sa pagtabang sa kabataan ug kabatan-onan nga madasig sa ilang kaugalingon sa pagbaton og maayo nga mga hiyas, paghimo og maayo nga mga pagpili, ug sa pagtagamtam sa ilang pag-uswag ug sa ilang mga kalampuhan.

Paghunahuna og higayon nga ikaw nadasig sa hilabihan sa pagtrabaho paingon sa usa ka tumong. Unsa ang nakapadasig kanimo? Malagmit makakita ka og oportunidad o kahanas nga imong gusto o usa ka problema nga kinahanglan nga imong sulbaron. Ang ehempro ug

suporta sa uban nakapadasig kanimo sa pagsulay.

Sa samang paagi, ang kabataan ug kabatan-onan mas magmadasig sa ilang kaugalingon kon sila (1) mainampuong modesisyon kon unsa ang ilang gusto (dili lamang kon unsay gusto sa uban alang kanila), (2) maghimo og plano alang sa paghuman niini, (3) dili kaayo maimpluwensya sa mga ganti o mga silot, ug (4) mobati nga ang mga ginikanan ug ang mga lider anaa sa ilang kiliran.

1. Tabangi ang kabatan-onan sa paghunahuna kon unsay ilang labing gusto

Ang tanan gusto og usa ka butang: nga madawat sa team, makakuha og dugang katulog, mobati nga wala kaayo mingawa, mahimong mas maduol ngadto sa Dios. Ang Ginoo

ug ang Iyang mga mensahero kasagaran mangutana sa mga tawo, "Unsa ang imong gitinguha?" (tan-awa sa Marcos 11:24; 1 Nephi 11:1–2; Alma 18:15; 3 Nephi 27: 1–2; Ether 2:23–25). Apan ang mahibalo kon unsay atong labing gusto, dili lamang kon unsay atong gusto karon dayon, nagkinahanglan og kasinatian ug kaugalingon nga pagpamalandong.

Samtang maghunahuna ka og usa ka bata o batan-on nga gusto nimong tabangan, pangutan-a ang imong kaugalingon:

- Sa unsang paagi akong mapaila-ila sila ngadto sa bag-ong mga kasinatian, mga hiyas, ug mga ideya diha sa konteksto sa positibong mga relasyon ug paglingawlingaw?
- Ipinasati ko ba kanila ang mga sangputanan sa dili maayo nga mga pagpili aron sila mohimo og mas maayo nga mga pagpili?
- Kanus-a ako makapangutana kanila mahitungod sa unsay ilang gituohan ug gihatagan og bili? (Tan-awa ang nag-uban nga lista, "Mga Pangutana nga Makatabang sa Pagdiskubre.")
- Unsaon nako pagpakita sa ilang mga kalig-on? (Sulayi: "Nakita ko ikaw nga maayo kaayo sa _____. Unsaon nimo paggamit niana aron sa pagserbisyo sa Ginoo?")

2. Tabangi ang kabatan-onan sa paghimo og plano

Sa higayon nga sila napahimutang na sa usa ka tumong, ang kabatan-onan kasagaran maayo kaayo sa paghimo og usa ka plano. Ang gagmay nga kabataan nagkinahanglan og dugang pa nga mga ideya. Idugang lamang ang imong mga sugyot kon sila dili na makalihok. Apan pagmadasig, dili magpanagana, kon sila ganahan sa ilang mga ideya nga mas maayo kay sa imo!

Aron matabangan ang uban sa paghimo og plano, mahimo kang mangutana:

- Unsay imong tumong? (Ang dili makita nga mga tumong sama sa “Pagminaayo” mga lisud nga ihulagway gawas kon kini naglakip og piho nga mga lihok sama sa “Pagdayeg og usa ka tawo matag adlaw” o “Mangayog pasaylo kon ako masuko.”)
- Nganong importante kini nga tumong nganha kanimo? (Sa unsang paagi kini makatabang kanila sa pagpu-yo sa ilang mga hiyas o mahimong mas mahisama sa Manluluwas?)
- Kini ba maayong panahon sa pagtrabaho niini nga tumong? (Ngano o nganong dili?)
- Unsa ang usa ka gamay, sayon nga lakang nga makahimo ka sa pagsugod? (Pahinumdomi sila nga ang paglihok nagmugna og pag-awhag. Tabangi sila sa pagsugod, o sa pagsugod pag-usab, uban sa usa ka butang nga gagmay ug yano.)
- Sa unsang paagi ikaw makapahimutang og mga butang aron sa pagsuporta sa imong plano? (Ikonsiderar ang paghimo og mga pahinumdom, pagbutang og mga pulong sa pagdasig, paghimo og tsart o eskedyul sa panahon nga buhaton ang usa ka butang [timetable] aron masubay ang pag-uswag, pagtangtang sa mga tintasyon, pagkuha sa eksaktong mga himan, o sa pagpangayo og tabang.)
- Unsa kaha nga mga babag ang moali sa imong dalan? Unsaon nimo pagsulbad niini? (Tabangi sila sa paghinumdom sa ilang plano, pagpakisayud mahitungod sa unsay nasa-yop, pagpraktis pa og dugang sa lisud nga mga bahin, pagsulay og bag-ong paagi, o ipahiangay ang tumong.)

Aron sa pagtabang sa uban diha sa mga problema, mahimo kang makigbahin og mga kasinatian gikan sa imong kinabuhi o sa pamilya mahitungod sa mga tawo nga nagatubang og mga pagsulay ug nagpakalig-on. Sulayi usab ang pagpangutana:

- Unsay imong nasulayan? Unsa pa ang imong masulayan?
- Kinsa ang makatabang? Unsaon nako pagtabang?
- Unsa nga mga ideya ang moabut sa hunahuna samtang ikaw nag-ampo mahitungod niini?

3. *Pagbantay sa mga ganti o mga silot*

Ang ginagmay nga mga ganti makatabang sa mga tawo sa pagsulay og usa ka butang nga bag-o, paghimo sa lisud nga buluhaton nga mas makalingaw, ug sa pagsaulog sa kalam- pusan. Kon masobrahan, hinuon, ang ganti sa pagkatinuod

makapahuyang sa pag-awhag. Ang mga tawo kinsa naka- pahimulos na sa usa ka buluhaton sa kasagaran hinay nang motrabaho niini, dili mas kusog, kon nagantihan na sila sa pagbuhat niini, nagtapos nga kini dili angay nga buhaton tungod lamang sa ganti. Ug samtang ang kabataan kinahang- lan nga magsinati sa mga sangputanan sa dili maayong mga pagpili, sila makakat-on sa pagkahadlok ug paglikay sa mga tawo kinsa mosilot kanila kaysa magkat-on sa pag-angkon og maayong mga hiyas.

Sa tinuod, ang mga tawo nagpaabut nga bayaran sa pagtrabaho, diin ang mga bonus o pasidungog makahatag usab og makatabang nga feedback. Apan kon moabut ang pagsunod sa ebanghelyo ug pagkab-ot sa personal nga mga tumong, ang kaugalingong tiunay nga mga ganti sa pagbuhat [internal rewards] mao ang labing makapadasig nga mga ganti sa kadu- gayan. Kaugalingong tiunay nga mga ganti naglakip sa:

- Pagbati sa Espiritu.
- Pagbati nga may kalabutan sa mga ginikanan, mga lider, ug mga higala.
- Pagsunod sa ilang mga hiyas.
- Pagkat-on, pagsulay og bag-o nga mga butang, ug pagsulbad og mga problema.
- Paglingaw-lingaw.
- Paghimo og kalainan alang sa kaayohan.

Pagtabang sa mga batan-ong mga tawo sa pag-ila ug paghatag og bili niining tiunay nga mga ganti. Ug paghatag usahay og ginagmay nga ganti nga may kalabutan sa trabaho aron sa pagpasidungog sa usa ka trabaho nga maayong pagkabuhat!

4. *Tabangi ang kabatan-onan nga mobati sa imong gugma*

Ang mahigugmaong mga relasyon mao ang usa sa labing importante nga mga paagi sa pag-impluwensya sa uban nga mga hiyas, mga tumong ug pag-awhag. Sa unsang paagi ang mga tawo mipahayag nganha kanimo nga sila sa pag- katinuod nahigugma ug nagpangga kanimo? Unsaon nimo paghukom kon kinsa ang tinuod nga kasultihan mahitu- ngod sa imong mga sayop o mga panglimbasug? Kon ikaw wala gayud mobati og paghigugma sa panimalay, unsa sa imong hunahuna ang imong gikinahanglan nga wala nimo makuha?

Ang imong mga tubag makatabang kanimo nga masayud unsaon sa pagpakigsulti sa batan-ong mga tawo nga sila gimahal ug luwas uban kanimo.

Uban sa pagbansay ug sa tabang sa langit, kita makatabang

sa pag-awhag ug sa pag-impluwensya sa nagtubo nga henerasyon.

Panagsultihanay sa Paghimo og Tumong, Ehemplo 2:

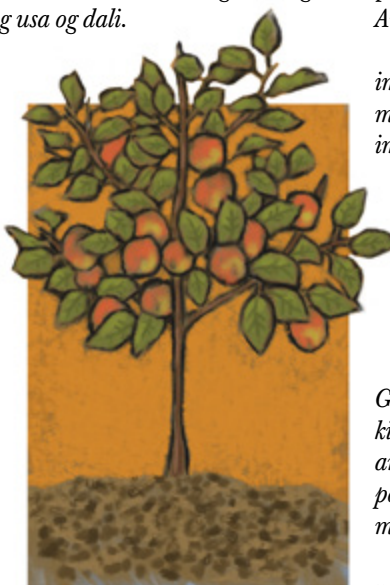
Alana, 15, naglingkod uban sa iyang inahan, si Raquel, nagpakli og lista sa mga tumong nga mahimong lihokon ni Alana sa dihang ang papa ni Alana, si Jeff, milabay. “Hain niini ang kinahanglan kong buhaton, Pa?” Nangutana si Alana.

Si Jeff mitan-aw sa iyang relo, nagkulismaut og gamay, ug mitan-aw sa lista. “Um, kining usa ingon og sayon. Unsa kaha kon ‘Magmemorya og himno’? Makahuman ka nianang usa og dali. Unsa pa ang murag sayon?”

Mihunong og kadiyut si Jeff. Usa ka butang nga dili husto, busa siya migahin og panahon sa paghunahuna kon unsa kini.

Ma-late na ko, siya naghunahuna. Gusto lang kong humanon kini. Ako dili kaayo maayo niining butang nga pagkaginikanan. Hmmm. Gitan-aw niya ang iyang anak nga babaye ug dayon nakaamgo nga siya mibati usab og laing mga pagbati. Paglaum. Kahimuot. Kini dili lamang mahitungod sa pagpapas sa mga butang diha sa lista. Kini mao ang mahitungod sa iyang pagtubo. Ug kini mao ang usa ka kahigayunan sa pagkonektar ngadto kaniya. Usa ka pahiyom nadayag sa iyang nawong.

“Mohunong ta ug maghunahuna mahitungod niini,” miingon siya. “Unsa kaha kon matag usa kanato mosulat unsay giaghat kanato nga trabahon bag-ohay lang?”

“Um, OK,” miingon si Alana. Si Rachel nakakita og mga lapis ug papel, ug sila migahin og pipila ka minutos sa paghunahuna ug pagsulat.

“OK,” miingon si Rachel. “Karon unsa man?”

Si Alana nahinumdom, “Tingali kinahanglan kitang mag-ampo mahitungod niini ug dayon magpili og usa ka tumong ug maghimo og plano. Apan Pa, nagtuo gyud ka nga ang Langitnong Amahan nagpakabana mahitungod sa unsa nga tumong ang akong pilion?”

Naghunahuna si Jeff. “Daghan ka og maayo nga mga ideya, tingali gusto lamang sa Langitnong Amahan nga mopili ka og usa nga masugdan. Apan ako sigurado gyud kaayo sa usa ka butang.

Ang Langitnong Amahan naghunahuna kanimo.”

“Nasayud ako nga gusto nimong gamiton ang imong mga gasa aron makahimo og kalainan,” midugang si Rachel, “busa kon ang usa niini mas importante, ako sigurado nga ang Langitnong

Amahan motabang kanimo nga mobati niana.”

Si Alana mipahiyom, dayon nahinumdom, “Si Presidente Nelson mihangyo sa kabatan-onan sa paghimo og hingpit nga pagtimbang-timbang sa ilang mga kinabuhi. Makahimo ba akong mokuha sa unsay akong gisulat?”

“Sigurado!” miingon si Jeff, nagpahiyom.

Gitan-aw niya pag-usab ang iyang relo. “Oops, kinahanglan na kong mobiya. Pangitaa kon unsa ang imong gisulat ug mag-istorya ta sa paniha-pon, OK? Aduna koy mga pangutana nga tingali makatabang.”

“Maayo kaayo!” miingon si Alana, nagpahiyom. “Ug, Pa? Ma? Salamat.” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MGA PANGUTANA NGA MAKATABANG SA PAGDISKUBRE

Aron matabangan ang kabataan ug kabatan-onan sa pagpangita kon unsay ilang labing gusto, paghisgot og pipila niini nga mga pangutana ngadto kanila:

Kinsa ang imong gidayeg? Ngano?

Sa unsa nga paagi kamo gusto nga tagdon? Sa unsa nga paagi kamo gusto nga motagad sa uban?

Unsa nga mga saad diha sa mga kasulatan, sa mga pagtulun-an sa mga propeta, o sa inyong patriyarkal nga panalangin ingon og importante sa inyong umaabut?

Unsa ang inyong mas gusto o dili kaayo gusto sa inyong kinabuhi?

Kanus-a kamo malipayon ug okupado sa kinabuhi?

Nagbuhat og unsa?

Unsa kahay inyong buhaton sa inyong kinabuhi kon kamo dili mahadlok nga mapakyas?

Unsa nga problema ang nagsamok kaninyo niining mga adlaw?

Unsa kaha ang gusto sa Ginoo alang kaninyo ug gikan kaninyo?

Unsay gusto ninyong sulayan o kat-unan niining tuiga? Ngano?

Unsa ang inyong mga tumong niini nga semana? Ngano kaha nga importante kini ngadto sa Ginoo?

Samtang kita nag-istorya, akong nadunggan ninyo nga nag-ingon nga kamo gustong _____. Husto ba kana? Unsa pa?

Usa ka Pundohanan sa Pagpamatuod

Atol sa akong unang tuig sa high school, ang akong mga ginikanan nagdiborsyo. Sulod sa mga katuigan, akong nakita ang akong papa nga wala miambit sa sakramento. Nasayud ako nga siya nanlimbasug sa pagsunod sa mga sugo, apan wala ako makasabut sa gibug-aton o sa gidugayon niadto nga mga panlimbasug. Diha na lamang nga gisultihan na ako mahitungod sa iyang pagkahimulag sa kamatuoran [excommunication] nga ang akong igsoong babaye ug ako sa katapusan nahibalo sa mga detalye.

“Naligutgot ko nimo!” Ako misinggit og balik-balik, nagbakho. Nasuko ko. *Nganong nakahimo siya niini sa among pamilya? naghunahuna ko.*

Nganong nakapamakak siya kanamo og dugay kaayo?

Ang unang kakurat ug kasuko wala molungtad og dugay. Sulod sa duha ka semana, ang akong kasuko nailisan ngadto sa pagkawalay pagbati. Sa sinugdanan, ang pagkawalay pagbati usa ka kahupayan gikan sa kasuko ug kasakit nga akong gibati, apan sa katapusan ang akong kahupayan nausab ngadto sa pagkanawad-an og paglaum. Gibati nako nga nahugno ang akong kinabuhi. Labaw pa karon, nagkinahanglan kong mobati nga konektado ngadto sa langit. Kinahanglan nga bation ko ang gugma sa Dios, paggiya, kalinaw, ug pagkanaayo.

Sa wala madugay, miabut ang kinatibuk-an og komperensya. Sa usa ka sesyon, ako naminaw ug naghulat nga mobati sa paghupay sa Dios. Apan kini wala moabut. Didto sa ngitngit nga chapel, naghunahuna ako, *wala ko mobati ang Espiritu Santo, apan ako sigurado nga Siya ania dinhi. Kinahanglan gyud nga ania Siya karon.* Samtang ako naghunahuna niini, nagsugod ko sa paghinumdom sa daghang gagmay nga mga saksi nga akong nadawat nga ang mga kasulatan tinuod, nga si Joseph Smith usa ka propeta, nga ang Langitnong Amahan mipanalangin sa akong pamilya, ug nga ang pagsunod sa mga sugo nagdala og kalinaw. Kini ingon og ako adunay usa ka pundohanan sa pagpamatuod.

Sa dugang nakong pagpalandong sa akong nangaging espiritwal nga mga saksi, mas nakaamgo ako nga bisan og ako nagkinahanglan na kaayo nga mobati sa Espiritu, kini dili gyud igsapayan nga dili ako mobati sa Iyang impluwensya nianang tukma nga higayon. Ako aduna nay usa ka pundohanan sa hilum, kanunay nga mga saksi nga ang ebanghelyo tinuod.

Kana nga kahibalo misuporta kanako ug mihatag kanako sa tinguha nga magpadayon sa pagsunod sa mga sugo bisan og ingon nga walay diha-diha dayon nga kaayohan. Sa hinay-hinay, akong gibati ang gugma sa Langitnong Amahan ug sa Manluluwas og labaw pa diha sa akong kinabuhi. Ang pagpabiling suod Kanila, bisan og ako dili kanunay mobati nga Sila duol, mihatag kanako og dili ikalimud nga kalinaw ug mas lig-on nga pagpamatuod sa ebanghelyo sa Manluluwas. Kini nagpadayon sa pag-impluwensya kanako karon kon ako nagsinati og kabalaka o kasubo. Nasayud ako nga makasalig ako sa Langitnong Amahan ug sa Manluluwas, ug nga Sila moayo, mobayaw, ug molig-on kanako ug sa matag usa kanato. ■

Ngalan wala gibutyag, Utah, USA

Kini dili gyud igsapayan nga *wala ako mobati sa Espiritu niana nga higayon. Ako aduna nay pundohanan sa hilum, kanunay nga mga saksi.*

Mosabut ba Siya?

Kaniadtong 2005, nanganak ako nga dili husto sa bulan og mga triplet: Milena, Mateo, ug Nelson. Si Milena natawo nga himsog, apan ang akong duha ka gagmay nga mga lalaki nag-antus og mga komplikasyon. Namatay si Mateo niadtong mga komplikasyon tulo ka bulan human siya natawo.

Usa ka bulan human namatay si Mateo, si Nelson nahiling nga may cerebral palsy [dautan og koordinasyon sa mga ugat sa lawas tungod sa dala sa pagkatawo nga sakit sa utak], ug pagkabungol. Nahugno kami. Miingon ang doktor nga dili gayud siya makalakaw. Niana nga higayon, kami mapasalamatan alang sa among kahibalo sa ebanghelyo ni Jesukristo. Mitabang kini kanamo sa pagsabut kon nganong kami nagsinati og kalisdanan niini nga kinabuhi.

Pinaagi sa hugot nga pagtuo ug kakugi, si Nelson nakakat-on sa paglakaw ug sa pagpakigsulti pinaagi sa sinyas. Nakahimo siya og labaw pa ka maayo kay sa gitagna sa iyang mga doktor. Siya nagtubo nga malipayon diha sa among pamilya ug diha sa ebanghelyo.

Bisan pa sa iyang mga kakulangan, kami dihay pipila ka mga tumong alang

ni Nelson: nga siya makasabut sa kahulugan sa bunyag sa dili pa siya mabunyagan, nga siya makadawat sa Aaronic nga Pagkapari sa edad nga 12, ug nga siya moadto sa templo aron mopahigayon og mga bunyag alang sa mga patay.

Sa 2017, si Nelson nag-12. Mitabang kami kaniya og andam sa pagpahigayon og mga bunyag alang sa mga patay. Kadto usa ka hagit alang kaniya sa pagsabut nga kadtong kinsa namatay nga walay bunyag nagkinahanglan sa atong tabang. Sa wala madugay human sa adlawng natawhan ni Nelson, siya, si Milena, ang iyang magulang nga mga igsoon nga si Franco ug Brenda, ug ubang kabatan-onan sa among ward miadto sa Templo sa Córdoba Argentina. Ang presidente sa templo miabi-abi kanila ug nakigsulti kanila mahitungod sa importansya sa pagpuli nga bunyag. Ako milingkod uban ni Nelson ug migamit og sinyas alang kaniya. Sa wala madugay, kini iya nang turno. Sa dihang siya nanaog ngadto sa bunyaganan, naghunahuna kami, makasabut ba gayud kaha siya?

Samtang miubog siya sa tubig, si Nelson

nahimong emosyonal. Niana nga higayon, ang Espiritu Santo mipakita ngari kanamo nga siya sa tinuod nakasabut nga siya naghimo og usa ka butang alang sa iyang namatay nga mga katigulangan nga sila dili makahimo alang sa ilang mga kaugalingon. Kami nasayud nga siya nakasabut nga ang mga sakop sa pamilya sa pikas nga bahin sa tabil nalipay nga siya mitabang kanila. Ang Espiritu mipakita usab kanamo nga si Mateo didto aron sa pag-uban sa iyang igsoong lalaki ug igsoong babaye. Sa dihang si Nelson mikawas gikan sa tubig, malipayon kaayo siya.

Sukad niadtong, si Nelson gibunyagan ug gikumpirmahan alang sa daghang mga sakop sa pamilya, lakip na ang akong amahan, kinsa namatay kaniadtong 2016. Gihigugma namo ang templo. Ang pagserbisyo didto nahimong usa sa among mga tradisyon sa pamilya. Matag higayon nga kami moadto, among mahinumduman kadtong espesyal nga adlaw. ■

Miriam Rosana Galeano, Córdoba, Argentina

Ang pagserbisyo sa templo nahimong usa sa among mga tradisyon sa pamilya. Matag higayon nga kami moadto, among mahinumduman ang espesyal nga adlaw ni Nelson.

“Diha sa Kaalam Kaniya Kinsa Nasayud sa Tanan nga mga Butang”

Sa dihang ako misulod sa missionary training center isip usa ka full-time nga misyonaryo, akong nahibaloan nga adunay daghan nga kinahanglan makat-unan. Gihimo ko ang labing maayo sa pagtuon, sa paglig-on sa akong pagpamatuod ug sa pagtukod diha sa pundasyon nga ako aduna na. Ako mag-ampo, mangutana sa Langitnong Amahan, ug dayon magsiksik sa mga tubag. Kini nga buhat nakapausab sa akong kinabuhi.

Usa ka adlaw samtang ako nagserbisyo isip misyonaryo sa Peru, usa ka kaban nga elder nakadawat og sulat nga nagpahibalo kaniya nga ang amahan sa iyang suod nga higala namatay nga wala damha. Naghilak siya. “Nganong ang Langitnong Amahan mitugot nga mahitabo kini?” mihilak siya.

Kini nga pangutana dihay gamhanang epekto ngari kanako. Nianang pagkagabii, miluhod ako ug nangutana sa Amahan sa Langit sa samang pangutana. Dayon, nagsiksik diha sa Basahon ni Mormon, ang akong mga mata natumong sa 2 Nephi 2:24, nga nagpahayag, “Apan tan-awa, ang tanan

nga mga butang gihimo diha sa kaalam kaniya kinsa nasayud sa tanan nga mga butang.”

Kana nga tudling dako kaayo og impluwensya sa kinahiladman sa akong mga pagbati. Ako mipadala og kard ngadto sa elder ug gilakip kana nga kasulatan isip kabahin sa akong pagpamatuod. Akong gipanghimatuod kaniya nga ang tanan mahimong OK ra tungod kay ang Langitnong Amahan naghimo sa tanang mga butang diha sa kaalam. Makasalig kita kaniya tungod kay Siya nahigugma kanato ug nasayud sa tanang mga butang.

Mga usa ka tuig og tunga sa wala madugay, nagserbisyo ako sa mga kabukiran sa Peru sa dihang akong nadawat ang usa ka wala paabuta nga tawag sa telepono gikan sa akong presidente sa misyon. Gisultihan ko niya nga ang akong amahan nastroke ug anaa sa kritikal nga kondisyon. Human sa mubong panahon, ang akong amahan namatay. Nahugno ako, ug mibati nga nasanapan og mga pangutana sama sa “Unsaon nako pagbuntog niini?”

Nag-ampo ako ngadto sa Langitnong Amahan alang sa tubag. Labi nga gayud gusto ko nga masayud nganong gikinahanglang kuhaon ang akong amahan nga wala gani ako makabaton og higayon sa pagpanamilit. Midangup ako sa Basahon ni Mormon, giablihan kini, ug gibasa ang samang mga pulong nga akong gipakigbahin uban niadto nga elder pipila ka bulan ang milabay: “Apan tan-awa, tanan nga mga butang gihimo diha sa kaalam kaniya kinsa nasayud sa tanan nga mga butang.” Kadto nga mga pulong mitabon kanako og dako nga kalinaw sama sa usa ka habol ug mihatag kanako og grasya kon gibati ko nga nawala.

Wala na ang akong yutan-ong amahan, apan ang akong Langitnong Amahan kanunay nga anaa alang kanako. Ang Langitnong Amahan naghimo sa tanan nga mga butang diha sa Iyang kaalam, ug samtang kita mangita ug mobuhat sa atong labing maayo aron sa pag-andam sa atong mga kaugalingon, makaplagan nato ang bililhon nga mga tubag. ■

Christopher Deaver, California, USA

Samtang nagserbisyo sa mga kabukiran sa Peru akong nadawat ang usa nga wala paabuta nga tawag sa telepono gikan sa akong presidente sa misyon.

Ang akong bag-ong tawag nga moserbisyo mimatuod nga ang Ginoo midala kanako ngadto sa husto nga dapit sa husto nga panahon.

Usa ka Nindot Kaayong Bag-o nga Yugto

Gitapos ko ang usa ka yugto sa akong kinabuhi sa dihang nabiyuda ako kaniadtong Oktubre 2010. Nianang panahona, nagtrabaho ako isip magtutudlo sa habagatan sa France. Usa ka aksidente sa trabaho nakakunhod sa akong paglihok, ug ako naguol nga dili nako dayon mabalik ang akong kahimsog ug kalig-on. Nakapahimulos ako og magantihong propesyonal nga kinabuhi sulod sa 11 ka tuig. Gimahal nako ang akong trabaho. Diha akoy daghang mga higala. Apan dili na nako mahimo ang mga gikinahanglan sa akong trabaho.

Kinahanglan gayud nga dawaton ko kana, human sa sobra sa 33 ka tuig sa pagsunod sa Pulong sa Kaalam, natingala ako kon nganong dili ako makahimo nga “modagan ug dili maluya” o “molakaw ug dili makuyapan” (tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 89:20). Sa katapusan, ako kinahanglan nga naretiro og sayo kay sa gipaabut, nagtapos og laing yugto sa akong kinabuhi.

Nagpuyo ako kauban sa akong anak nga babaye sa dihang siya nakadawat og pahibalo nga ang iyang trabaho mopabalhin kaniya ngadto sa Paris. Mihukom ako nga kinahanglang moban kaniya ug moabli og usa ka bag-ong yugto sa akong kinabuhi diha sa usa ka bag-ong dapit.

Wala madugay human sa pag-abut, kaming duha gitawag sa pagtrabaho sa Templo sa Paris France. Ang akong call sa pagserbisyo diha sa templo nanghimatuod ngari kanako nga ako anaa sa husto nga dapit sa husto nga panahon tungod kay ang Ginoo midala kanako dinhi. Ako nakakaplag og dakong kalipay sa pagserbisyo kanunay diha sa balay sa Ginoo, ug kini hilabihan kanindot nga ipakigbahin ang mga higayon diha sa templo ngadto sa akong anak nga babaye. Kini nagpuno sa akong kasingkasing og hingpit nga kalipay!

Karon, akong nakita ang dakong panalangin nga sa una wala maamguhi

tungod sa kasakit nga gisinati. Ingon nga nakunhuran sa akong paglihok, dili makahimo sa paggamit sa akong propesyon, ug kinahanglan nga naretiro og sayo malisud. Apan nasayud ako nga ang atong Ginoong Jesukristo misuporta kanako. Mitabang siya kanako sa paghinayhinay ug sa pagpangita sa kapahulayan, paglaum ug kalinaw nga karon usa ka dakong bahin sa akong kinabuhi.

Matag higayon nga ako mosulod sa mga pultahan sa templo, gibati nako ang Espiritu Santo. Sa mga panahon sa kalisud uban sa tumang pamuwersa sa kalibutan ngari kanato, nindot kaayo kini nga masayud nga ang Ginoo naghatag kanato og balaang mga dapit diin ang tanan hapsay ug matahum. Akong gibati ang dili masukod nga pasalamat alang niining bag-o nga hugna sa pagserbisyo sa templo diha sa akong kinabuhi. Kini nindot kaayo! ■

Sylvie Cornette, Île-de-France, France

Joseph Smith

Samuel Smith

Lucy Mack Smith

Hyrum Smith

Hiram Page

Ang Tulo ka mga Saksi
Martin Harris David Whitmer Oliver Cowdery

Rhoda Greene
(igsoong babaye ni Brigham Young)

Sally Parker

William McLellin

Rebecca Williams

Ang Pagkasayud Maayo apan Dili Igo

Ania ang pipila ka mga istorya sa unang mga miyembro sa Simbahan kinsa nakadungog sa mga pagpamatuod gikan sa mga saksi sa Basahon ni Mormon.

Ni Steven C. Harper

Propesor sa Church History ug Doctrine, Brigham Young University

Ang pagpaminaw sa pagpamatuod sa usa ka saksi sa Basahon ni Mormon mahimong ang sunod nga labing maayong butang ngadto sa pagtan-aw sa bulawang mga palid o sa usa ka anghel. Daghang unang mga miyembro sa Simbahan aduna niana nga oportunidad.

Unsa ang nagsunod mao ang mga istorya sa daghang mga miyembro kinsa nakigsulti sa mga saksi sa Basahon ni Mormon. Atong masabtan, hinoon, sama sa gitudlo ni Presidente Russell M. Nelson, nga ang pagbaton og pagpamatuod sa Basahon ni Mormon “nindot, apan dili pa igo!”¹

Rebecca Williams: “Ang Ilang Pulong Gituhoan”

Si Rebecca Swain Williams nakadungog og pipila ka mga saksi sa Basahon ni Mormon didto sa Ohio sugod sa 1830. Mipamatuod siya ngadto sa iyang amahan ug sa mga igsoong lalaki: “Ako nakadungog sa samang istorya gikan sa pipila ka mga pamilya sa [Smith] ug gikan sa tulo ka mga saksi mismo. Nakadungog ako kanila nga nagpahayag diha sa publiko nga miting nga sila nakakita og usa ka Balaan nga Anghel nga nanaog gikan sa langit ug gidala ang mga palid ug gibutang sa ilang atubangan.”

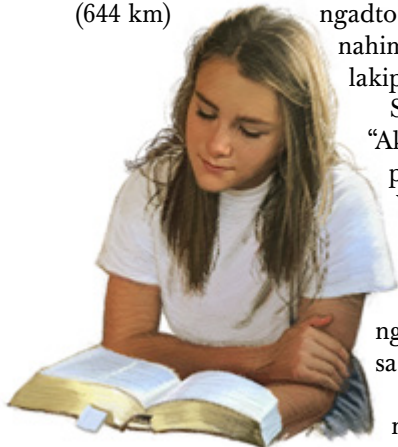
Sa dihang ang mga sakop sa iyang pamilya misalikway sa iyang pagpamatuod, si Rebecca wala mahadlok. Mipadayon siya sa paghigugma kanila, pag-ampo alang kanila, ug paghatag og bili sa maayong tambag sa iyang amahan. Mipadayon usab siya sa pagpamatuod ngadto kaniya nga ang mga saksi sa Basahon ni Mormon misulti sa tinuod: “Sila mga tawo nga maayo og kinaiya ug ang ilang pulong gituhoan. . . . Sila nakakita og anghel sa Dios ug nakigsulti kaniya.”²

Sa hinapos sa 1830, usa ka panahon sa pagkaylap sa pagsupak diha sa Simbahan, si Rebecca mipabilin nga matinud-anon, mipili nga mosunod sa mga lagda sa Basahon ni Mormon.³

William McLellin: “Gikinahanglan . . . ang Pag-ila sa Kamatuoran”

Usa ka buntag sa 1831 usa ka batan-ong magtutudlo nga ginganlan og William McLellin nakadungog nga pipila ka mga lalaki padulong sa Missouri magsangyaw mahitungod sa usa ka bag-ong basahon nga gihulagway isip “usa ka Pagpadayag

gikan sa Dios.” Nagdali siya aron sa pagpaminaw kanila. Siya naminaw ngadto ni David Whitmer nga mipamatuod nga siya “nakakita og usa ka Balaan nga Anghel kinsa mipahibalo sa kamatuoran niining talaan ngadto kaniya.” Nagtinguha siya pag-ayo nga masayud kon tinuod ba ang ilang mga pagpamatuod. Misunod siya kanila sa 400 ka milya (644 km)

ngadto sa Independence, Missouri, diin iyang nahimamat ug na-interbyu ang ubang mga saksi, lakip ni Martin Harris ug Hyrum Smith.⁴

Si William miinterbyu og dugay ni Hyrum. “Ako nangutana og piho nga mga detalye sa pagtunggha sa mga talaan,” mirekord si William. Sa pagkasunod buntag, human mag-ampo nga magiyahan ngadto sa kamatuoran, siya nakaamgo nga siya “gikinahanglan isip usa ka matinuoron nga tawo nga moila sa kamatuoran ug sa pagkatinuod sa Basahon ni Mormon.”⁵

Sa nagsunod nga mga tuig, ang hugot nga pagtuo ni William gisulayan ug gilig-on pinaagi sa iyang mga pagpili ug sa pagpang-

gukod nga giantus sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Sa dihang giatake ang mga Santos sa Jackson County, Missouri, ang higala ni William nga si Hiram Page, usa sa walo ka mga Saksi, gibukbok ug gibunalan sa mga tawo kinsa miingon nga sila mobuhi kaniya kon siya molimud sa Basahon ni Mormon. “Unsaon ko paglimud sa unsay akong nahibaloan nga tinuod?” Miingon si Hiram, ug gibunalan siya pag-usab.

Si William nalig-on pinaagi sa pagpamatuod ni Hiram—ug masabtan ang kahadlok nga mabunalan. Sa dihang nadunggan ni William nga ang mga lalaki diha sa lugar nagtanyag og ganti alang sa pagdakop kaniya ug ni Oliver Cowdery, sila mibiya sa lungsod aron sa pagtago didto sa mga kakahoyan uban ni David Whitmer. Didto giinterbyu ni William ang duha sa Tulo ka mga Saksi. “Wala ako makakita sukad og dayag nga panan-awon sa akong kinabuhi,” miingon siya, “apan kamong mga lalaki miingon nga kamo nakakita, ug busa kamo nasayud sa positibo nga paagi. Karon kamo nasayud nga ang atong mga kinabuhi anaa sa kakuyaw sa matag oras, kon ang mga manggugubot makadakop lamang kanato. Sultihi ako diha sa kahadlok sa Dios, kana ba nga Basahon ni Mormon tinuod?”

“Igsoong William,” miingon si Oliver, “ang Dios mipadala sa iyang balaan nga anghel aron sa pagpahayag sa kamatuoran sa paghubad niini ngari kanato, ug busa kita nakahibalo. Ug bisan patyon kami sa mga manggugubot, gani kinahanglan gayud nga mamatay kami sa pagpahayag sa kamatuoran niini.”

Midugang si David, “si Oliver misulti kaninyo sa ligdong nga kamatuoran, kay kami dili malingla. Ako sa labing tinuod mopahayag kaninyo sa kamatuoran niini!”⁶

Sila na David, Martin, Hiram, Oliver, ug William matag usa miabut sa kasayuran nga gihubad ni Joseph Smith ang Basahon ni Mormon pinaagi sa gahum sa Dios. Sila nasayud nga ang mga ebanghelyo nga gisulat diha sa bulawang mga palid tinuod. Apan sa wala madugay gitugutan nila ang mga kasagmuyo ngadto ni

Joseph nga modako hangtud mihunong sila sa pagpuyo sumala sa mga pagtulun-an sa Basahon ni Mormon.

Ingon nga nakasaksi sa ilang mga pagpili, si Propeta Joseph Smith mipamatuod dili lamang nga ang Basahon ni Mormon tinuod—“ang labing husto sa bisan unsa nga basahon dinhi sa yuta, ug ang sukaranan sa atong tinuohan”—apan nga kita “mahimo nga maduol sa Dios pinaagi sa pagsunod sa iyang mga pagtulun-an, kay sa bisan hain nga basahon.”⁷

Sally Parker: “Lig-on sa Pagtuo”

Si Sally Parker silingan ni Lucy Mack Smith sa Kirtland, Ohio. “Misulti siya kanako sa tibuok istorya,” misulat si Sally. Sa dihang gipangutana niya si Lucy kon siya nakakita ba sa mga palid, “si [Lucy] miingon nga wala, dili kadto alang kaniya ang pagtan-aw niini, apan nakaalsa ug nakagunit siya niini ug ako mituo sa tanan niya nga gisulti tungod kay ako nakapuyo duol kaniya og walo ka bulan ug siya usa sa labing maayo nga mga babaye.”

Niadtong 1838, si Sally nakadungog ni Hyrum Smith nga nakigbahin usab sa iyang pagsaksi: “Siya miingon nga siya nakakita sa mga palid uban sa iyang mga mata ug nakagunit niini sa iyang mga kamot.”⁸

Sa hinapos sa

mga 1830, samtang daghang mga tawo mibiya sa Simbahan, si Sally Parker nagbangutan sa pagkawala sa

ilang pakigdait ug mibago sa iyang determinasyon sa pagsunod sa mga pagtulun-an sa Basahon ni Mormon.

“Akong barugan ang paghupot niana nga pagtuo nga sama sa usa ka lugas sa liso sa mustasa,” misulat si Sally. “Akong gibati ang gahum niini diha sa akong kasing-kasing karon. Lig-on ako diha sa pagtuo sama sa dihang kami gibunyanan ug gibati

ko ang sama karon. Akong barugan ang paghupot sa ebanghelyo hangtud sa kamatayon.”⁹

Rhoda Greene: “Diha kaniya ang Espiritu sa Dios”

Si Lucy Mack Smith namulong sa kinatibukang komperensya kaniadtong 1845, human ang tanang mga saksi sa Basahon ni Mormon diha sa iyang pamilya namatay sa sakit o gipatay. Siya misaysay og istorya gikan sa unang misyon sa iyang anak nga lalaki nga si Samuel.

Si Samuel, usa sa Walo ka mga Saksi, mibisita sa panimalay ni Rhoda Greene, kansang bana didto og usa ka misyon alang sa laing simbahan. Si Samuel nangutana ni Rhoda kon gusto ba siya og usa ka basahon. “Kini Basahon ni Mormon nga gihubad sa akong igsoong lalaki nga si Joseph gikan sa mga palid nga gitago ilawom sa yuta,” mipasabut siya.

Si Rhoda midawat og kopya sa basahon aron basahon ug ipakita sa iyang bana. Sa dihang si Samuel mibalik wala madugay, si Rhoda misulti kaniya nga ang iyang bana walay interes, ug siya dili makapalit sa basahon. Naguol, gikuha ni Samuel ang basahon ug misugod sa pagbiya. Si Rhoda sa wala madugay misulti ni Lucy nga si Samuel dayon mihunong ug mitan-aw kaniya. “Wala gayud siya makakita og usa ka tawo nga motan-aw ingon niana,” miingon si Lucy diha sa iyang pakigpulong sa komperensya. “Nasayud siya nga diha ni Samuel ang Espiritu sa Dios.”

“Ang Espiritu mipugong kanako sa pagkuha niini nga basahon,” si Samuel misulti ni Rhoda, nga miluhod ug mihangyo ni Samuel nga magampo uban kaniya. Iyang gitipigan ang basahon, gibasa kini, ug nakadawat og pagpamatuod kalabut niini. Sa maong paagi, sa katapusan, mao usab ang iyang bana. Sila mipili sa pagsunod sa mga pagtulun-an niini sa tibuok nilang mga kinabuhi.

“Ug sa ingon misugod ang buhat,” mipamatuod si Lucy, “ug dayon mitubo kini sama sa usa ka liso sa mustasa.”¹⁰

Si Rhoda Greene akong katigulangan. Ako nahatagan og kaayohan pinaagi sa iyang pagpamatuod sa Basahon ni Mormon ug sa narekord nga mga pagpamatuod sa mga saksi ug niadtong nakadungog kanila. Ako nalig-on pinaagi sa ilang mga pagpili sa pagsunod sa unsay gitudlo sa Basahon ni Mormon.

Matag usa kanato mahimong modernong

panahon nga mga saksi sa Basahon ni Mormon, kon ang Espiritu Santo mopamatuod ngari kanato sa kamatuoran sa basahon. Sa hapit na ako mobiya alang sa akong misyon, akong nahuman og basa ang Basahon ni Mormon, ug dayon miluhod ug yanong nag-ampo apan uban sa tinuod nga katuyoan, kinasingkasing, ug hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo (tan-awa sa Moroni 10:3–4). Mibati ako og gamhanang pagbati nga nagpasabut, “Nasayud ka na nga kini tinuod.” Miabut kini uban ang kalinaw nga ako wala gayud magtinguha sa pagbuntog. Nasayud ako sukad nga ang Basahon ni Mormon tinuod.

Kana dili igo, hinoon. Si Presidente Russell M. Nelson mitudlo: “Sa higayon nga makadungog ako ni bisan kinsa, lakip sa akong kaugalingon, nga moingon, ‘Nasayud ako nga ang Basahon ni Mormon tinuod,’ gusto kong mosinggit, ‘Maayo kana, apan dili pa kana igo!’ Kinahanglan kitang mobati, dinha ‘sa labing kinahiladmang bahin’ sa atong mga kasingkasing, nga ang Basahon ni Mormon *ang* dili kadudahan nga pulong sa Dios. Kita kinahanglan gayud nga mosabut niini pag-ayo nga kita dili gayud gusto nga mabuhi bisan usa ka adlaw kon wala kini.”¹¹ Ang mga pagtulun-an ni Presidente Nelson tinuod. Ang akong nagpadayon nga paningkamot sa pagsunod sa mga pagtulun-an sa Basahon ni Mormon mas nakapaduol kanako ngadto sa Dios kay sa bisan unsa pa nga butang. ■

MUBO NG MGA SULAT

1. Russell M. Nelson, “Ang Basahon ni Mormon: Unsa Kaha ang Imong Kinabuhi Kon wala Kini?” *Liahona*, Nob. 2017, 63.
2. Rebecca Swain Williams ngadto ni Isaac Swain, Youngstown, New York, Hunyo 12, 1834, spelling gi-standardize. Tan-awa ang hubad ug mga litrato sa sulat diha sa Janiece Johnson, “Give Up All and Follow Your Lord,” *BYU Studies*, vol. 41, nu. 1 (2002), 97–102.
3. Tan-awa usab sa Janiece Lyn Johnson, “Rebecca Swain Williams: Makanunayon ug Dili Matarug,” *Liahona*, Abr. 2011, 28–31.
4. Tan-awa sa *The Journals of William E. McLellin: 1831–1836*, ed. Jan Shipps ug John W. Welch, (1994), 29–33.
5. *The Journals of William E. McLellin*, 33, capitalization gi-standardized.
6. Sa *William E. McLellin’s Lost Manuscript*, ed. Mitchell K. Schaefer (2012), 165–67.
7. Joseph Smith, sa Pasiuna sa Basahon ni Mormon. Alang sa usa ka pagtuki niini nga pagtulun-an, tan-awa sa Scott C. Esplin, “Getting ‘Nearer to God’: A History of Joseph Smith’s Statement,” sa *Living the Book of Mormon: Abiding by Its Precepts*, ed. Gaye Strathearn and Charles Swift (2007), 40–54.
8. Sa Janiece L. Johnson, “‘The Scriptures Is a Fulfilling’: Sally Parker’s Weave,” *BYU Studies*, vol. 44, nu. 2 (2005), 116, 115.
9. Sa Johnson, “‘The Scriptures Is a Fulfilling,’” 117.
10. Lucy Mack Smith, “This Gospel of Glad Tidings to All People,” sa Jennifer Reeder ug Kate Holbrook, eds., *At the Pulpit: 185 Years of Discourses by Latter-day Saint Women* (2017), 24.
11. Russell M. Nelson, “The Book of Mormon: What Would Your Life Be Like without It?” 63.

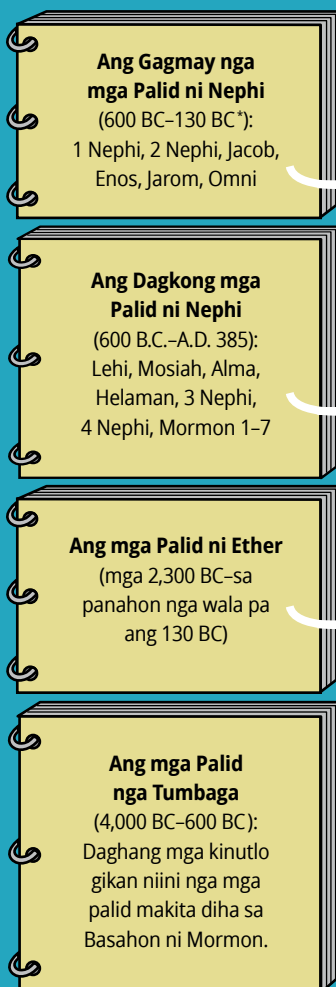
Ang Basahon ni Mormon gisulat sa daghan nga karaang mga propeta kinsa mirekord sa ilang mga pulong diha sa lahi nga mga hugpong sa mga palid nga metal. Kini nga mga rekord sa kaulahian gipamub-an aron sa paghimo sa mga palid ni Mormon, o sa bulawang mga palid nga gihubad ni Joseph Smith.

Panaghisgutan

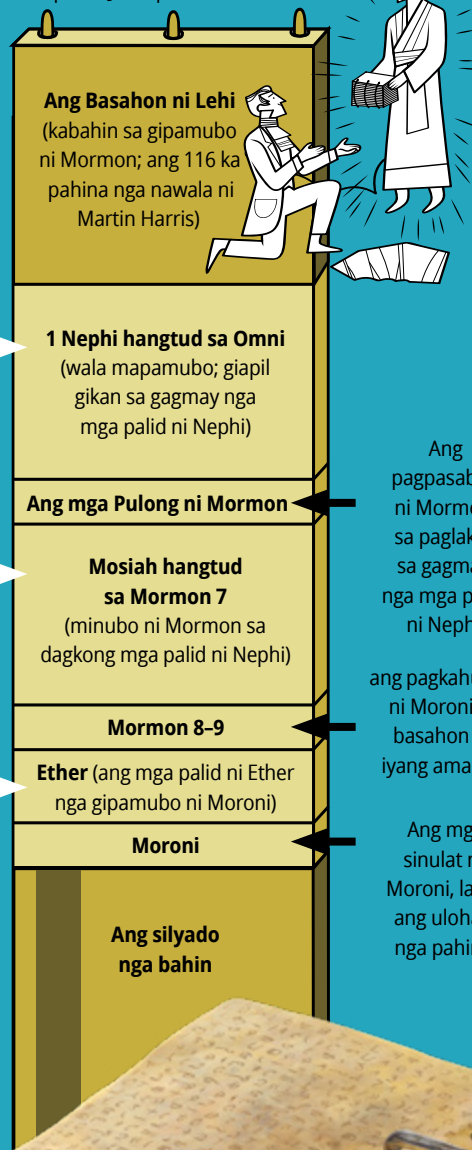
Itandi ngadto sa tanan nga unta narekord diha sa bulawang mga palid, si Mormon ug ang uban nadasig sa pagpili og gamay lamang nga bahin alang sa Basahon ni Mormon (tan-awa sa Mga Pulong ni Mormon 1:5 ug 3 Nephi 26:6). Sa unsang paagi ang pagkahibalo niini nag-impluwensya sa imong panan-aw sa mga kapitulo nga kita aduna karon? ■

Hain sa mga Palid Nagagikan ang Basahon ni Mormon?

Ang pipila sa mga tinubdan alang sa mga palid ni Mormon

Ang mga palid ni Mormon nga gihatag ngadto ni Propeta Joseph Smith

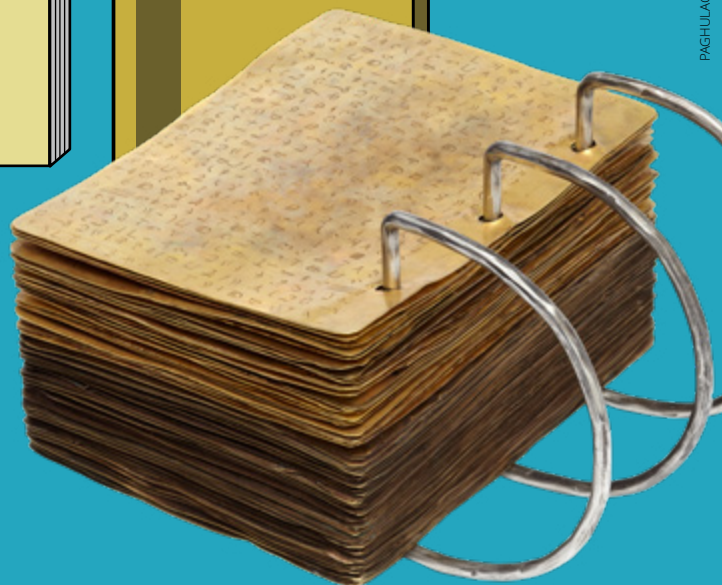

Ang pagpasabut ni Mormon sa paglakip sa gagmay nga mga palid ni Nephi

ang pagkahuman ni Moroni sa basahon sa iyang amahan

Ang mga sinulat ni Moroni, lakip ang ulohan nga pahina

* Ang mga petsa nagrepresentar sa gibana-bana nga kapanahunan nga gilangkuban sa matag hut-ong sa mga palid.

Sama sa Unsa ang Jerusalem sa Panahon ni Lehi?

Ang ulohang siyudad sa gingharian sa Juda, puno sa politikanhong intriga ug pagkadautan. Ang milabay nga dekada dautan kaayo. Ang mga hari sa Juda gipamatay o gibihag; mga Judeo gipugos sa pagpamartsa ngadto sa Babelonia; mga propeta, sama ni Jeremias, gihulga ug gibilanggo. Kini dili ikatingala nga ang Ginoo misulti ni Lehi sa pagbiya (tan-awa sa 1 Nephi 2:1-2).

- POPULASYON:

25,000

(dako basi sa karaang mga sumbanan)

- YUTA: kamingawan, tambok nga mga walog, naghandag nga mga bungtod
- SALAPI: **gibug-aton sa kwarta** (plata, tumbaga, bulawan; walay mga sinsilyo)
- PINULONGAN: **Hebreo**
- MGA TRABAHADOR: mga tawo nga hanas sa usa ka trabaho, mga negosyante, mga ulipon (gipakasakop sa pamilya); **kadaghanan usab mag-uma**
- PAGKAON: prutas, pan, olivo, igos, linat-ang karne
- SAPUT: **sapnot nga panap-tong delana, mga sandal;** puti nga kupo alang sa mga pari
- RELIHIYON: **naghaylo og kadautan, nag-ampo og dios-dios;** mini nga mga propeta nagpahayag og kalinaw; nagbudyong og sungay sa toro nga nagpahibalo sa inadlaw nga pag-ampo

- SOSYAL NGA KATUKURAN: **patriyarkal,** lakip ang *mga anciano* sa siyudad, *mga pangulo* sa mga pamilya, ug *ang hawud*, o "mga lalaki nga maayo og kagikan"
- MGA PAMILYA: mga pamilya naglangkob sa daghang **mga panimalay nga naglibut og nataran,** gipangulohan sa amahan. Naglakip sa mga pamilya sa mga anak nga lalaki, dili minyo nga mga anak nga babaye ug mga iyaan, ug nagkatigulang nga mga paryente.
- MILITAR: **karon wala.** Bisan kinsa nga mga sundalo mga taga Babelonia, ngadto kinsa ang Juda nagbayad og buhis. ■

Unsa Ang Gisimbolo sa Bunga diha sa Panan-awon ni Lehi?

Diha sa panan-awon ni Lehi, unsa ang simbolo sa bunga, nga mao ang “labing madanihon sa tanan nga mga butang”? (1 Nephi 11:22).

“Ang bunga sa kahoy mao ang simbolo sa mga panalangin sa Pag-ula ni [Jesukristo]. Ang pagkaon sa bunga sa kahoy nagrepresentar sa pagdawat sa mga ordinansa ug mga pakigsaad diin ang Pag-ula mahimong hingpit nga mo epekto sa atong kinabuhi” (David A. Bednar, “Damgo ni Lehi: Hugot nga

Paggunit sa Gunitanan,” Liahona, Okt. 2011, 34).

Kini nga mga ordinansa naglakip sa bunyag, kumpirma, sa sakramento, pag-orden sa pagkapari alang sa mga lalaki, ug sa mga ordinansa sa templo.

Pagkaplag sa Bunga

Ang gunitanan nga puthaw, o ang pulong sa Dios, naggiya kanato ngadto ni Jesukristo tungod kay ang mga kasulatan ug ang modernong mga propeta nagdapit kanato sa pag-apil sa mga ordinansa ug sa mga pakigsaad ug nagtabang kanato nga makasabut sa mga pagtulun-an, misyon, ug sakripisyo ni Jesukristo.

- Unsa nga mga pulong gikan sa mga kasulatan o gikan sa mga modernong mga propeta ang naggiya kanimo ngadto ni Jesukristo?

Pagpabilin diha sa Bunga

Ang ubang mga tawo diha sa panan-awon ni Lehi mibiya sa bunga tungod sa pagbiay-biay ug pagbugal-bugal sa uban.

Ang pagpabilin diha sa bunga mao ang pagpuyo nga matitud-anon sa atong mga pakigsaad ug sa pag-adto kanunay niadtong mga dapit diin ang mga pakigsaad gihimo.

Pagpakigbahin sa Bunga

Human si Lehi mikaon sa bunga, gusto niyang ipakigbahin kini ngadto sa iyang pamilya aron sila mobati sa “tuman nga hingpit nga kalipay” nga iyang gibati (1 Nephi 8:12).

- Unsaon nimo pagpakigbahin sa imong gugma ni Jesukristo ug pagtabang sa uban nga moapil sa mga ordinansa? ■

Unsa nga Yano ug Bililhong mga Kamatuoran ang Gipahiuli sa Basahon ni Mormon?

ENERO 20–26

1 Nephi 11–15

Sa usa ka panan-awon, Snakita ni Nephi nga daghan sa mga pagtulunan sa Biblia mausab sa hinay-hinay apan ang Dios moandam og paagi alang niadtong mga kamatuoran nga mapahiuli (tan-awa sa 1 Nephi 13:26–40).

2

Kita nagpuyo isip mga espiritu sa wala pa niining kinabuhia, nagkat-on ug nangandam alang sa pagka-mortal (tan-awa sa Alma 13:3).

4

Ang bunyag wala kinahanglana sa gagmay nga mga bata tungod kay sila wala pay tulubagon (tan-awa sa Moroni 8:10). ■

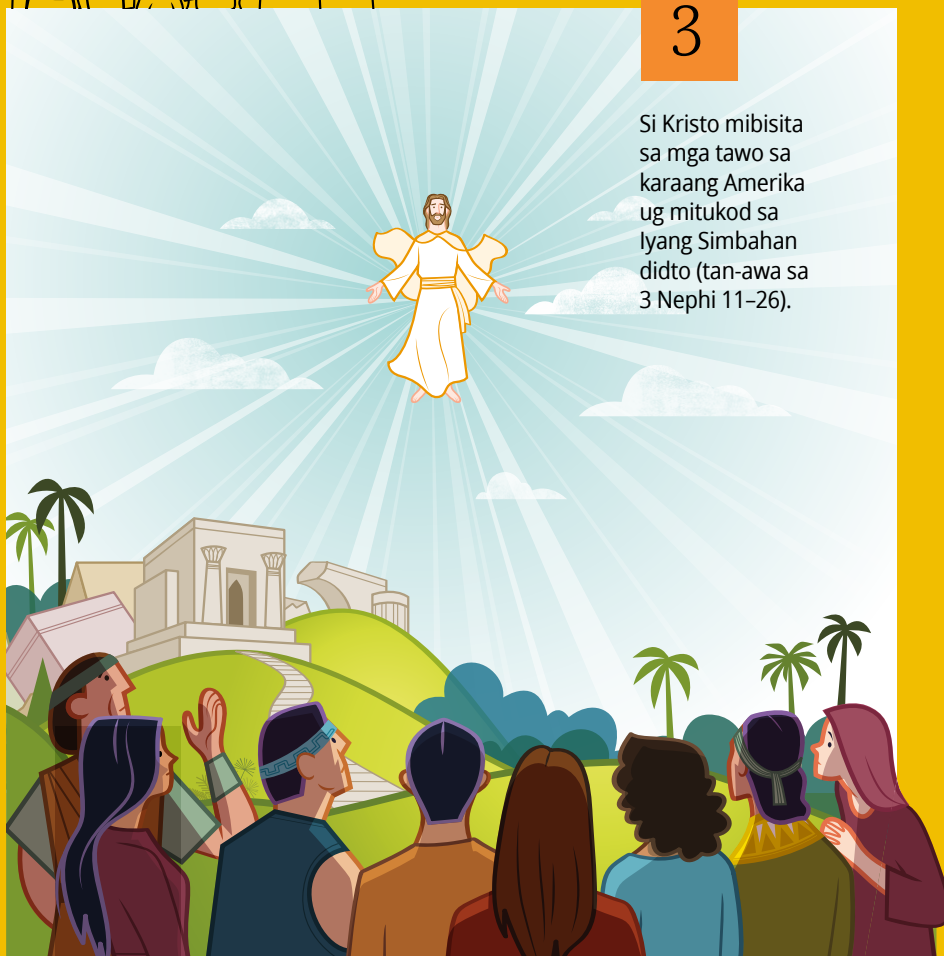
1

Ang Pagkapukan ni Adan ug Eva usa ka bahin sa plano sa Langitnong Amahan (tan-awa sa 2 Nephi 2:22–25).

3

Si Kristo mibisita sa mga tawo sa karaang Amerika ug mitukod sa Iyang Simbahan didto (tan-awa sa 3 Nephi 11–26).

SEMANA

4

Enero 2020

41

Mga Young Adult

Niini nga Seksyon

44 **Ang Asa Ako Paingon,
Dili Diin Ako Gikan**
Ni Richard Monson

Digital Lamang

Pagpili sa Kahangturan
Ni Evita Alabodi

**Dili Ka Makapadali sa
Paghinulsol**
Ni Leah Barton

**Giunsa nako Pagbalik diha sa
Dalan human sa Akong Wala
Planoha nga Pagmabdos**
Ni Jori Reid

Pangitaa kini nga mga artikulo
ug daghan pa:

- Sa Liahona.ChurchofJesusChrist.org
- Sa **YA Senimana** (ubos sa mga Young Adult nga seksyon sa Gospel Library)
- Sa [facebook.com/Liahona](https://www.facebook.com/Liahona)

Ipaambit ang Imong Istorya

Aduna ka bay talagsaon nga istorya nga ipakigbahin? O gusto ka ba nga makakita og mga artikulo mahitungod sa pipila ka mga hilisgutan? Kon mao, gusto kaming makadungog gikan kanimo! Makasumiter ka sa imong artikulo o sa imong feedback sa Liahona.ChurchofJesusChrist.org.

Ang Paghinulsol Usa ka Gasá

Naghunahuna ako usahay nga sayon alang sa mga young adult ang pagtuo nga ang paghinulsol usa ka makakuyaw nga butang. Tinuod nga kini makapakuyaw ang pag-angkon sa unsay atong nabuhat kon mahadlok kita kini nagpasabut sa pagkawala sa gugma gikan sa mga tawo nga atong gimahal o gikan sa atong Langitnong Amahan. Uban niana nga opinyon sa paghinulsol, tingali matintal kita sa pagkompisal og “igo lamang” aron makapasar sama sa usa ka eksamen aron lang makaabut sa sunod nga ang-ang. Hinoon, akong nakat-unan pinaagi sa akong mga kasinatian nga dili kana **ang unsay tinuod nga paghinulsol**. Ang paghinulsol dili kanunay hayahay, apan kon kita makasabut unsa ka dako **ang gugma sa Ginoo kanato ug gusto nga motabang kanato**, ang kahadlok mokunhod samtang kita mogamit sa atong hugot nga pagtuo diha sa Iyang gahum sa paghimo kanatong limpyo. Akong nakat-unan nga samtang naggamit ako sa akong hugot nga pagtuo diha ni Kristo pinaagi sa paghinulsol, ang **akong nangaging mga sayop dili kinahanglan nga mohulagway sa akong karon o sa akong umaabut** (basaha pa ang akong artikulo sa pahina 44).

Sa digital lamang nga mga artikulo, gipasabut ni Evita nga ang **tinuod nga paghinulsol magdala kanato og pasalamat alang sa Manluluwas ug sa Iyang Pag-ula** ug naghatag kanato og kalig-on sa pagbatok sa umaabut nga tintasyon. Si Leah nagdugang nga dili gani kita kinahanglan nga maghulat alang sa sakramento inig ka Dominggo—ang pagbalik ngadto sa Ginoo pinaagi sa paghinulsol matag adlaw naghatag kanato og gahum ngadto sa pagpalayo bisan sa gagmay nga mga naandang mga buhat nga nagpalayo kanato gikan Kaniya. Ug kon kita maghimo og bug-at nga mga kasaypanan, si Jori mipakigbahin nga ang proseso sa **paghinulsol makatudlo kanato mahitungod sa gugma sa Manluluwas** alang sa matag usa kanato.

Ang paghinulsol usa ka gasa nga ako mapasalamaton nga aduna niini sa akong kinabuhi. Ang Dios nasayud nga kita tawhanon ug nga kita usahay makahimo og ngil-ad nga mga pagpili. Ingon sa pagkadili nato hingpit, **adunay paglaum** alang kanato. Kon atong ibutang ang atong pagsalig diha sa Manluluwas, Siya molakaw uban kanato diha sa dalan balik ngadto sa atong Amahan sa Langit—bisan unsa pa kini kadugay nga mahitabo.

Maglipay kita,
Richard Monson

LITRATO GIKAN SA GETTY IMAGES

MGA YOUNG ADULT

Ang Asa Ako Padulong, Dili Diin Ako Gikan

Ni Richard Monson

Ang akong kinabuhi wala mahitabo sa paagi nga akong gihunahuna. Sa pagka-18, nagdahum ako nga moserbisyo og full-time nga misyon, magminyo tingali human niana, ug magsugod og pamilya sa pagka-25. Karon, ako 32 anyos na. Wala ako makaserbisyo og misyon, ug ako dili aktibo sa Simbahan kadaghanan sa akong hamtong nga kinabuhi. Ako nagminyo—nagdiborsyo—ug nagminyo pag-usab.

Tungod kay ako mihimo og pagpili nga supak sa mga sugo sa makadaghan nga higayon, wala ako kanunay mobati nga angay diha sa simbahan. Hinoon, miabut ako sa pagkaamgo nga adunay dapit alang kanako. Ang akong kasinatian mitudlo kanako nga ang gahum sa Manluluwas ug sa Iyang Pag-ula tinuod ug nga unsa ang labing importante dili ang diin ako gikan, apan asa ako padulong karon.

Ako naghunahuna nga sa sinugdanan ako nagduhaduha sa unsay akong gituohan tungod kay dili ako sigurado nga ang akong pagpamatuod igo sa ka lig-on aron makaadto og misyon. Nakahinumdom ako sa higayon nga ako migradwar sa high school naghunahuna og usa ka butang sama sa, *Unsa kaha kon ang akong pagpamatuod dili sa hingpit ako? Unsa kaha kon ako na nagsalig pag-ayo sa mga pagpamatuod sa ubang mga tawo?*

Kana misamok kanako. Gusto ako nga magmisyon, apan naghunahuna ako kon ang espiritwal nga mga kasinatian nga ako aduna kutob nianang panahona igo ba sa paghimo kanako sa unsay akong gihunahuna nga usa ka malampusong misyonaryo nga umaabut—usa ka tawo kinsa adunay igong espiritwal nga kalig-on ug nakahibalo og igo mahitungod sa ebanghelyo aron sa pagtudlo sa ubang mga tawo.

Ako mihimo og pagpili nga supak sa mga sugo sa makadaghang higayon, apan ngadto niining tanan, nakakat-on ako nga ang gahum sa Manluluwas ug sa Iyang Pag-ula tinuod.

Nawala ako
sa pagtandi
sa akong
espiritwal nga
kahimtang
ngadto sa
uban’.

Sa paghunahuna niini karon, ako unta naghangyo sa Dios nga tabangan ako sa pagsabut sa tambag nga gihatag diha sa Doktrina ug mga Pakigsaad 124:97: “Himoa nga siya magpaubos diha sa akong atubangan, . . . ug siya makadawat sa akong Espiritu, gani ang Maghuhupay, nga mopadayag ngadto kaniya sa kamatuoran sa tanan nga mga butang, ug mohatag kaniya, sa takna gayud, unsay iyang isulti.”

Apan imbis nga mangutana sa Dios, ako nasaag sa pagtandi sa akong espirituhanon nga kahibalo ngadto sa uban, ug nahadlok ako nga ang akong mga kakulangnan mopugong sa mga tawo sa pagdawat sa ebanghelyo.

Nagkinaugalingon isip usa ka young adult, mipadayon ako sa paghunahuna kon unsay akong gituohan. Wala ako makasabut sa ngil-ad nga sangputanan sa unsay akong nakita sa tinagsa-tagsa nga mga desisyon nga wala mousab sa paghulagway kinsa ako isip usa ka tawo. Misugod ako sa dili na kaayo pagpakigsulti niadtong akong gihigugma tungod kay nahibalo ako nga sila masagmuyo sa mga pagpili nga akong gihimo. Hinoon, gipalibutan ko ang akong kaugalingon og mga tawo kinsa wala gyud magpakabana kon unsay akong gibuhay.

Usa ka adlaw misulay ako og ilimnong maka-hubog gumikan sa pagkakuryoso. Ang pag-inom nahimong kabahin sa akong kinabuhi ug sa katapusan gikan sa lingaw-lingaw lamang ngadto sa usa ka butang nga akong gigamit isip suporta aron sa pagsugakod sa malisud nga mga kasinatian. Ang negatibo nga mga kausaban sa akong kinabuhi nianang panahona dili tungod sa bisan hain nga pagpili; kini inanay. Mikabat og duha ka tuig nga ako nakaamgo nga ang ginagmay nga mga pagpili nga akong gihimo sa hinay-hinay migiya kanako ngadto sa sitwasyon nga ako dili buot nga maanaa.

Karon, wala ako mag-ingon nga aron makakat-on sa kamatuoran sa ebanghelyo, kamo kinahanglang makasinati sa katugbang. Ang akong mga lihok nakahimo og kasakit dili lamang alang kanako apan usab alang sa mga tawo nga akong gihigugma—kadaghanan niini wala kinahanglana. Mapasalamaton ako nga nakahimo ako sa pagpaubos sa akong kaugalingon igo nga makaamgo nga (1) ako makalolooy, ug (2) ako labing malipayon unta kon ako nagsunod pa sa mga sugo sa Dios. Kadto usa ka butang nga ako nasayud sa akong kaugalingon, usa ka butang nga sa walay pagduhaduha akong nahibaloan ug ipakigbahin sa uban.

Miadto ako sa akong bishop aron sa paghimo sa mga butang nga matarung, ug kanunay kami nga nagkita aron sa pag-andam kanako sa pagserbisyo og misyon. Ang akong mga papeles hapit na mahuman sa dihang giaghat ako sa pagsiguro nga siya nakasabut sa pipila ka mga pagpili nga akong gihimo. Kana nga pakig-istorya dili sayon, apan labaw pa gani kay sa akong gusto nga moadto sa misyon, gusto ko nga mahimong matarung sa atubangan sa Dios. Andam ako nga moangkon sa unsay akong gibuhay nga sayop ug isulti kining tanan sa iyang atubangan aron malimpyo ako.

Wala madugay, miabut ako atubangan sa konseho sa pagdisiplina. Kini makalisang sa pipila ka mga paagi sa pag-angkon sa unsay akong nahimo diha sa atubangan sa mga tawo kinsa akong mga lider ug mga magtutudlo sulod sa katuigan, apan samtang akong gitan-aw ang palibut sa kwarto, gibati ko ang kalinaw. Akong nakita nga sila anaa aron sa pagsabut ug pagtabang kanako. Sa akong pagbiya, akong gibati ang Espiritu nga nanghimatuod ngari kanako nga bisan unsa nga desisyon ang himoon, akong gibuhat ang akong bahin ug ako ma-OK ra. Ang Dios ug ang mga lider kinsa nahigugma kanako makigtrabaho uban kanako aron ako mabutang diin ako kinahanglan nga maanaa. Milakaw ako nga gibati ang gugma sa Manluluwas ug nasayud nga ako anaa pa sa lyang pagtubos.

Usa Ka Dapit alang sa Dili Hingpit

Bisan pa sa kalinaw nga akong gibati, lisud kaayo nga moatubang sa mga pangutana gikan sa mga tawo mahitungod kon nganong wala ako magmisyon. Samtang nagpadayon ako sa paghimo sa proseso sa paghinulsol uban sa tabang sa akong bishop, nahimong nagkagamay kaayo ang kalagmitan nga ang pagmisyon anaa sa akong kaugmaon. Kinahanglan nakong mahibaloan kon unsaon pagpadayon sa akong kinabuhi. Sa 21, tungod kay ako wala masakop diha sa dili pa magmisyon, nahuman na nga misyonaryo, o minyo nga mga grupo sa mga young adult, lisud kaayong bation nga ako wala masakop bisan asa.

Ang pakig-date lisud. Usahay ang mga babaye lahi ang pagtagad kanako human ako mosulti kanila nga wala ako makaserbisyo og misyon ug nga ako dili aktibo sulod sa usa ka panahon. Sa usa ka rason o sa lain, ang kasagarang pakig-istoryahanay wala gayud mausbi human sa unang date.

Nalipay ako nga sa katapusan naminyo ako sa templo, apan usahay gibati gihapon nako ingon og wala ako mohaum. Ako adunay pagpamatuod, apan dili ako makahunahuna kon unsaon sa pagpakigbahin niini, ug ang mga klasehanan sa simbahan mura og mga eksamen diin ang akong mga kauban

nagtan-aw kanako nga nahagbong. Naghunahuna ako niana tungod kay kadaghanan kanila anaa sa kinabuhi nga akong gusto, wala sila napandol sama kanako.

Usa ka adlaw ang bishop mitawag kanako ug mihatag sa call sa pagtudlo sa elders korum. Natingala ako, tungod kay ako kaduha ra makatambong og elders korum sa miaging tuig. Bisan og mibati og hilabihan nga kakulba, akong gidawat ang calling. Sa akong unang Dominggo nga pagtudlo, akong nabantayan ang akong kaugalingon nga nagsugod tingali sa labing katingalahang pasiuna nga nadungog nila sukad:

“Hi, mga brother, ako si Richard Monson. Wala gyud ako makaserbisyo og misyon ug ako nahimong dili aktibo kadaghanan sa akong hamtong nga kinabuhi. Wala gyud kaayo ako makatambong og elders quorum sukad tungod kay ako wala mobati nga ako nahisakop o mihaum. Ako dili makatubag sa inyong tanan nga mga pangutana, apan nanghinaut ako nga moapil kamo aron kita makakat-on og dungan. Kon kamo OK sa akong sitwasyon, nan magsugod na ta.”

Nakaamgo ako nianang adlaw nga makahimo ako sa pag-angkon ngadto sa uban—ug ngari sa akong kaugalingon—nga bisan og wala nako hunahunaa ang akong kaugalingon nga usa ka “tul-id nga pana” (usa ka tawo kinsa nakaserbisyo og misyon,

Nakaamgo
ako nga bisan
og wala nako
hunahunaa
ang akong
kaugalingon
nga usa ka
“tul-id nga
pana,” akong
gipunting sa
sama nga
direksyon
sama kanila,
ug kana
mao ang
importante.

aktibo sa tibuok nilang mga kinabuhi, ug wala makahimo og seryosong mga sayop), ako gipunting sa sama nga direksyon sama kanila, ug kana mao ang importante. Sa akong katingala, akong nakita nga sobra sa usa niini nga mga lalaki kinsa akong gihunahuna nga nagpuyo og hingpit nga kinabuhi nakahimo usab og mga sayop. Naghunahuna ako nga kini milig-on sa ideya ngari kanamong tanan nga ang pagkahingpit dili panginahanglan aron sa paghatag og bili sa klase o sa Simbahan isip kinatibuk-an.

Panahon sa Kalisud ug usa ka Desisyon

Sa kasubo, ang akong pagkaaktibo sa Simbahan wala magdugay. Ang akong kaminyoon malisud, ug mibalik ako ngadto sa karaang mga bisyo aron sa paglingkawas sa akong kasakit. Ang paglingawlingaw misugod pagpuli sa pagtambong sa simbahan.

Tulo ka tuig ang milabay, ug gibati nako ang labing kangil-ad sukad masukad. Kinahanglan nga mohimo ako og pagpili. Makapuyo ba ako sa ebanghelyo alang sa akong kaugalingon bisan unsa pa ang mahitabo sa akong kinabuhi? O motugyan ba lamang ako ngadto sa tintasyon? Nasayud ako nga ang pagpasalig ngadto sa higpit ug pig-ot nga dalan nagpasabut og pagsalikway sa negatibo nga mga impluwensya sa akong kinabuhi. Usab, ang akong tinguha nga mobalik sa simbahan nagklaro nga ang akong asawa ug ako nagkalahi og dalan. Sa kahimtang sa among kaminyoon nianang higayona, kami nagpadulong na ngadto sa diborsyo.

Nahadlok ako. Walay garantiya nga ang akong mga paningkamot mohatag kanako sa maayong mga butang nga akong gusto niini nga kinabuhi. Apan mibalik ang akong desisyon ngadto sa unsay akong nakat-unan sa mga tuig nga milabay—nga ako labing malipayon nga nagpuyo sa ebanghelyo. Midesisyon ako nga mopasalig sa hingpit ug mobutang sa akong kaugalingon diha sa mga kamot sa Dios, bisan unsa pay mahitabo. Alang sa tibuok nakong kinabuhi, mosalig ako Kaniya.

Sa makausa pa, nagsugod ako sa pagbalik ngadto sa simbahan ug sa paghimo og hustong mga pagpili sa akong kinabuhi. Usa sa labing malipayong adlaw sa akong kinabuhi mao ang akong pagkawat og rekomend sa templo pag-usab. Nakakaplag ako og kalipay diha sa templo samtang ang akong kaminyoon mipadayon sa pagkaproblema ug sa kaulahian natapos.

Pagpangita sa Akong Tinubdan sa Kaugalingong Bili

Ingon ka makalisang nga gibati kana nga desisyon, pinaagi niana nga kasinatian akong nakat-unan ang pagpasalamat sa impluwensya sa Dios diha sa akong kinabuhi. Bisan tuod ako nakabuhat og kasaypanan, makahimo pa ako og matarung. Wala ako makig sangka ni bisan kinsa. Kon ako mosalig sa Manluluwas alang sa akong kaugalingong bili, makahunong ako sa paghatag sa akong tanan nga mga paningkamot sa pagsulay sa pag-usab sa pagtan-aw sa uban kanako.

Nakita ko ang akong kaugalingon sa simbahan nga OK nga nag-inusarang naglingkod o taliwala sa mga miyembro kinsa anaa sa nagkalain-laing angang sa kinabuhi. Ako naningkamot sa dili pagtago ug maanaa aron makig-istorya sa mga tawo sa akong ward. Nalingaw ako og tambong sa akong mga miting alang sa gitinguha nga katuyoan.

Ang pagbaton niana nga kalinaw mitabang usab samtang ako mibalik sa pakigdate. Wala gihapon ako makakuha og daghang ikaduha nga mga date, apan karon ako nang nahibaloan nga dili kinahanglan nga i-angin ko ang akong mga sumbanan tungod lamang nasayop ako kaniadto. Gipuy-an ko ang ebanghelyo sa labing maayo nga akong mahimo, ug igo ako kamaayo aron makigdate niadtong kinsa nagpuyo sa ebanghelyo sa labing maayo nga ilang mahimo usab.

Sa katapusan nakakaplag ako og usa ka takus nga anak nga babaye sa Dios kinsa akong gimin-yoan sa templo. Ang iyang kinabuhi lahi kaayo kay sa ako, apan kon moabut sa gugma sa Manluluwas

ug sa pagsabut sa Iyang Pag-ula, kami sama og pagbati.

Sulod sa katuigan, akong nakat-unan sa dili pagtugot sa akong nangagi o ang pagtamud sa ubang mga tawo nga maoy mohulagway sa ako karong kaugalingong bili. Giwagtang ko ang ideya nga ang kinabuhi malampuson lamang kon kini perpekto. Dili tanan nakadayeg kon hain ako karon tungod sa giunsa ko pag-abut dinhi, ug kana OK ra. Dili kini ang akong tumong sa pagkumbinser kanila. Kini ang akong tumong nga magpadayon sa paghinulsol ug sa pagpa-duol nga mas suod ngadto sa Manluluwas. Kini tungod kaniya nga, sama ni Alma nga Batan-on human sa iyang paghinulsol, ako mahimong wala na “samoka sa panumduman sa akong mga sala” (Alma 36:19). Mahimo nga magmalinawon ako nasayud nga kini mao ang akong padulongan—ngadto sa Manluluwas—kana ang importante. ■

Richard Monson

*nagpuyo sa Utah, USA,
ug nagtrabaho isip
manager sa software*

*development project. Siya ug ang
iyang asawa malingaw sa mga
pagsakay og motorsiklo, pagbiyahe,
ug pagluto nga mag-uban sa ilang
libre nga panahon.*

Bisan tuod ako
nakabuhat og
kasaypanan,
makahimo
pa ako og
matarung.
**Wala ako
makig sangka
ni bisan
kinsa.**

Gusto gyud ko nga moapil sa Kabataan ug Kabatan-onan

tungod kay ako makahimo sa akong mga tumong nga matuman.

Alang sa usa sa akong mga tumong, mipili ako sa pagpangita og mga ngalan sa pamilya ug sa pagpahigayon og mga bunyag sa mga patay alang kanila. Nagkinahanglan kini og dakong trabaho sa pagkat-on kon unsaon pagbuhat ang family history, apan nalipay kaayo ako sa matag higayon nga ako makakaplag og bag-ong ngalan nga dad-on ngadto sa templo.

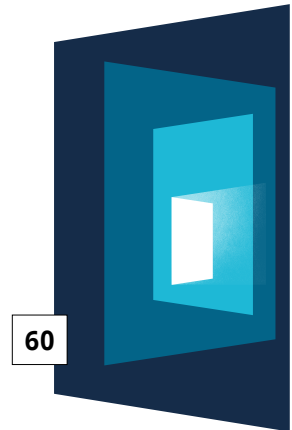
Sa panahon nga nakat-unan ko ang pagbuhat niini, nagsige ko og trabaho tungod kay kini makalingaw. Sa wala madugay ako dihay daghan na kaayo og mga ngalan nga buhaton sa akong kaugalingon mismo. Busa tibuok pundok sa akong mga ig-agaw ug ako miadto sa templo dala ang mga ngalan nga akong nakaplagan, ug nag-uban among gihimo ang mga bunyag ug mga pagkumpirma alang sa 172 ka mga tawo.

Ang akong mga ginikanan nagtrabaho sa pag-tapos sa nahibilin nga mga ordinansa sa templo alang niadto nga mga tawo, nga nindot tungod kay gibati nako nga ang akong tibuok pamilya usa ka team! Ang among tumong mao ang pagtabang og daghan sa among mga katigulangan kutob sa among mahimo.

Ang pagbuhat sa family history nakatabang kanako nga mahimong mas maduol ngadto sa akong buhi nga pamilya ug sa akong mga katigulangan. Malipayon ako nga nakompleto nako ang akong tumong, ug karon ako nanghinaut sa paghimo og usa pa ka mas mahagiton nga tumong aron ako makapadayon sa paghuman og mas daghan pa.

Eldon M., edad 13, Ohio, USA

NIINI NGA SEKSYON

moadto ug mobuhat

52 Kabataan ug Kabatan-onan: Usa Ka Pagtutok alang sa Matag Adlaw nga Kinabuhi

Ni Heather Bergeson ug Amanda Dunn

56 Moadto ug Mobuhat

Sa Kinatibuk-ang mga Kapangulohan sa Young Women ug Young Men

59 Ang Pag-abli sa Gahum sa Basahon ni Mormon

Ni Symmony Ann Park

60 2020 Tema nga Kanta sa Kabataan-onan: Ako Moadto ug Mobuhat

Ni Nik Day

64 Ang Katapusang Pulong: Moadto ug Mobuhat uban sa Pagsalig sa Dios

Ni President Henry B. Eyring

KABATAAN ug KABATAN- ONAN:

Usa ka Pagtutok alang sa
Matag Adlaw nga Kinabuhi

Ni Heather Bergeson ug Amanda Dunn

Mga Magasin sa Simbahan

Tingali kini nakapatingala kaninyo nga ang Kabataan ug Kabatan-onan wala maglakip og detalyado nga mga lista sa matag tumong nga kinahanglan ninyong buhaton. Gibuhat na ninyo ang daghang talagsaong mga butang! Hinoon, kining gi-personal nga paagi gihimo sa pagtabang kaninyo nga mas maduol sa Manluluwas sa mga paagi nga gidasig sa inyong indibidwal nga mga panginahanglan ug mga interes.

Ang unang katuyoan sa Kabataan ug Kabatan-onan mao ang pagtabang kaninyo sa paglig-on sa inyong hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo. Ang Lucas 2:52 nagtudlo kanato nga sa kabatan-onan ni Jesukristo, Siya “mitubo sa kaalam ug gidak-on, ug sa kahimuot sa Dios ug sa tawo.” Siya nagpuyo og balanse nga kinabuhi, ug kamo usab makahimo niana. Pinaagi sa pagtutok sa espirituwal, sosyal, pisikal ug intelektwal nga mga aspeto sa inyong kinabuhi, kamo mahimong mas mahisama sa Manluluwas.

UNSAON NIINI PAGTRABAHO

Ang Kabataan ug Kabatan-onan nag-awhag kaninyo sa pagpalambo sa espirituwal, sosyal, pisikal ug intelektwal nga paagi pinaagi sa pag-apil sa pagkat-on sa ebanghelyo, serbisyo ug mga kalihokan ug personal nga kalamboan.

PAGKAT-ON SA EBANGHELYO

Sama nga ang Manluluwas “mitubo sa kaalam” (Lucas 2:52), kamo makatubo sa inyong kahi-balo ug pagsabut sa ebanghelyo. Matag baruganan sa ebanghelyo nga inyong makat-unan makata-bang kaninyo nga mahibalo kon sa unsang paagi ang Manluluwas makalig-on ug makapanalangin kaninyo sa tanang bahin sa inyong kinabuhi.

Kita adunay daghang kapa-nguhaan nga atong magamit sa pagkat-on pa og dugang mahitungod sa mga baruganan sa ebanghelyo ug mahimong sama sa Manluluwas. Sama pananglit, ang pag-ampo, pagtu-on sa kasulatan, ug ang Espiritu naghatag sa pundasyon. Ang inyong pamilya ug mga lider sa Simbahan makatabang kaninyo nga makakat-on pa og dugang mahitungod sa Manluluwas. Ang *Dali*, *Sunod Kanako* nga kurikulum ug seminary makatabang sa paggiya sa inyong pagtuon. Samtang gamiton ninyo ang inyong mga kapanguhaan sa pagkat-on mahitungod ni Jesukristo ug sa iyang ebanghelyo, ang inyong relasyon Kaniya molambo.

PERSONAL NGA KALAMBOAN

Ang Langitnong Amahan ug si Jesukristo nag-atiman og maayo mahitungod kaninyo ug mahitungod sa tawo nga kamo mahimo. Samtang kamo naghimo og mga tumong nga molambo ngadto sa tawo nga ang Langitnong Amahan gusto nga kamo mahimo, kamo mas maduol ngadto Kaniya ug sa iyang Anak.

Ang matag usa lahi, busa ang inyong tumong sa pagpalambo sa personal nga paagi kina-hanglang ipahaum sa inyong mga panginahanglan. Sama pananglit, kon kamo gusto nga makakat-on sa pagtugtog og himno diha sa piyano, kamo makahimo og tumong sa pag-bansay sa matag adlaw. Kon kamo gusto nga mahimong mas maayo sa pagtuon sa kasulatan, kamo makahimo sa pagtakda og piho nga panahon sa matag adlaw sa pagbasa. Tinguhaa ang paggiya sa Espiritu sa paghimo og plano nga mohaum gayud alang kaninyo.

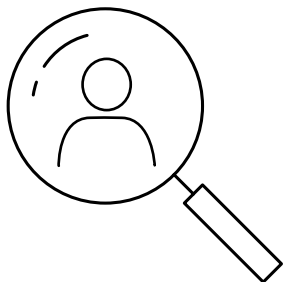
SERBISYO UG MGA KALIHOKAN

Ang pagserbisyo sa uban mao ang usa sa labing importante nga mga butang nga gibuhat sa Manluluwas samtang Siya dinhi pa sa yuta. Pinaagi sa pagpangita og yano ug natural nga mga paa-gi sa pagtabang niadtong anaa sa inyong pamilya ug komunidad, nagsunod kamo sa iyang ehemplo ug nagpasalig nga mahimong mas mahisama Kaniya.

Ang makahuluganon nga mga kalihokan sa grupo makatabang kaninyo ug sa ubang mga kabatan-onan sa pagpangita og mga paagi sa pagserbisyo sa uban ingon man sa pagtubo og dungan sa espiritwal nga paagi. Ang makalingaw, makabayaw nga mga kalihokan mahimsog. Ug kon kamo magpundok isip usa ka grupo sa mga batan-on, matinud-anong Santos sa Ulahing mga Adlaw, kamo kasagaran makakat-on ug makatuman og mas daghan pa kay sa inyong mahimo sa inyong kaugalingon.

ANG KABATAAN UG KABATAN-ONAN ALANG KANINYO

Ang tawo kinsa mao ang labing mahatagan og kaayohan mao kamo!! Samtang inyong gitakda ang inyong kaugalingon nga mga tumong sa pagtuon ug pagsunod sa ebanghelyo, apil og serbisyo ug mga kalihokan, ug pagpalambo sa personal nga paagi, makaila kamo og labaw pa sa inyong kaugalingon ug si kinsa gayud kamo. Ang buhat sa pagkahimong disipulo ni Jesukristo mahimong mahagiton, apan kini mao ang labing magantihon nga tumong nga atong mahimo alang sa atong mga kaugalingon.

KALUHA NGA MANAGSOONG BABAYE NAGPALIHOK SA KABATAAN UG KABATAN-ONAN

Ang kabatan-onan sama kaninyo nagsugod na sa pagkakita sa mga panalangin sa pagpaningkamot nga mahimong mas mahisama ni Jesukristo sa inadlaw-adlaw nilang mga kinabuhi. Danika ug Natasha R., 15, gikan sa Ohio, USA, mga kaluha nga managsoong babaye kinsa mihukom sa paghimo lamang niana gayud. Ang ilang papa gikan sa Thailand, ug tungod kay usahay sila mobisita sa pamilya didto, si Danika ug si Natasha mihukom nga sila gustong makakat-on og dugang mahitungod sa Thai nga pagkaon ug pinulongan.

Si Danika mihimo og tumong sa pagkat-on sa pagluto og pipila ka mga resipe sa Thai nga sabaw. Siya namalit alang sa mga sangkap ug nagbansay sa bag-ong paagi sa pagluto uban sa iyang papa. Si Natasha gusto nga makakat-on sa pagpakigsulti sa iyang pamilya didto sa Thailand, busa siya naghimo og tumong sa pagkat-on og usa ka bag-o nga pulong sa Thai matag adlaw. Siya migamit og usa ka website sa pagtabang

sa iyang pagtuon sa pinulongan ug nagbansay sa paglitok sa mga pulong kauban sa iyang papa.

Samtang nagtrabaho si Danika ug si Natasha sa ilang mga tumong, sila gusto nga mopakigbahin sa unsay ilang nakat-unan ngadto sa ubang batan-ong mga babaye sa ilang ward. Ang ilang mga lider mitabang kanila sa pag-organisar og kalihokan sa pagkat-on og dugang mahitungod sa Thailand. Sa kalihokan, si Danika naghimo og sabaw alang sa tanan samtang si Natasha mitudlo kanila og pipila ka mga pulong sa Thai.

Giapil usab sa managsoong babaye ang ilang higala nga si Grace diha sa kalihokan. Si Grace adunay usa ka personal nga tumong nga mahimong mas maa-yong mamulong sa publiko, busa siya mihatag og pasundayag kon unsaon sa paggamit og chopstick aron sila makahigop sa ilang sabaw!

Pinaagi sa pagbansay sa ilang mga tumong ug pagtrabaho uban sa ilang mga lider ug sa ubang batan-ong mga babaye, si Danika ug si Natasha nakahimo sa pagplano og makalingaw nga gabii nga gikalipay uban sa ilang mga higala.

PANALANGIN SA PAG-APIL SA MGA KABATAAN UG KABATAN-ONAN

Si Danika ug si Natasha mipakigbahin nga ilang nadawat ang daghang mga panalangin gikan sa pagpaningkamot sa pagkat-on og dugang mahitungod sa ilang kabilin ug sa pagsaulog niini uban sa ilang pamilya ug sa ubang batan-ong mga babaye. Ang ilang kasinatian wala moabut nga walay mga hagit. Si Natasha nagpasabut, “Ako anaa sa eskwelahan samtang ako nagkat-on og Thai, busa usahay lisud ang pagpangita og panahon sa pagbuhat niini.” Midugang si Danika, “Sa kalihokan, ako dihay gamay lang nga kalisud sa paghimo sa sabaw sa akong kaugalingon tungod kay ang akong papa wala diha.” Apan ang managsoong babaye nagkauyon nga sa katapusan, kini takus sa ilang paninguha.

Si Danika miingon, “Akong nagustuhan nga nakagahin ako og panahon uban ni papa, ug kini mitabang kanako sa pagbati og mas duol ngadto sa akong pamilya.” Mipasabut usab siya, “Ang paghimo ug ang pagtuman sa akong personal nga mga tumong mitabang kanako nga mas mapaduol kang Jesukristo pinaagi sa paghatag kanako og usa ka klaro nga dalan sa pagtabang sa akong kaugalingon ug sa uban. Kay sa magpundok magabii nga walay hinungdan, ako adunay han-ay sa sumbanan nga sundon ug buhaton, ug kana naghatag kanako og dugang nga panahon sa paghunahuna mahitungod ni Kristo.”

Miingon si Natasha nga ang paghimo ug ang pagtuman sa iyang mga tumong “nakahimo gyud kanako sa paghunahuna og lawom mahitungod sa unsay akong gikinahanglan ug gusto nga buhaton aron mahimong mas mapaduol ngadto ni Kristo.” Namatngunan usab niya nga bisan og nabalhin ang iyang pagtutok ngadto sa bag-ong tumong, siya nadasig sa pagpadayon sa pagkat-on og Thai: “Ang akong orihinal nga tumong mao ang pagkat-on og Thai aron ako maka-istorya ngadto sa akong pamilya sa Thailand, busa nagpadayon ako sa pagkat-on og Thai aron ako makasulti ngadto kanila.”

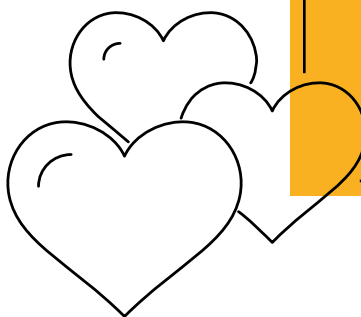
Ang balanse nga pamaagi ni Danika ug Natasha sa ilang personal nga kalamboan nakatabang kanila sa pagkat-on og dugang mahitungod sa kultura sa ilang papa, paglingaw-lingaw uban sa mga higala, ug sa pagpaduol pa sa ilang pamilya ug sa Manluluwas—ug kana mao unsa ang Kabataan ug Kabatan-onan.

Ang inyong pag-apil sa Kabataan ug Kabatan-onan makatabang usab kaninyo sa pagtukod og relasyon uban sa inyong pamilya, sa ubang kabatan-onan ug sa mga miyembro sa ward, ug ilabi na sa Manluluwas samtang kamo nagtutok kon unsaon sa paghimo sa inyong pinakamaayo nga kamo. ■

Mga tabang alang sa Pag-apil sa Kabataan ug Kabatan-onan

Ang labing maayong paagi sa pag-atubang sa inyong pagtubo mao ang mainampoong paghimong personal ang inyong mga tumong aron nga kini mohaum alang kaninyo, sa inyong pamilya, ug sa inyong mga kahimtang. Ania ang pipila ka mga tabang:

- 1. Pagtinguha og personal nga pagpadayag**
Ang Langitnong Amahan mogiya kaninyo samtang kamo magtinguha ug magsunod og inspirasyon.
- 2. Kini dili lamang diha sa Simbahan**
Kamo makakat-on og labing daghan sa Kabataan ug Kabatan-onan kon kamo maghimo og mga plano aron sa pagpauswag sa tanang mga bahin sa inyong mga kinabuhi, dili lamang diha sa mga miting ug mga kalihokan sa simbahan.
- 3. Apila ang Inyong Pamilya**
Ang mga sakop sa pamilya makatabang kaninyo sa pagpalambo sa inyong mga tumong ug sa pagsubay sa inyong pag-uswag.
- 4. Gamita ug Ipakigbahin Unsay Inyong Nakat-unan**
Kon kamo mopakigbahin unsay inyong nakat-unan ngadto sa pamilya, mga higala, ug sa uban, nagtabang kamo sa pagtuman sa sugo sa Ginoo sa pagsangyaw sa ebanghelyo ug sa pagpundok sa nagkatibulaag nga Israel.

An abstract geometric design featuring a dark blue background. A large, light blue, three-dimensional rectangular block is positioned in the upper right, casting a shadow onto the surface below it. The year '2020' is printed in a bold, light blue font on the dark blue background.

2020

moadto ug mobuhat

Lihok diha sa Hugot nga Pagtuo

Sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Young Women

Ang atong tema karon nga tuig nagsentro sa mga pulong nga “moadto ug mobuhat,” usa ka isug nga pahayag nga gihatag pinaagi sa matitud-anong propeta sa Basahon ni Mormon nga si Nephi diha sa 1 Nephi 3:7. Apan tingali ang labing makahupay nga bahin niini nga bersikulo miabut sa dihang si Nephi nagtudlo nga ang Ginoo kanunay nga “moandam og paagi” aron ang lyang buhat matuman.

Ang pagtuo nga ang Dios moandam og paagi alang kaninyo nagagikan sa usa ka dapit sa lawom nga hugot nga pagtuo. Si Nephi nasayud nga kon ang Dios mosugo kaniya sa pagbuhat og usa ka butang, ang Dios usab motabang kaniya sa pagtuman sa buluhaton. Ug kita nasayud nga tungod sa hugot nga pagtuo ug pagsalig ni Nephi diha sa Ginoo, siya nagmalampuson sa pagkuha sa mga palid nga tumbaga.

Sama ni Nephi, kita makabaton og hugot nga pagtuo nga “moadto ug mobuhat” kamo tingali dili kanunay makasabut sa “ngano” luyo sa mga panudlo gikan sa mga lider sa Simbahan o sa mga ginikanan o gani sa mga pag-aghat sa Espiritu Santo. Kini dili kanunay masabut o gani ingon og dili gyud matuman. Apan “sa Dios walay butang nga dili mahimo” (Lucas 1:37). Samtang mopadayon kamo uban sa hugot nga pagtuo, inyong mahibaloan nga ang Dios kanunay adunay usa ka rason ug usa ka plano.

Ang Dios dili gayud mosugo kaninyo sa pagbuhat og usa ka butang nga lyang nahibaloan nga dili ninyo mabuhat. Siya dili gayud mobutang kaninyo aron mapakyas. Apan Siya mahimong mosugo kaninyo sa pagbuhat og usa ka butang nga nagkinahanglan og hugot nga pagtuo ug pagsalig diha sa Espiritu alang sa paggiya.

Ang yawe sa pag-angkon og hugot nga pagtuo nga “moadto ug mobuhat” mao ang pagpalambo og pagsalig. Kon kamo adunay pagsalig diha sa Ginoo, kamo mosalig nga Siya motabang kaninyo sa pagtuman sa buluhaton. Hunahunaa kini—kamo gipadala dinhi sa yuta niini nga panahon tungod kay kamo andam ug makahimo sa pagbuhat sa buhat sa Ginoo dinhi ug karon. Kamo napili sa pagpu-yo niini nga panahon tungod kay ang Ginoo misalig kaninyo.

Ang mga panalangin nga inyong nadawat sa pagbuhat uban sa hugot nga pagtuo ug pagsalig mga talagsaon. Kamo moabut nga makaila sa inyong pagkatawo ug katuyoan sa mas maayong paagi; madugangan ang inyong pagsalig diha ni Jesukristo ug sa lyang Pag-ula; ug kamo masayud nga, uban sa tabang sa Ginoo, kamo igo na. ■

Pagpakasama ni Nephi

Sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Young Men

Sa dihang si Nephi miingon ngadto sa iyang amahan, “Ako moadto ug mobuhat sa mga butang nga ang Ginoo nagsugo” (1 Nephi 3:7), mihatag siya kanato og makadasig nga ehemplo sa hugot nga pagtuo ug makugihon nga pagsunod. Ang pasalig ni Nephi nga moadto ug mobuhat nagagikan sa duha ka importante nga mga hiyas nga tanan kanato makapalambo: ang iyang personal nga pagpamatuod sa Ginoo ug sa iyang mga propeta, ug ang iyang espiritwal nga kalig-on.

Pagpalambo og Pagpamatuod

Si Nephi nagmasulundon tungod kay siya nagtinguha ug nakadawat sa iyang kaugalingong pagpamatuod sa mga sugo sa Ginoo ngadto sa iyang amahan (tan-awa sa 1 Nephi 2:16–20). Nasayud siya nga ang tahas sa pagkuha sa mga palid nga tumbaga mahimo nga lisud. Apan dili sama sa iyang mga igsoon nga lalaki, nasayud siya nga ang Ginoo magauban kaniya ug mag-andam og paagi alang kanila sa pagtuman niini.

Kining hugot nga pagtuo sa Dios ug sa iyang mga propeta mipanalangin ug mipalig-on ni Nephi sa iyang tibuok kinabuhi ug mitabang kaniya sa pagtuman og milagroso nga mga butang. Sama ni Nephi, makahimo kita og dagko nga mga butang sa atong mga kinabuhi samtang kita naningkamot sa pagsunod sa tambag nga atong madawat gikan sa buhing mga propeta, sa mga paghunghong sa Espiritu Santo, ug sa mga kasulatan. Sama pananglit, ang propeta sa Ginoo karon, si Presidente Russell M. Nelson, naghangyo kanato sa pagtabang sa pagpundok sa Israel ug sa pagpangandam alang sa pagbalik sa Manluluwas.¹

Samtang kita magtuon sa pulong sa Dios ug mosunod niini, ang atong hugot nga pagtuo motubo ug mobati kita sulod sa

atong mga kasingkasing og usa ka determinasyon nga mopadayon sa pagkamasulundon, bisan kon nasayud kita nga ang mga butang mga lisud.

Nagpalambo og Espiritwal nga Kalig-on

Ang ehemplo ni Nephi nagtudlo usab kanato mahitungod sa Kristohanon nga hiyas sa paglahutay—naglihok pinaagi sa mga hagit kay sa mangita og sayon nga paagi. Adunay mga panahon sa atong tibuok nga kinabuhi nga kita sugoon sa pagbuhat og malisud ug mapugsanon nga mga butang. Niadto nga mga sitwasyon, kon kita mosalig sa atong hugot nga pagtuo diha kang Kristo ug mopili sa “mas matarung kay sa mas sayon nga sayop,”² kita mapanalanginan.

Kon kamo mag-atubang og lisud nga desisyon o buluhaton, ingon nga nagbaton og “moadto ug mobuhat” nga kinaiya makatabang kaninyo sa paglahutay. Ang matinud-anong pagtubag sa mga giya nga inyong madawat magpakita sa Ginoo nga Siya makahimo sa pagsalig diha kaninyo ug makadugang sa inyong hugot nga pagtuo diha ni Jesukristo.

Samtang kamo matinud-anong mopalambo sa inyong pagpamatuod, sa espiritwal nga kalig-on, ug usa ka “moadto ug mobuhat” nga kinaiya, ang Ginoo mopanalangin kaninyo, molig-on kaninyo, ug mopaluyo kaninyo niini nga tuig ug sa tibuok ninyong kinabuhi. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Russell M. Nelson, “Hope of Israel” (tibuok kalibutan nga debosyonal sa kabatan-onan, Hunyo 3, 2018), [HopeOfIsrael.ChurchOfJesusChrist.org](https://www.HopeOfIsrael.ChurchOfJesusChrist.org).
2. Thomas S. Monson, “Mga Pagpili,” Abr. 2016 nga kinatibuk-ang kompenensya.

Ang Pag-abli sa Gahum sa **BASAHON** *ni* **MORMON**

Ni Symmony Ann Park

Samtang didto ako sa misyon sa Pilipinas, ang akong kompanyon ug ako mitudlo og usa ka labing gamhanan nga leksyon mahitungod sa importansya sa inadlaw nga pagtuon sa Basahon ni Mormon. Sa katapusan sa leksyon, ang akong kompanyon mihatag og usa sa labing gamhanan nga pagpamatuod kabahin sa pagtuon sa kasulatan nga akong nadungog sukad. Mipamatuod siya nga ang pagbasa sa Basahon ni Mormon midugang og usa ka bag-o nga gahum ngadto sa iyang kinabuhi nga dili nimo mapasabut.

Kini klaro nga ang iyang kasinatian sa Basahon ni Mormon nakapausab sa iyang kinabuhi, ug gusto ko niana sa akong kaugalingon mismo.

Mihukom ako nianang gabii nga ako mobasa sa Basahon ni Mormon pag-usab. Gikan sa sinugdanan.

Migahin ko og daghang panahon pagluhod sa pagpasabut ngadto sa Dios nga ako gusto nga makasinati og pagkakabig ug sa gahum nga moabut gikan sa Espiritu Santo.

Ang tubag nga akong nadawat mao: Basa. Basa lang.

Busa mao kana ang akong gibuhay. Misugod ako sa pagbasa uban ang determinasyon. Mihatag ako og espesyal nga pagtagad sa matag bersikulo, kapitulo, ug pahina. Samtang ako nagbasa, ako nakakaplag og mga bersikulo nga mitubag sa akong mga pangutana, mihupay sa akong mga kabalaka ug mitabang sa pagkuha sa mga palas-anon niadtong akong gitudloan.

Human sa mga usa ka bulan, nakaamgo ako nga usa ka butang sulod kanako nagkausab. Ang akong gahum sa paghigugma sa uban milambo; ug ako dihay dugang nga paglaum sa umaabut; naka-himo ako sa pagtrabaho og maayo ug mas dugay sa matag adlaw; mas nakatutok ako sa mga buhat; ug misugod ako sa pagbati og tumang hingpit nga kalipay.

Usa ka adlaw sa akong pagtuon nakaagi ako og kinutlo gikan ni Presidente Ezra Taft Benson (1899–1994), kanhi presidente sa Simbahan: “Adunay gahum diha sa [Basahon ni Mormon] nga mosugod sa pagdagayday sa inyong mga kinabuhi sa higayon nga sugdan ninyo ang tinuoray nga pagtuon sa basahon. . . . Kon kamo nagsugod sa pagkagutom ug pagkauhaw niadto nga mga pulong, kamo makakaplag og kinabuhi nga mas mabungahon kaayo.”¹

Samtang ako nagpadayon sa pagtuon, nagsugod ako sa pagkasabut ko unsay buot niyang ipasabut. Ako *nga* nakita ang kinabuhi nga mas mabungahon.

Sa paghinumdom, nakombinser ako nga ang usa sa mga rason nga akong gibutang kauban niana nga kompanyon mao nga aron ako maanaa niana nga gabii aron makapaminaw sa iyang pagpamatuod. Gibati nako nga ingon og ang tanan nga maayong mga bahin sa kinabuhi—gugma, paglaum, pagsalig, kakugi, determinasyon, ug hingpit nga kalipay—gipadako.

Dihay usa ka bag-ong kahayag sa akong kinabuhi, ug ako nasayud nga kini tinuod. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Arizona, USA.

Unsaon Ninyo sa Paghubad sa Gahum sa Basahon ni Mormon sa Inyong Kinabuhi?

1. Basa matag adlaw.
2. Pagtuon pinaagi sa hilisgutan.
3. Gamita ang manwal sa pagtuon.
4. Makighisgot ngadto sa uban.

“Mosaad ko kaninyo nga kon mainam-puon kamo nga magtuon sa Basahon ni Mormon *kada adlaw*, makahimo kamo og mas maayong mga desisyon—*kada adlaw*.”²

MUBO NGA MGA SULAT

1. Ezra Taft Benson, “The Book of Mormon—Keystone of Our Religion,” *Ensign*, Nob. 1986, 7.
2. Russell M. Nelson, “Ang Basahon ni Mormon: Unsa Kaha ang Imong Kinabuhi Kon wala Kini?” *Liahona*, Nob. 2017, 60.

Ako Moadto ug Mobuhat

Mahunahunaon ♩ = 78

2020 Tema nga Kanta sa Kabatan-onan

Mga Pulong ug Musika ni Nik Day

4

A C#m F#m

4

8

1. Bi - san a - sa a - ko, A - ko na - hi - ba - lo.
2. Kon a - ko ma - lu - ya ug daw na - bug - a - tan,

4

D A C#m

7

8

Man - lu - lu - was i - ka - u - ban ko. Sa 'kong ka - lis - da - nan.
Hu - na - hu - na - on na - ko Si - ya. *(Ta - as man ang pa - naw,)

7

F#m D A

10

8

— Ka - nu - nay'ng gi - ya - han. Sa - ad N'ya a - ko di ta - lik - dan. Bug - at
gug - ma Ni - ya mo - ba - yaw— Gug - ma nga wa - lay ka - ta - pu - san. I - ha -

10

C#m F#m D

13

8

man gi - pas - an I - ya kong ta - ba - ngan. Un - sa may i - su - go
tag N'ya, ang ta - nan kong ki - na - hang - lan. Un - sa may i - su - go

13

Bm⁷ A E Bm⁷

16

8

N'ya, mo - ad - to a - ko. Ug bu - ha - ton ko. Bi - san a - ko'g
N'ya,

16

D A C#m

19

8

ta - lik-dan, sa ka - li - bu - tan. Sa-yud ko'ng kon sun - don S'ya, mo - tu - o Ni -

19

F#m D A

22

8

ya, I - ya kong ta - ba - ngan, ug I - yang gi - ya - han. I - yang gi - ya -

22

C#m F#m D

To Coda ☪

25 1. 2.

han. han tad-las sa ka - pa - ta - gan, ta-bok sa ka - da-ga -

25 A E F#m

28 tan. Kon I - yang pag - bu - ot, Sun - don ko Si - ya.

28 E⁷ A

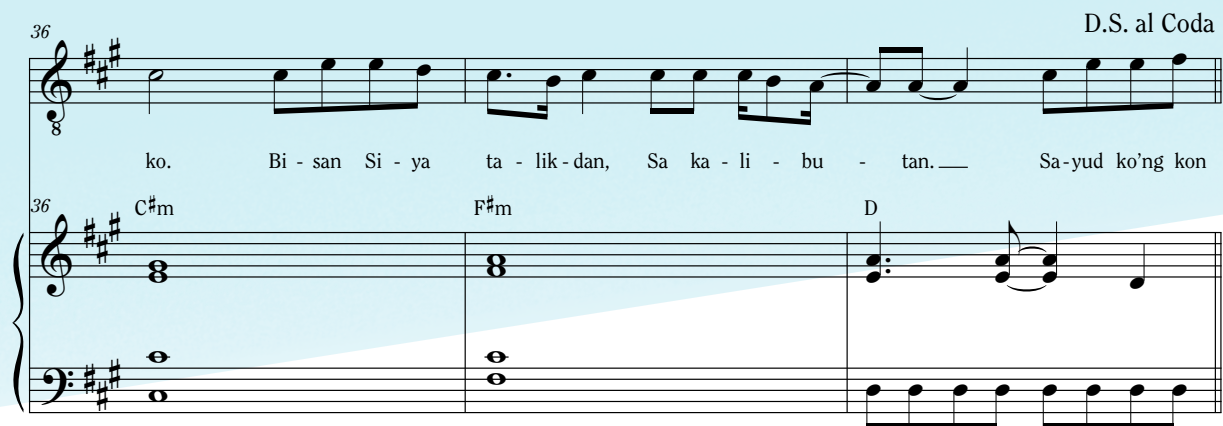
30 Mo - bu - hat ko's i - su - go Ni - ya, tul - tu - lan Ni - ya ko

30 D E

32 sa yu - tang sa - ad. Mo-ad - to a - ko. Ug bu - ha - ton

32 Bm⁷ D E A

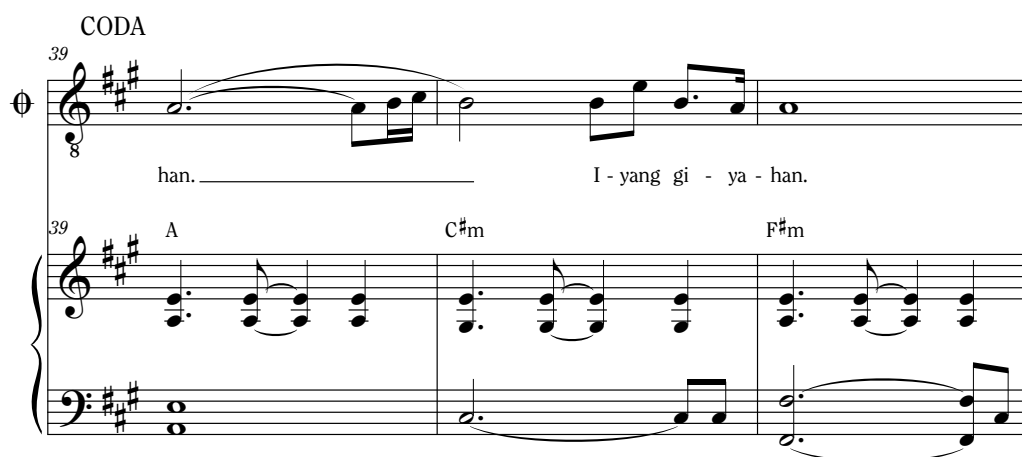
36 D.S. al Coda

ko. Bi - san Si - ya ta - lik - dan, Sa ka - li - bu - tan. Sa-yud ko'ng kon

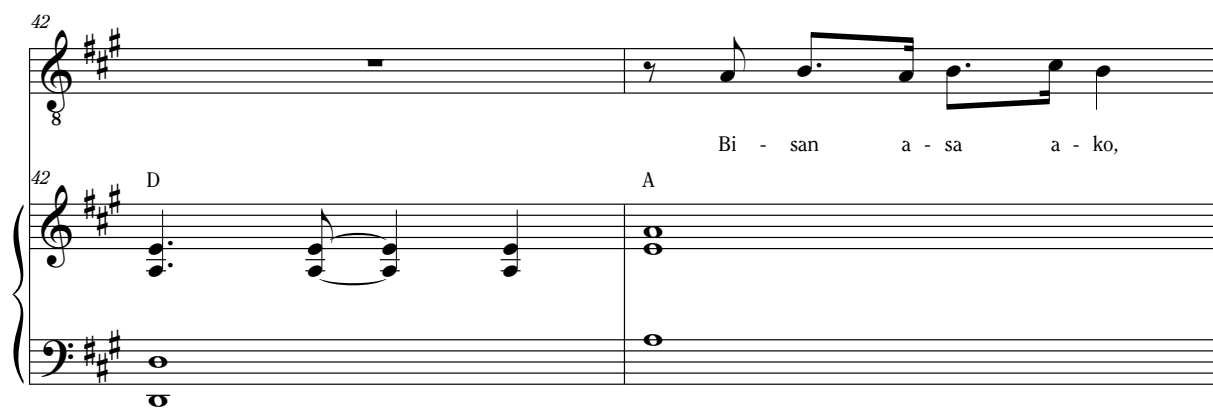
CODA

39

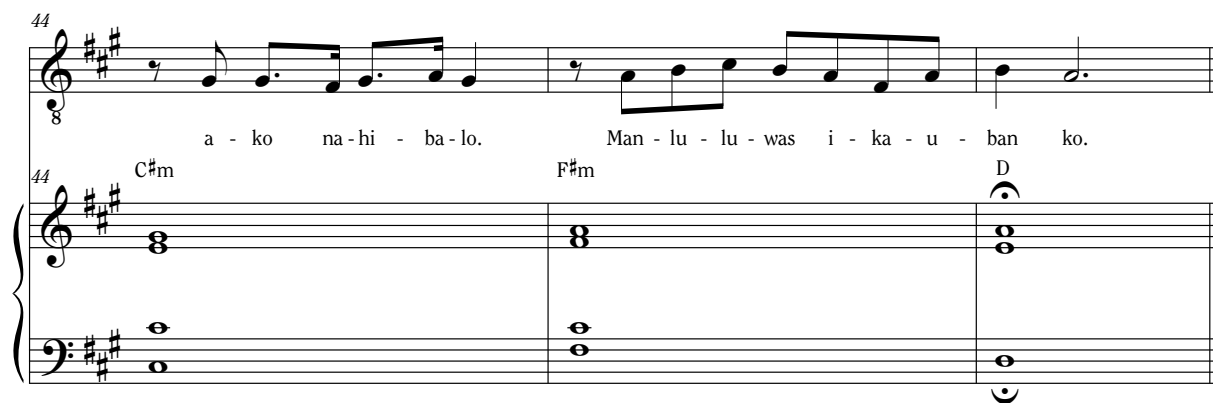
han. I - yang gi - ya - han.

42

Bi - san a - sa a - ko,

44

a - ko na - hi - ba - lo. Man - lu - lu - was i - ka - u - ban ko.

Moadto ug Mobuhat uban sa Pagsalig sa Dios

Ni Presidente Henry B. Eyring

Ikaduhang Magtatambag sa
Unang Kapangulohan

Ang batan-on nga si Nephi sa Basahon ni Mormon nagdasig kanato og usa ka tinguha sa pagpalambo og pagsalig diha sa Ginoo sa pagsunod sa Iyang mga sugo. Si Nephi miatubang og kakuyaw ug posibling kamatayon sa dihang siya misulti niini nga mga pulong sa pagsalig nga kita makahimo ug kinahanglan nga mobati og kalig-on sa atong kasingkasing: “Ako moadto ug mobuhat sa mga butang nga ang Ginoo nagsugo, kay ako nasayud nga ang Ginoo dili mohatag og mga sugo ngadto sa mga katawhan, gawas kon siya moandam og paagi alang kanila nga sila unta makatuman sa butang diin siya misugo kanila” (1 Nephi 3:7).

Kana nga pagsalig nagagikan sa pagkaila sa Dios. Labaw sa ubang mga tawo sa yuta, kita, pinaagi sa mahimayaong mga hitabo sa Pagpahiuli sa ebanghelyo, mibati og pasalamat alang sa unsay gipadayag sa Dios mahitungod sa Iyang Kaugalingon nga kita unta mosalig Kaniya.

Alang kanako misugod kini kaniadtong 1820 sa usa ka batang lalaki diha sa kakahoyan sa usa ka umahan sa estado sa New York. Ang batang lalaki, si Joseph Smith Jr., milakaw ngadto sa usa ka hilit nga dapit ug miluhod aron mag-ampo uban sa hingpit nga pagsalig nga ang Dios motubag. Matag higayon nga mobasa ako sa iyang asoy, ang akong pagsalig sa Dios ug sa Iyang mga sulugoon molig-on:

“Ako nakakita og usa ka dako nga gilis sa kahayag ibabaw gayud sa akong ulo, labaw sa kahayag

sa adlaw, nga nag-anam og paubos hangtud kini midapat kanako.

“... Sa diha nga ang kahayag midapat kanako ako nakakita og duha ka Personahe, kansang kahayag ug himaya dili mahulagway, nagtindog ibabaw kanako diha sa kawanangan. Usa kanila misulti ngari kanako, nagtawag kanako sa akong ngalan ug miingon, nagtudlo ngadto sa lain—*Kini mao ang Akong Hinigugmang Anak. Paminaw Kaniya!*” (Joseph Smith—Kasaysayan 1:16–17).

Ang Amahan mipadayag kanato nga buhi Siya, nga si Jesukristo mao ang Iyang Bugtong Anak, ug nga Siya nahigugma kanato igo sa pagpadala niana nga Anak aron sa pagluwas kanato. Ug tungod kay ako adunay pagpamatuod nga Iyang gitawag kanang batang lalaki isip propeta, misalig ako sa Iyang mga apostoles ug mga propeta karon ug niadtong ilang gitawag aron sa pagserbisyo sa Dios.

Kamo nagpakita sa inyong pagsalig sa Dios kon kamo maminaw uban sa tinguha sa pagkat-on ug sa paghinulsol ug dayon moadto ug mobuhat sa bisan unsay Iyang gisugo. Kon kamo mosalig sa Dios igo sa pagpaminaw sa Iyang mga mensahe sa pagdasig, pagkorihir, ug direksyon gikan sa Iyang mga sulugoon, kamo makakaplag niini. Ug kon kamo dayon moadto ug mobuhat sa unsay gusto Niyang ipabuhat kaninyo, ang inyong gahum sa pagsalig Kaniya motubo, ug moabut ang panahon nga kamo mapuno sa pagpasa-lamat nga masayud nga Siya misalig kaninyo. ■

Gikan sa Oktubre 2010 nga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya.

moadto ug mobuhat

“Ug nahinabo nga ako, si Nephi, miingon ngadto sa akong amahan: Ako moadto ug mobuhat sa mga butang nga ang Ginoo nagsugo, kay ako nasayud nga ang Ginoo dili mohatag og mga sugo ngadto sa mga katawhan, gawas kon siya moandam og paagi alang kani-la nga sila unta makatuman sa butang diin siya misugo kanila.”

1 NEPHI 3:7

ANG SIMBAHAN NI
JESUKRISTO
SA MGA SANTOS
SA ULAHING MGA ADLAW

ChurchofJesusChrist.org/youth

Higala

Basaha ang
**Basahon ni
Mormon!**

Tan-awa sa pahina H12

Ni Presidente
Russell M.
Nelson

Ang Bililhon nga Basahon ni Mormon

Unsa ka bililhon ang Basahon ni Mormon diha kanimo? Kon itanyag kanimo ang mga diamante o mga ruby o ang Basahon ni Mormon, hain ang imong pilion? Ang Basahon ni Mormon sa pagkatinuod mao ang pulong sa Dios. Nagtudlo kini mahitungod ni Jesukristo.

Ako nagdapit kanimo sa pagbasa sa Basahon ni Mormon kada adlaw. Pag-ampo ug paghunahuna mahitungod sa unsay imong gikat-unan. Samtang imong buhaton kini, ako nagsaad:

Gipahiangay gikan sa
“Ang Partisipasyon sa mga
Sister sa Pagpundok sa
Israel,” Liahona, Nob. 2018,
68–70; ug “Ang Basahon ni
Mormon: Unsa kaha ang
Imong Kinabuhi Kon wala
Kini?” Liahona, Nob. 2017,
60–63.

Bation nimo nga mas duol sa Manluluwas.

Makahimo ka og mas maayong mga desisyon—kada adlaw.

Ang Langitnong Amahan motabang ug modasig kanimo.

Makahimo ka sa pagbuntog sa mga tintasyon.

Kini mohupay kanimo, mohimo kanimo nga lig-on, ug modasig kanimo.

Mga kausaban ug mga milagro mosugod sa pagkahitabo!

Unsa ka Bililhon Ang Basahon ni Mormon nganha Kanimoo?

Niini nga tuig kami mangolekta og mga istorya, mga litrato, ug mga drowing mahitungod sa bililhon nga Basahon ni Mormon. Kini among i-display ug imantala ang pipila kanila diha sa magasin!

Ari K., edad 9, Nuevo León, Mexico

Sa dihang nakakat-on ko sa pagbasa, ang akong inahan mihatag kanako og Basahon ni Mormon ug mihangyo kanako sa pagbasa niini isip pagpangandam alang sa akong bunyag. Sukad niana, ako nagbasa niini matag adlaw. Ang akong paborito nga istorya mao ang dihang nakita ni Lehi ang Liahona.

Keyla S., edad 7,
Siyudad sa Mexico, Mexico

"Tree of Life,
[Kahoy sa Kinabuhì]"
Russell K., edad 8,
North Carolina, USA

Mihatag ako og Basahon ni Mormon sa usa sa akong mga klasmeyt sa eskwelahan.

Felipe M., edad 9,
São Paulo, Brazil

IPADALA KANAMO ANG INYONG ART O KASINATIAN!

1. Pagdrowing og hulagway, pagkuha og litrato o pagsulat mahitungod sa Basahon ni Mormon.
2. Ipadala kini kanamo! Tan-awa ang luyo nga hapin sa pagsusi kon unsaon.
3. Tan-awa ang *Higala* kada bulan aron makita kon sa unsang paagi nagsunod ang mga bata sa pagdapit ni Presidente Nelson sa pagbasa sa Basahon ni Mormon.

Batbayar ug ang Basahon

Ni Richard M. Romney

Mga Magasin sa Simbahan
(Gibase sa tinuod nga istorya)

Usa kadto ka mahangin nga adlaw sa Mongolia. Ang siyam ka tuig nga si Batbayar naglakaw pauli gikan sa hunungan sa bus human sa klase. Iyang gigunitan og maayo ang iyang kupo sa ka kusog sa hangin. Maayo gani, dili kini layo sa balay sa iyang mga apohan, diin siya mipuyo.

“Hi!” Miingon si Batbayar sa iyang pagsulod.

“Maayong pag-abut sa balay,” miingon si Lola.

“Mihimo ako og pipila ka *khuushuur* para sa merienda.”

“Salamat!” Si Batbayar mikuha og usa sa mga init, halang nga karneng mga empanada.

“Hulat! Ayaw og kaon bisan unsa hangtud moabut dinhi ang mga misyonaryo,” miingon si Lolo. “Hapit na sila moabut.”

Gusto niini si Batbayar nga ang mga misyonaryo gikan sa simbahan ni Lolo ug Lola moanha aron sa pagbisita. Siya kanunay daghan og nakat-unan gikan kanila. Apan adunay usa lang ka problema.

“Sila mohangyo ba kanako sa pagbasa sa Basahon ni Mormon pag-usab?” Nangutana si Batbayar. “Ang pagbasa lisud alang kanako.”

“Mao kana nganong sila magdala og laing basahon karon,” miingon si Lola.

“Unsa nga basahon?” Miingon si Batbayar.

“Makita nimo,” miingon si Lolo.

Sa wala madugay miabut ang mga misyonaryo. Nangaon sila og dungan sa lami nga karneng empanada ni Lola. Dayon

si Batbayar miingon, “Miingon si Lola nga gidad-an ko ninyo og basahon.”

“Nagtuo ko nga ganahan ka niini nga basahon,” miingon si Sister Heitz. “Kini adunay daghang mga hulagway.”

Gitan-aw ni Batbayar ang hapin. *Mga Istorya sa Basahon ni Mormon*, kini miingon. Usa ka hulagway diha sa hapin mipakita og mga tawo nga nagtukod og barko.

“Nakahinumdom ko niana nga istorya,” miingon Batbayar. “Ang tawo dili makahibalo kon unsaon sa paghimo og barko. Mao nga nag-ampo siya. Ug ang Dios mitabang kaniya.”

“Tinuod kana,” miingon si Sister Enkhtuya. “Sulayan ba nimo pagbasa kini nga basahon? Dayon mahimo kang mag-ampo aron masayud kon unsay gitudlo niini tinuod ba.”

“Akong buhaton,” misaad Batbayar.

Nianang gabhiona mibasa siya gikan sa basahon nga may mga hulagway. Siya mibasa sa istorya bahin sa barko. Dayon nag-ampo siya. Nakatulog siya nga naghunahuna mahitungod sa tawo kinsa mitukod sa barko ug sa unsang paagi ang Dios mitabang kaniya.

nga may mga Litrato

Sukad niadto, matag gabii si Batbayer nagbasa og istorya. Dayon nag-ampo siya. Ug matag gabii, makatulog siya nga naghunahuna mahitungod sa unsay iyang gibasa.

Kon ang mga sister nga misyonaryo moanha pag-usab, tudloan nila si Batbayer og dugang mahitungod ni Jesukristo. Si Batbayer nakakat-on mahitungod sa mga propeta. Iyang nakat-unan ang mahitungod sa mga sugo sa Dios. Nagpadayon siya sa pag-adto sa simbahan uban ni Lola ug Lolo. Ug siya nagpadayon sa pagbasa ug sa pag-ampo.

Usa ka adlaw si Batbayer adunay usa ka importanteng butang nga isulti ngadto sa iyang mga apohan. “Sa dihang akong gibasa ang mga istorya sa basahon nga may mga hulaghway, ang akong kasingkasing miba-ti og ka maayo,” miingon siya. “Kon ako mag-ampo, gibati nako nga sila mga tinu-od. Nagtuo ako nga kinahanglan akong magpabunyang.”

Karon, si Batbayer usa ka miyembro sa Simbahan. Nahimo siya nga mas maayo ug mas maayo sa pagbasa. Ug sa gihapon siya nagbasa sa Basahon ni Mormon kada gabii! ●

Giunsa pagtabang sa mga misyonaryo si Batbayer? Kinsa ang mitabang kanimo?

Hello
gikan sa
Mongolia!

**Kami si
Margo ug
Paolo.**

**Nagbiyahe
kami sa tibuok
kalibutan aron
makakat-on mahitungod
sa mga anak sa Dios.
Kuyog namo samtang
nagbisita mi sa
Mongolia!**

Adunay mga 3 ka milyon nga mga tawo sa Mongolia ug mga 12,000 ka mga miyembro sa Simbahan. Unsa ang inyong nabantayan niini nga litrato nga sama sa inyong pamilya? Unsa ang nalahi?

Ang **Mongolia** anaa sa Asia, tunga-tunga sa China ug Russia.

Adunay daghan pang mga kabayo sa Mongolia kay sa mga tawo! Ang mga kasaulogan sa Mongolia adunay karera sa kabayo, pagpanâ, layog, sayaw, ug lamian nga pagkaon.

Kini mao ang *Mopmohpi Hom*, ang Basahon ni Mormon.

Daghang mga pamilya sa Mongolia nagpuyo sa ulohang siyudad, ang Ulaanbaatar.

Ang ubang mga pamilya nagpuyo sa kaumahan. Sila nagpuyo sa mga tolda nga gitawag og *mga ger* ug panon sa mga hayop sama sa mga yak, mga kabayo ug mga kamelyo.

Ang mga yak sama sa baka, lamang mas daghan og buhok!

Himamata ang pipila sa among mga higala gikan sa Mongolia!

Nasayud ako nga si Jesukristo mao ang Anak sa Dios ug nga Siya nahigugma kanako ug sa tanang mga bata bisan asa. Ganahan ko nga moadto sa simbahan ug sa Primary, tungod kay kon ako moadto didto makakat-on ko mahitungod ni Jesus.

Bilegt, edad 7

Nasayud ko nga kita adunay buhi nga propeta, si Presidente Russell M. Nelson. Gitudlo niya ang mga butang nga tinuod.

Gerelchimeg, edad 4

Salamat sa pagsuroy sa Mongolia uban kanamo. Magkita-kita sa sunod higayon!

Taga Mongolia ka? Sulati mi! Ganahan mi nga makabati gikan kanimo!

**Ni Sister
Joy D. Jones**
Kinatibuk-ang
Presidente sa
Primary

Moarang-arang og Gamay Kada Adlaw

Sa dihang bata pa ako, mitugtog ako og biyolin. Gusto ko niini nga motingog og nindot. Gusto ko nga motugtog alang sa akong mga ginikanan ug makasulti sila, “Oy, Joy, kanindot niana!” Apan wala kini motingog og nindot. Ni agik-ik kini!

Usahay kon dili ako magbansay, ang akong magtutudlo moingon, “Joy, nagpraktis ka ba niini nga semana?” Kini nakapahimo kanako sa pagbansay aron ako makatugtog og maayo inig ka sunod semana.

Sa paghinumdom, ang pagtugtog sa biyolin usa ka maayong kasinatian tungod kay kini malisud. Bisan tuod dili ako kanunay ganahan nga magbansay, daghan ako og nakat-unan gikan sa paghimo og tumong sa pagbansay og gamay matag adlaw.

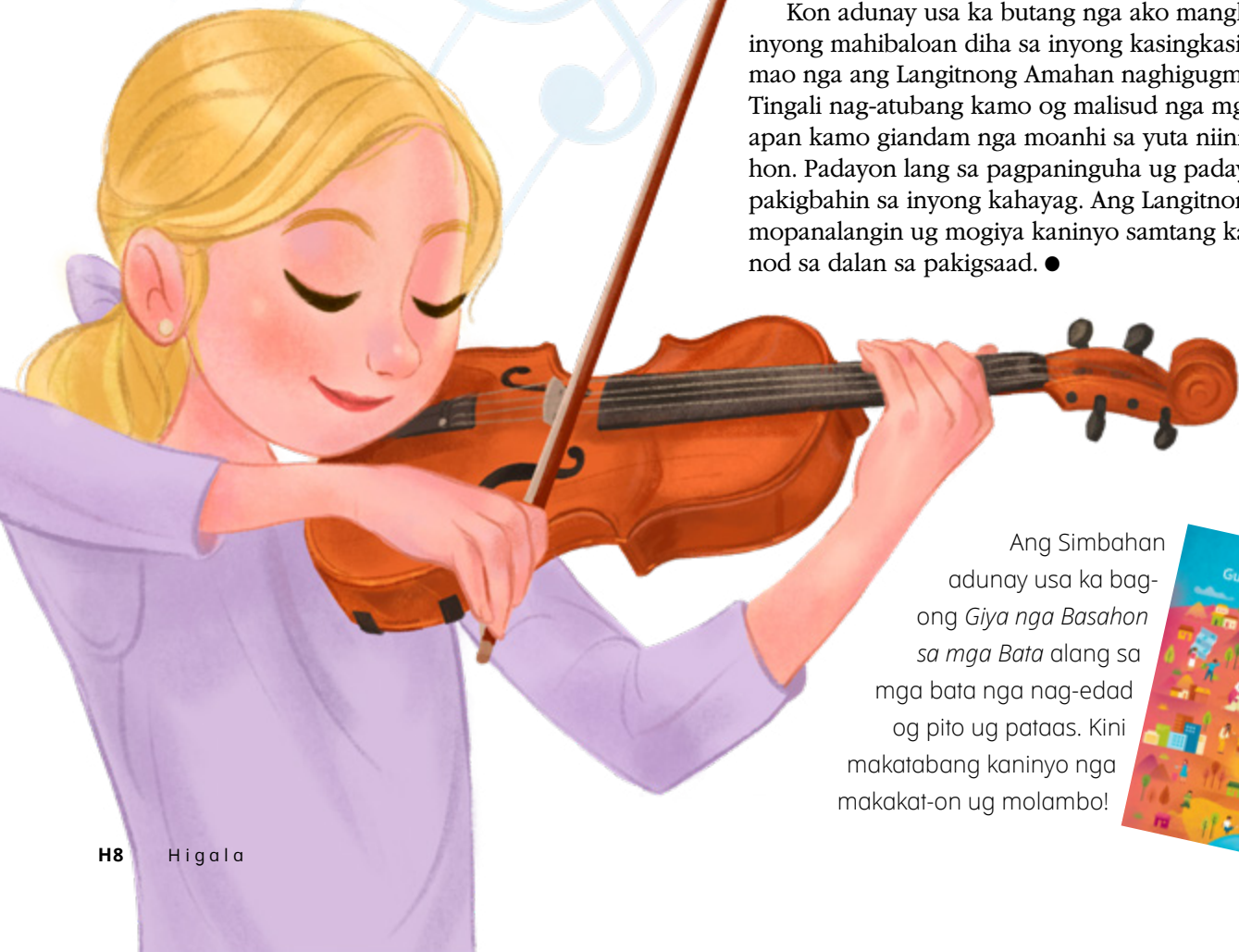
Mao kana ang unsay akong gipanghinaut nga inyong pagabuhaton. Paningkamot sa pagbuhat og aran-arang og gamay kada adlaw. Ang Langitnong Amahan wala magpabut kaninyo nga buhaton ang tanan dihadhiha dayon. Ang kinabuhi mao ang pagkat-on ug pagtubo og gamay sa hinay-hinay. Siya gusto kaninyo nga magpadayon sa pagpaninguha. Ug Siya gusto nga kamo malipay sa pagtubo!

Usahay kita mopig-ot sa atong mga kaugalingon. Kita naghunahuna, “napakyas ako. Dili ako makahimo niini,”

ug dayon kita moundang. Apan ang Manluluwas nag-ingon, “Padayon. Ania ra Ako dinhi aron sa pagtabang kaninyo!” Tungod ni Jesukristo, kita dili kinahanglan nga mobuhat niini nga mag-inusara.

Kita makatindog ug makasulay pag-usab uban sa Iyang panabang. Mao kana kon unsa ang kinabuhi.

Kon adunay usa ka butang nga ako manghinaut nga inyong mahibaloan diha sa inyong kasingkasing, kini mao nga ang Langitnong Amahan naghigugma kaninyo. Tingali nag-atubang kamo og malisud nga mga butang, apan kamo giandam nga moanhi sa yuta niini nga panahon. Padayon lang sa pagpaninguha ug padayon sa pagpakigbahin sa inyong kahayag. Ang Langitnong Amahan mopanalangin ug mogiya kaninyo samtang kamo nagsunod sa dalan sa pakigsaad. ●

Ang Simbahan adunay usa ka bag-ong *Giya nga Basahon sa mga Bata* alang sa mga bata nga nag-edad og pito ug pataas. Kini makatabang kaninyo nga makakat-on ug molambo!

Nagtubo Sama ni Jesus

Mahimo nimong gamiton ang bag-ong *Personal nga Kalamboan: Giya nga Basahon sa mga Bata* aron sa pagtabang kaninyo nga molambo sa paagi nga si Jesus mitubo sa dihang Siya sama sa inyong edad. Kini usa usab ka makalingaw nga paagi sa pagsulay og bag-ong mga butang!

Espiritwal

Si Jesus mitubo sa kahimuot sa Dios.

Sosyal

Si Jesus mitubo sa kahimuot sa tawo.

Pisikal

Si Jesus mitubo sa gidak-on.

Intelektwal

Si Jesus mitubo sa kaalam.

“Si Jesus mitubo sa kaalam ug sa gidak-on ug sa kahimuot kaniya sa Dios ug sa tawo” (Lucas 2:52).

Ang Pagpangayo og Pasaylo

**Minchan K., edad 11,
Gyeonggi-do, South Korea**

Usa ka adlaw sa eskwelahan, pipila sa akong mga klasmeyt nagbugal-bugal sa laing estudyante pinaagi sa pagtawag kaniya og mga ngalan. Kini ingon og makalingaw, busa miapil ako kanila. Sulod sa pipila ka semana, ako nagbugal-bugal kaniya uban sa akong mga higala.

Pipila ka semana ang milabay, ang batang lalaki misulti kanako kon unsay iyang gibati. Nasakitan siya sa among mga pulong bisan kon siya nagpakaaron-ingnon og wala siya magpakabana nga kami mibugal-bugal kaniya. Siya miingon nga siya mihilak matag gabii. Hapit ako mohilak sa dihang siya misulti kanako. Ako gusto nga motabang kaniya ug nakahukom nga mangayo og pasaylo alang sa unsay akong gisulti ngadto kaniya.

Busa pagkasunod adlaw, ako miduol ngadto kaniya ug giagbayan ko siya. Miingon ko, “Pasayloa gyud ko nga nagbugal-bugal ko kanimo.” Mitando siya sa akong

pulong, ug ang iyang mga mata napuno sa luha. Apan ang ubang mga bata sa gihapon nagbugal-bugal kaniya. Dayon akong nahinumduman ang akong nakat-unan sa akong klase sa Primary: pilia ang matarung.

Giingnan nako ang akong mga klasmeyt nga maisugon, “Hunong sa pagbugal-bugal kaniya! Nasayud ba mo kon unsa kasakit kini alang kaniya? Palihug pangayo mo og pasaylo alang sa unsay inyong nabuhat ug amigoha siya.”

Apan dili sila mausab niana ka dali. Hinoon, sila nasuko kanako ug miingon, “Unsa ang nahitabo kanimo sa kalit lang? Ikaw mibugal-bugal usab kaniya!”

Gibati gihapon nako ang kangil-ad sa unsay akong nabuhat kaniadto. Busa miingon ako, “Nangayo na ako og pasaylo kaniya. Gusto ko nga makasabut mo kon unsa ang gibati niya ug hunong na usab og bugal-bugal kaniya.”

Usa kanila miingon og pasayloa, ug kaming tulo nahimong maayong managhigala. Pipila ka mga tawo sa gihapon nagbugal-bugal kaniya, apan mas maayo ang iyang pamati tungod kay anaa mi. Ako mopili sa matarung pinaagi sa pagtabang og higala nga nanginahanglan. ●

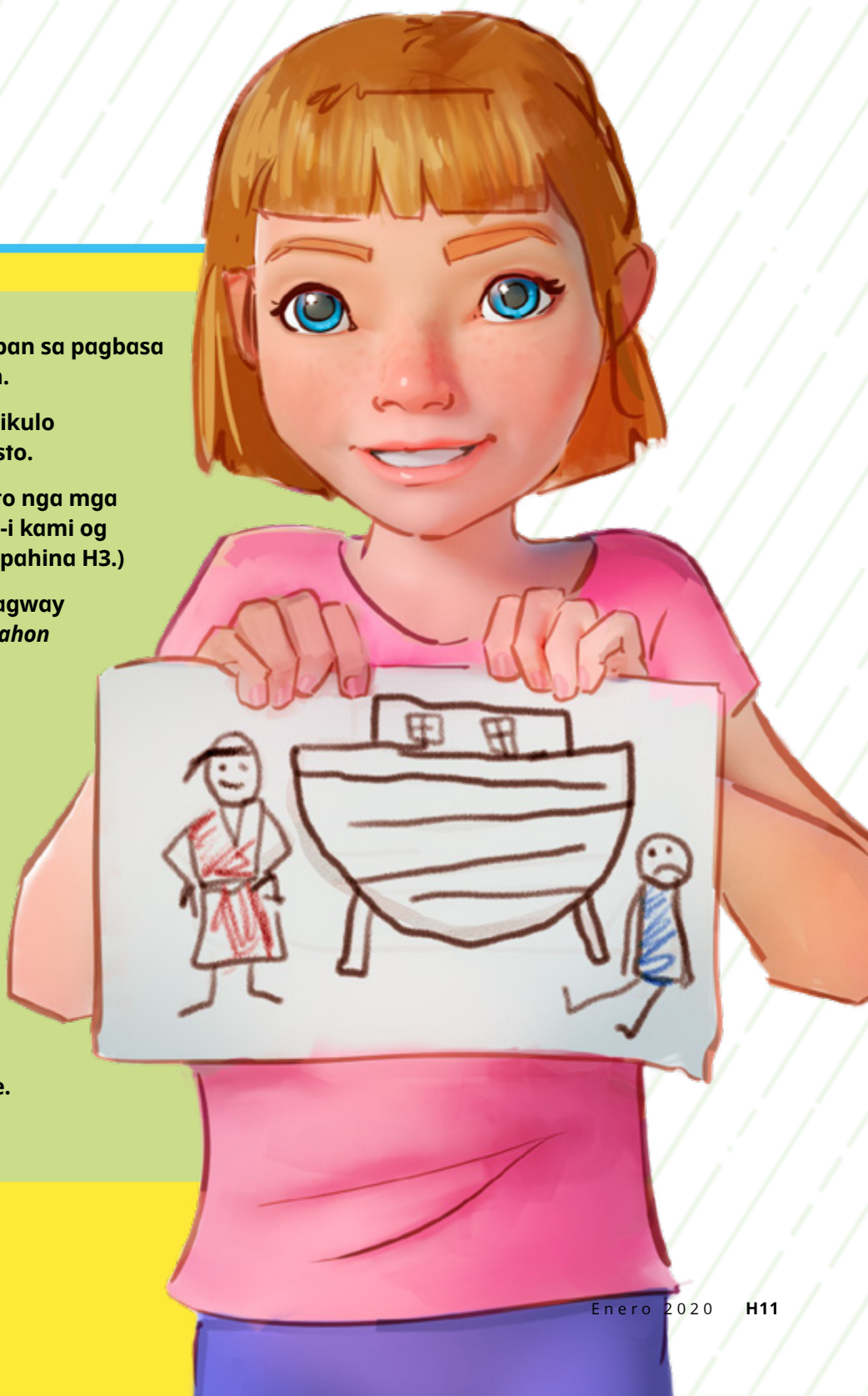

HAGIT SA PAGKAMABINATION

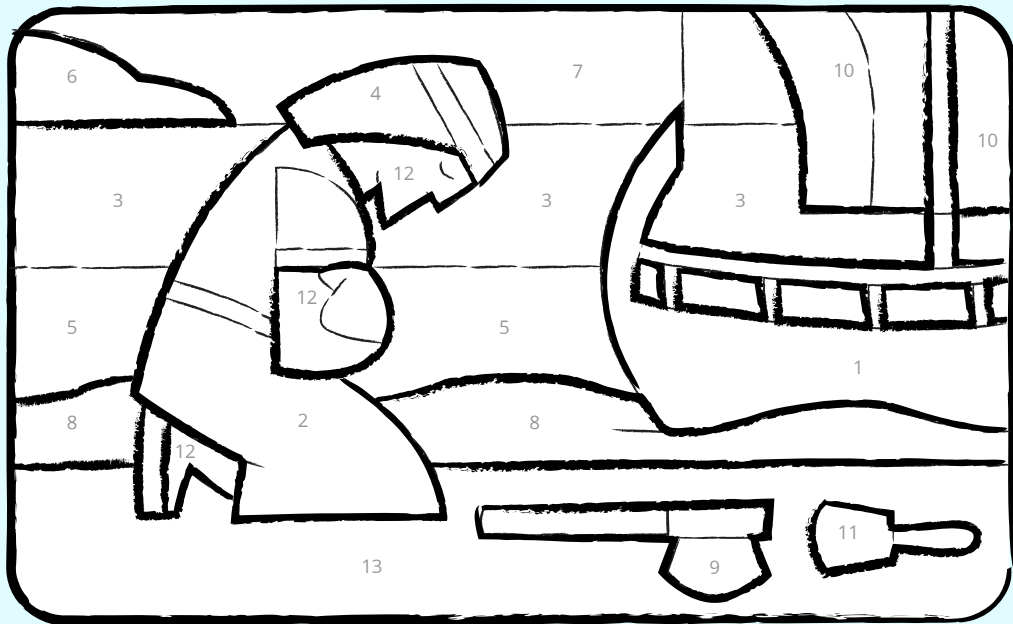
Kon kamo makakita og usa ka bag-ong bata sa eskwelahan o sa Primary, pahiyom ug sulti og hello.

8 ka mga ideya alang sa Pagbasa sa Basahon ni Mormon

1. Pangita og usa ka kauban sa pagbasa ug pagbasa og dungan.
2. Markahi ang mga bersikulo mahitungod ni Jesukristo.
3. Pagdrowing og paborito nga mga talan-awon. (Ug padad-i kami og hulagway! Tan-awa sa pahina H3.)
4. Basaha gikan sa gihulagway nga *Mga Istorya sa Basahon ni Mormon*.
5. Gamita ang tsart nga koloranan diha sa pahina H12.
6. Paminaw sa mga kasulatan diha sa Gospel Library nga app.
7. Idula ang paborito nga mga istorya.
8. Tan-awa ang mga video sa Basahon ni Mormon diha sa online.

Niining tuiga kamo makasunod uban sa *Dali, Sunod Kanako* nga mga leksyon pinaagi sa pagbasa sa mga bersikulo alang sa matag semana diha sa pahina H14. Dayon kolori ang katukma nga luna niini nga mga pahina. Ang imong pagpamatuod ni Jesukristo molambo samtang ikaw magbasa sa Basahon ni Mormon!

Makabasa Ako sa

MGA PAGHULAGWAY NI NASAN HARDCASTLE

Basahon ni Mormon

Tsart sa Pagbasa sa Basahon ni Mormon

Kini nga mga bersikulo sa kasulatan mobagay sa *Dali, Sunod Kanako* nga mga leksyon alang sa matag semana sa 2020.

1. Pasiuna sa Basahon ni Mormon, mga parapo 1, 8-9	18. Mosiah 8:16-18	36. Helaman 13:2-3; 14:2-8
2. 1 Nephi 3:7; 4:1, 4-8, 17, 38	19. Mosiah 13:1-5	37. 3 Nephi 1:8-15
3. 1 Nephi 8:10-12, 19-22	20. Mosiah 18:1, 8-16	38. 3 Nephi 11:8-17
4. 1 Nephi 11:1-6, 24-27	21. Mosiah 27:23-26	39. 3 Nephi 12:13-16
5. 1 Nephi 16:18-20, 23-24, 28-31	22. Alma 2:27-31	40. 3 Nephi 17:6-10, 20-24
6. 2 Nephi 2:25-28	23. Alma 5:14-16	41. 3 Nephi 19:25-28
7. 2 Nephi 9:49-52	24. Alma 8:14-22	42. 3 Nephi 20:3-9
8. 2 Nephi 25:23, 26, 29	25. Alma 14:26-28	43. 3 Nephi 27:3-10
9. 2 Nephi 27:23-26	26. Alma 19:16-17, 28-30	44. Mormon 1:2-5
10. 2 Nephi 31:4-12, 20	27. Alma 26:12-16	45. Mormon 9:21-25
11. Jacob 4:6-8, 12-13	28. Alma 31:31-38	46. Ether 3:4-14
12. Jacob 5:71-75	29. Alma 32:26-31	47. Ether 6:3-9, 12
13. Enos 1:3-12	30. Alma 37:6-7, 33-37	48. Ether 12:27-29
14. 2 Nephi 9:6-8, 11	31. Alma 40: 9, 23-25	49. Moroni 4:1-3; 5:1-2
15. Alma 7:11-13	32. Alma 46:12-15	50. Moroni 7:45-48
16. Mosiah 2:5-7, 17-19	33. Alma 56:44-48, 56	51. Moroni 10:3-6, 32
17. Mosiah 4:9-12	34. Helaman 5:12-14	52. 1 Nephi 11:16-23
	35. Helaman 10:2-7	

Ang Basahon ni Mormon Nag-istorya kabahin ni Kristo

Masanagon ♩ = 72

Mga pulong ug musika ni Nathan Howe

F B^b B^b Am B^b Gm⁷ Am Dm⁷

1. Si Le - hi na - mi - naw sa Dios Ba - lay'g ba - han - di gi - bya - an ni - la, Ma -
 2. Nga mo - i - la sa Gi - no - o, Pla - tang tum - ba - ga nag - pa - hi - num - dom. Sa
 3. Ma - nu - nu - bos mi - bi - si - ta Hu - man S'ya sa hi - ma - ya mi - ba - ngon. Gag -

E^b Dm Am⁷ B^b Gm⁷ C⁷ F

nga a - nak gi - pa - ba - lik Pag - ku - ha's ka - su - la - tan.
 pag - su - nod sa pro - pe - ta, Ta - nan si - la mi - lam - bo. Kay
 may'ng ba - ta gi - gras - ya - han; Nin - dot nga su - gi - la - non.

B^b7 C Am⁷ Dm⁷ F B^b Gm⁷ C⁷ F

ang Ba - sa - hon ni Mor - mon Nag - his - got ka - ba - hin ni Kris - to. Gi - ta - wag

Gm⁷ A Dm B^b Gm⁷ C⁷ F

ko's ti - ngog sa A - ma - han, Ka - su - la - tan na - ka - ta - bang.

© 2020 ni Nathan Howe. All rights reserved.

Kini nga kanta mahimong kopyahon alang sa panagsa, dili pangnegosyo nga paggamit sa simbahan o sa panimalay.

Kini nga pahibalo kinahanglang makita sa matag kopya nga himoon.

Mga Ginunting sa Basahon ni Mormon

Guntinga kini nga mga hulagway aron sa pagdrama-drama sa mga istorya sa pamilya ni Lehi ug ni Sariah. Kamo makadrowing ug makadugang pa og mga butang ug mga tawo—sama sa mga igsoong babaye ug mga manghud nga lalaki ni Nephi!

Si Nephi nagkuha sa mga palid nga tumbaga: 1 Nephi 4

**Si Lehi nagdawat sa Liahona:
1 Nephi 16:9–11, 16**

**Nabali ang gapasan ni Nephi:
1 Nephi 16:17–24, 30–31**

**Si Nephi naghimo og usa ka barko:
1 Nephi 17:7–11, 16–18, 52–55**

Nephi

Sariah

Lehi

Sam

Laman

Lemuel

Gusto ko nga makakat-on gikan sa mga kasulatan diha sa simbahan. Apan sa unsang paagi ako makatuon diha sa panimalay kon ang akong pamilya dili magbasa sa mga kasulatan?
—Seeking sa Salzburg

Minahal nga Seeking,

Bisan kon ang imong pamilya dili magtuon sa kasulatan, hinumdumi nga ikaw makahimo! Himod ang imong labing maayo nga aron makabasa sa imong kaugalingon, bisan og ginagmay ra kini sa matag adlaw. Mahimo nimong sugdan uban ang tsart sa pagbasa diha sa mga pahina H12–H14. Basaha ang dugang nga mga ideya diha sa pahina H11!

Magbasa ka man sa mga kasulatan nga may kauban o ikaw rang usa, ang Espiritu Santo nag-uban kanimo.

Wala ka mag-inusara!

Ang Higala

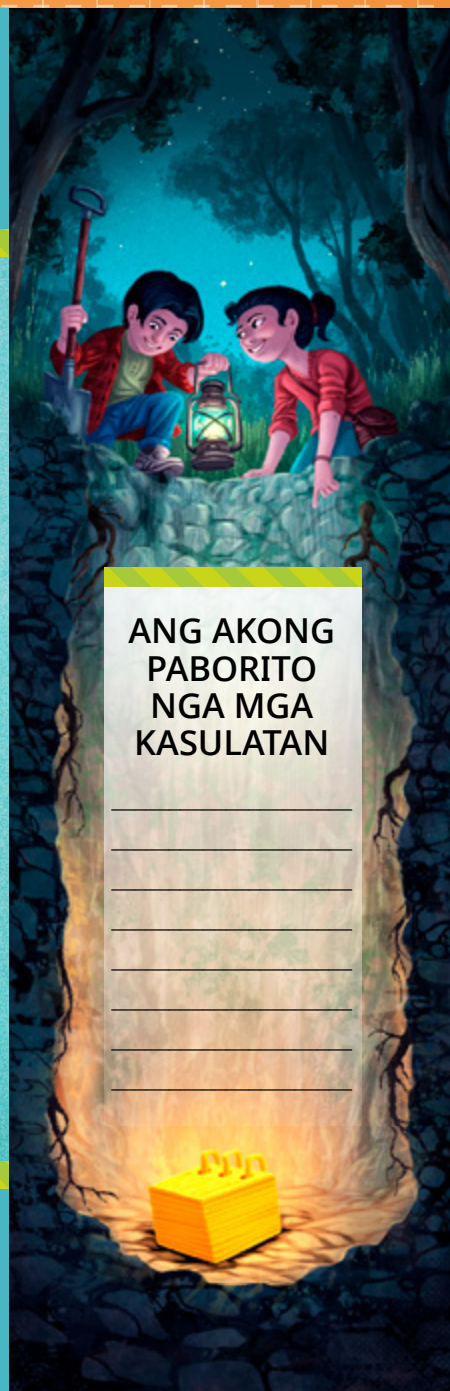
P.S. Aniay bookmark sa kasulatan alang kanimo! Guntinga kini ug ipapilit kini sa duol.

“Usa ka butang nga **GAMHANAN** ang mahitabo kon ang usa ka anak sa Dios nagtinguha nga makahibalo og dugang mahitungod Kaniya ug sa Iyang Hinigugmang Anak. Walay laing dapit nga kadtong mga kamatuoran mas tin-aw ug gamhanan nga gitudlo kay sa diha sa

BASAHON NI MORMON.”

Si Presidente Russell M. Nelson, “Ang Basahon ni Mormon: Unsa kaha ang Imong Kinabuhi Kon wala Kini?” Okt. 2017 kinatibuk-ang komperensya.

ANG AKONG PAVORITO NGA MGA KASULATAN

Ang Labing Nindot nga Gakos Sukad!

Ni Lori Foote

(Gibase sa tinuod nga istorya)

Si Ellie ganahan og gakos. Ang gakos gikan ni Papa. Ang gakos gikan ni Lola ug Lolo. Ang gakos gikan ni Mama. Ang mga gakos mopabati kaniya og kainit. Ug luwas. Ug malipayon.

Mao kana nganong si Ellie mogakos ni Mama sa simbahan. Ganahan siya nga mopasabak ni Mama. Si Mama kanunay nga mogakos niya og maayo.

Dayon ang miting sa sakrament nahuman. Kini panahon na alang sa Primary. Si Ellie gusto og Primary. Usa na siya ka dako nga

bata karon. Tulo ka tuig ang panuigon! Gani siya adunay iyang kaugalingong mga kasulatan!

Apan karong adlaw gusto lang ni Ellie nga magpabiling nakagakos ni Mama sa hangtud.

Gikugos ni Mama si Ellie sa hawanan. Didto sa kwarto sa Primary, gipalingkod ni Mama si Ellie sa lingkuranan.

“Makauban ba ko nimo?” Miingon si Ellie.

“Dili,” mitubag si Mama. Mabinasion ang iyang tingog.

“Kinahanglan ka nga anaa sa inyong klase,” miingon siya.

“Ug ako kinahanglan nga anaa sa akong klase.”

Gihalukan ni Mama ang aping ni Ellie. Dayon migawas siya sa pultahan.

Gibati ni Ellie ang mga luha nga midagayday sa iyang mga aping.

Naghunahuna siya ni Mama nga naggunit kaniya. Si Mama kanunay nga nagsabak kaniya kon magbasa sila sa Basahon ni Mormon. Kasagaran silang magbasa uban sa pamilya. Apan usahay si Ellie ug si Mama magbasa sa ilang mga kaugalingon.

Gipunit ni Ellie ang iyang Basahon ni Mormon. Sa sulod mao ang usa ka hulagway ni Jesus.

Si Ellie mitak-op sa basahon ug gigakos kini. Gibati niya nga siya naggakos ni Jesus. Gibati niya ang kainit. Ug luwas. Ug malipayon. Mao kadto ang labing nindot nga gakos sukad! ●

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA

Unsay mitabang ni Ellie nga mobati og mas maayo kon siya magul-anon?

Gikuha ni Nephi ang mga Palid nga Tumbaga

Ang pamilya ni Lehi ug Sariah mibiyahe ngadto sa gisaad nga yuta.
Ang Dios misulti kang Lehi sa pagpabalik sa iyang mga anak
ngadto sa Jerusalem aron sa pagkuha sa mga kasulatan.
Kini gisulat diha sa metal nga mga palid.

Si Laman ug Lemuel miingon nga kini lisud kaayo. Apan si Nephi miingon nga siya moadto ug mobuhat unsay gisugo sa Dios. Si Sam misunod sa ehemplo ni Nephi.

Ang Espiritu misulti kang Nephi kon unsaon sa pagkuha sa mga palid nga tumbaga gikan sa dautan nga tawo nga ginganlan og Laban.

Si Nephi ug ang iyang igsoong mga lalaki midala sa mga palid nga tumbaga balik ngadto sa ilang pamilya. Si Lehi ug Sariah nalipay kaayo! Sila nagtuon sa mga kasulatan diha sa mga palid. Nakat-unan nila ang mahitungod sa mga sugo sa Dios.

Ako makatabang sa akong pamilya sa pagtuon sa mga kasulatan.
Ako makahimo nga magmaisugon sama ni Nephi ug “moadto
ug mobuhat” sa unsay gisugo sa Dios! ●

Basaha ang mahitungod niini nga istorya diha sa 1 Nephi 3–5.

Ang Pamilya ni Lehi Nagtuon sa mga Kasulatan

Unsa ang imong paborito nga istorya sa kasulatan?

Minahal nga mga Ginikanan,

Kami malipayon sa pagsugod sa bag-ong tuig uban kaninyo! Magkat-on kita og dungan mahitungod sa Basahon ni Mormon. Unsa nga mga istorya sa Basahon ni Mormon ang gusto sa inyong pamilya? Palihug tabangi ang inyong kabataan sa pagdrowing og hulagway ug ipadala kini ngari kanamo (tan-awa sa pahina H3). Among ipakita ang pipila niini nga mga drowing diha sa magasin niini nga tuig! Ania ang ubang mga pahina mahitungod sa Basahon ni Mormon gikan niini nga isyu:

- Usa ka mensahe gikan sa mga propeta (pahina H2)
- Tsart sa pagbasa (mga pahina H12–H14)
- Usa ka istorya sa kasulatan nga kalihokan (pahina H16)
- Usa ka istorya mahitungod sa pamilya ni Lehi ug Sariah (mga pahina H20–H23)
- Usa ka istorya mahitungod sa usa ka batang lalaki kinsa nakakaplag og bag-ong paagi sa pagbasa sa Basahon ni Mormon (mga pahina H4–H5)

Malipayong Bag-ong Tuig!
Ang Higala

UNSAON PAGPADALA SA ARTWORK O KASINATIAN SA INYONG ANAK NGADTO SA LIAHONA

Adto sa liahona.ChurchOfJesusChrist.org ug iklik diha sa “Submit an Article or Feedback.” O i-email kini ngari kanamo sa liahona@ChurchOfJesusChrist.org uban sa ngalan, edad, siyudad nga gipuy-an sa inyong anak, ug kini nga pamahayag sa pagtugot: “Ako, [isukip ang imong ngalan], mohatag og pagtugot sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa paggamit sa gisumiter sa akong anak diha sa mga magasin sa Simbahan, sa mga website sa Simbahan ug sa mga platform sa social media, ug posible sa mga report, sa giimprinta nga mga produkto, mga video, mga gimantala, ug mga materyal sa pagbansay.” Naghinam-hinam kami nga makadungog gikan kaninyo!

**Pangitaa ang Liahona
nga gitago sa sulod!**

ANAA SA HAPIN SA HIGALA
Paghulagway pinaagi ni Andrew Bosley

MGA SULOD

- H2** Gikan sa Unang Kapangulohan: Ang Bililhon nga Basahon ni Mormon
- H4** Batbayan ug ang Basahon nga may mga Litrato
- H6** Hello gikan sa Mongolia!
- H8** Moarang-arang og Gamay Kada Adlaw
- H9** Nagtubo Sama kang Jesus . . .
- H10** Pagkamabination Importante: Ang Pagpangayo og Pasaylo
- H11** 8 ka mga Ideya alang sa Pagbasa sa Basahon ni Mormon
- H12** Makabasa Ako sa Basahon ni Mormon
- H15** Musika: Ang Basahon ni Mormon Nag-istorya kabahin ni Kristo
- H16** Makalingaw nga Buhaton: Mga Ginunting sa Basahon ni Mormon
- H17** Unsay anaa sa Imong Hunahuna?
- H18** Ang Labing Nindot nga Gakos Sukad!
- H20** Mga Istorya sa Kasulatan: Gikuha ni Nephi ang mga Palid nga Tumbaga
- H23** Koloranan nga Pahina: Ang Pamilya ni Lehi Nagtuon sa mga Kasulatan